

సమస్త తెలంగాణ ఆదివారం

బాణుకథ్య

7 ఫిబ్రవరీ 2021

చేనెత చీరకు సారె

బయట సున్నితం.
లోపల శక్తివంతం.
అచ్ఛం ఒక మహిళలా.

ఎన్.ఐ.ఎస్.ఎస్. వారి మహిళా దినోత్సవ సుభాకాంక్షలు

గ్రుడ్మలో మహిళలకు అవసరమైన బిటమిన్లు, ఖనిజాలు మరియు ఇతర ముఖ్యమైన పొషక విలువలు సమృద్ధిగా ఉంటాయి. వార్షికానికి, రోజులో సగాసికిప్పాగా అవసరమైన కొరిన్ అనే పదార్థం ఒక గుర్దులో 251 మి. గ్రా. కలిగింది. కాబట్టి ఇది బయటి నుండి సున్నితమైనదిగా కనిపించినప్పటికీ, నిజంగా లోపల శక్తివంతమైనది, ప్రతి మహిళలా.

నేపటల్
ఎగ్ కో-ఆర్డర్ నేపట
కమిటీ

సందే పశ్చిమ యా మండె, రోజ్ భూవో లండె.

అందాల పోటీల్లో

కిరీటం అందుకొని, మోడలింగ్‌లో నిరూపించుకొని,
ఆత్మాత వెండితెరపై తళుక్కుమన్న నాయుకలు చాలామందే
ఉన్నారు. కానీ మోడలింగ్‌లో మెలసి, అందాల పోటీల్లో గలిచి,
ఆత్మాత సినిమాల్లోకి వచ్చించి హైదరాబాదీ సాగసల సిమ్మాన్
చోదల. వాలు చూపుతో మంత్రం వేసే ఈ ముగ్గు క్లాసికల్ డ్యూన్సార్
కూడా. ‘మిన్ ఆంధ్రప్రదేశ్’, ‘టాలీవుడ్ మిన్ హైదరాబాద్’,
‘మిన్ ఇండియా తెలంగాణ’ కిరీటాలు దక్కించుకున్న
సిమ్మాన్ గురించిన ముఖ్యాల్లు..

చదువు పూర్తయ్యాక ఉద్యోగంలో చేరిన సిమ్మాన్.. మోడలింగ్, యాక్టింగ్ మీద ఇష్టంతో ఆ కొలువును కాదనుకుంది. 2017లో ‘మిన్ ఇండియా తెలంగాణ’తో పాటు ‘మిన్ టాలెంట్’ ట్రైటిల్ని కూడా సొంతం చేసుకుంది. ‘వావ్’ మాగ్జిన్ కవర్ పేజీపై మెరిసింది. ‘ఇండియాన్ నెట్స్ సూపర్స్టార్’ రియాలిటీ పోలో వైట్కార్డ్ ఎంట్రీ కొట్టేసింది. అలా, అనేక అవకాశాలు తలుపుతట్టాయి.

ఈ నగరానికి

రంటై!

simranchoudhary

సిమ్మాన్ పుట్టింది, పెరిగింది హైదరాబాద్‌లోనే. చిన్నపుడే కూచిపూడి సృత్యం నేర్చుకుంది. ఆట ల్లోనూ మేటి అనిపించుకుంది. డిగ్రీ చదివే రోజుల్లో రాష్ట్రస్థాయి బాస్కెట్ బాల్ క్రీడాకారిణిగా రాణిం చింది. మోడలింగ్‌లోనూ ఎంట్రీ ఇచ్చి, 2012లో ‘మిన్ ఆంధ్రప్రదేశ్’ కిరీటాన్ని కైవసం చేసుకుంది.
‘టాలీవుడ్ మిన్ హైదరాబాద్’, పోటీల్లోనూ విజేతగా నిలిచింది.

2014లో ‘హామ్మతుమ్’తో టాలీవుడ్‌లోకి అడుగుపెట్టిన సిమ్మాన్, తరువాత భాస్కర్ దర్జకత్వం వహించిన ‘ఈ నగరానికి ఏమైంది?’ సినిమాతో మంచి గుర్తింపు పొందింది. వరుస సిని మాలతో తెలుగు వ్రేక్కకులకు దగ్గరెంది. ఇప్పటి వరకూ చిన్న సినిమాలకే పరిమిత మైనా ‘చెక్’తో పెద్ద మూవీస్కి గురిపెట్టింది.

షార్ట్ఫిల్ట్ ‘బ్రాష్యాణుల అమ్మాయి- నవాబుల అబ్బాయి’లో సంప్రదాయ కట్టబొట్టుతో ప్రేక్షకుల మనసు దోషేసింది. అయితే, సినిమాల్లోనే కాదు బయట కూడా సంప్రదాయ దుస్సులకే ఓటేస్తుండట సిమ్మాన్. నిండైన దుస్సులు వేసు కుంటే తనకు సౌకర్యంగా ఉంటుందని చెబుతున్నది.

కూచిపూడి డ్యూస్పర్గా రాణిస్తూ అందరి మన్ననలూ అందుకుంటున్నది. ఎంత బిజీగా ఉన్నా, రోజు ఎంతో కొంతసేపు పుస్తకాలు చదవడం తన అలవాటు. అంతేకాదు, యోగా, గ్రీన్టీతో తన దినచర్య ప్రారంభిస్తుండట.

సోషల్ మీడియాల్లోనూ యాక్టివ్గా ఉండే సిమ్మాన్కి గార్డెనింగ్, పెట్స్ అంటే చాలా ఇష్టం. తల్లి సాగుచేస్తున్న మిద్టేట్ కబుర్లను అభిమానులతో పంచుకుంటూ ఉంటుంది.

బతుకమ్మ
7 మార్చి 2021

లోపలి కమ్మల్లో..

18

యాదాటి వైభవం

మృదంగ ధ్వనులు, వీణానాదాలు సుష్ఠుంగా వినిపిస్తున్నాయి. చూస్తే చుట్టు పక్కల ఎవరూ లేరు. అడవిలో కొండ. నరసంచారం లేని ప్రాంతం.

కవర్ స్టోర్

8

చేసేత చీరకు సారె

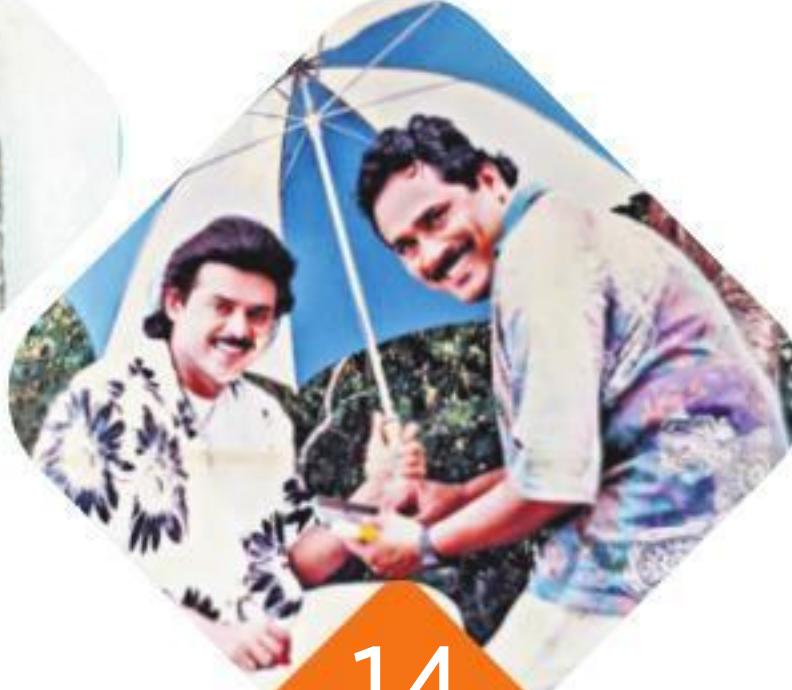
‘శారీరిక రిహిలేషన్... చీరల గాపుదనాన్ని చాటి చెబుతూ, చేసేత కళకు పెద్దలీట వేస్తూ సరికాత్త చీరలకు పురుడు పోస్తున్నది. కుచ్చిత్త నుంచి కొంగు చిపరి వరకు వినూత్తుంగా ఆవిష్కరిస్తున్నది.

6

బ్రహ్మండ విగ్రహాలు

దేశం మొత్తంమీద తక్కువ సంబ్యోలోనే బ్రహ్మ విగ్రహాలు న్నాయి. వాటిలో కొన్ని మన తెలంగాణలో ఉండటం మరింత ప్రత్యేకం.

14

గెట్టవ చూసి..

35 ఏండ్రుగా హీరో వెంకటేష్ వ్యక్తిగత మేకప్ ఆర్టిస్టుగా పని చేస్తున్న రాఘవ అంతరంగం.

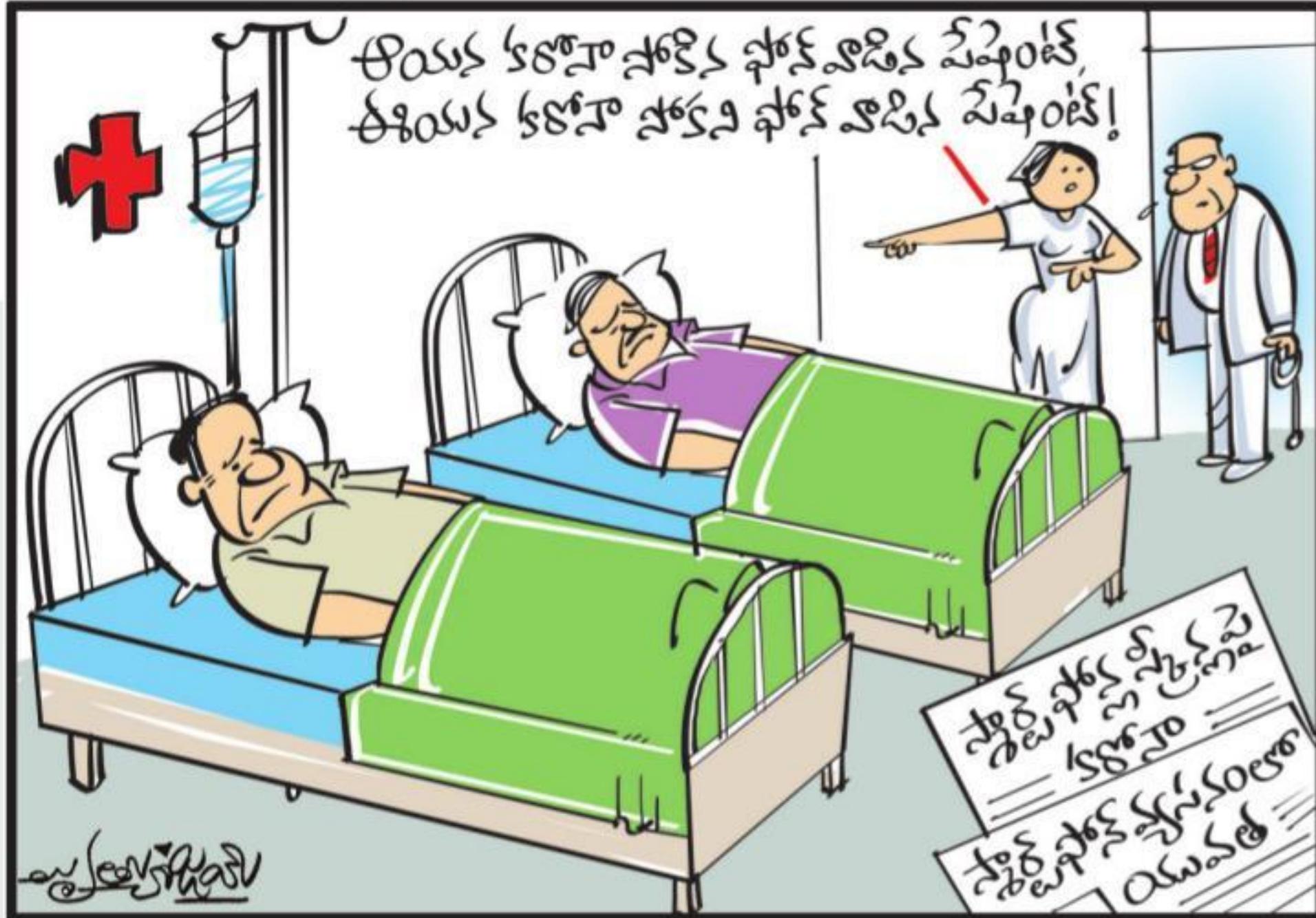

ఆకుపచ్చ తివాచి (తృతీయ బహుమతి కథ)

22

మిట్ట మధ్యాహ్నం.. ఎండ మండిపోతున్న వేళ.. “రోడ్సుకు వెళ్లి పెరుగు తీసుకురండి” అంటూ మా ఆవిడ ఆర్థర్. విసుక్కుంటూనే బయలుదేరాను. నడిచి వెళ్లున్న నన్న హరాత్తుగా ఎవరో ఆపినట్టు అనిపించింది.

కావ్ బాత్తిప్పొ!

ఈ సంచిక్కై మీ అభిప్రాయాలను మాకు తెలియజేయండి.

4

జిహ్వాకు ‘బిళ్ల’ బంటోతు

7

సిరిజనులు!

16

యానే.. శ్వాసగా!

17

కరెంట్ మీటర్

21

పలుకుబడులు

33

ఆన్లైన్లో.. హాట్ కేకులు!

పాస్టు ద్వారా: బతుకమ్మ, నమస్తే తెలంగాణ,
8-2-603/1/7,8,9.

కృష్ణాపురం, రోడ్ నంబర్ 10, బంజారాహిల్స్,
హైదరాబాద్ -500034.

ఈ-మెయిల్: sunmag@ntnews.com

జిహ్వకు..

‘బిళ్ల’ బంట్రోతు!

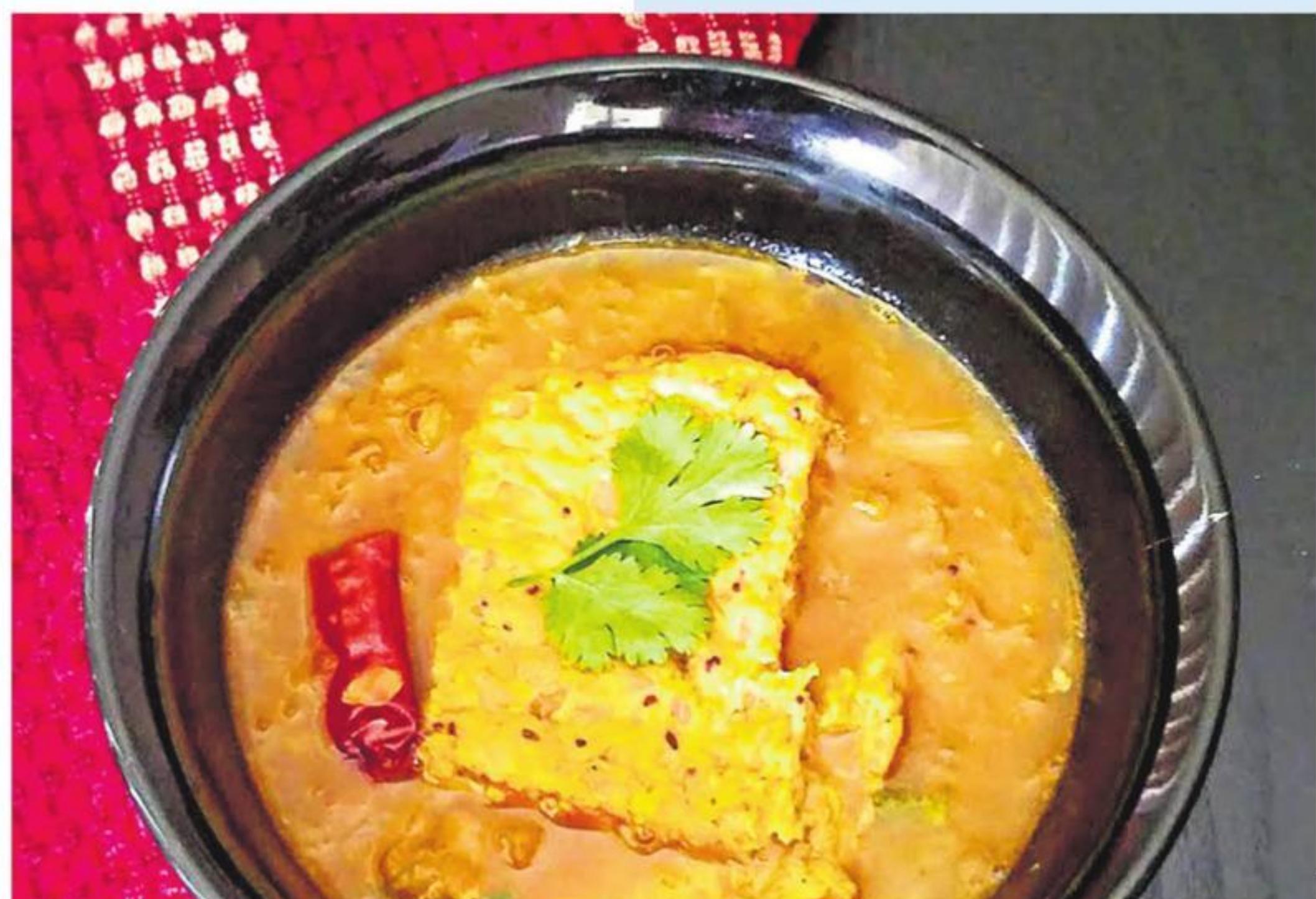
వితారం దావత్తె

- ◆ బిళ్ల పులుసును తెలంగాణలో ఒక్కోచోట ఒక్కో పేరుతో పిలుస్తారు. కొన్ని ప్రాంతాల్లో బిళ్ల వక్కలు అంటే, మరికొన్ని ప్రాంతాల్లో పాటల కూర అనీ, వక్కల పులుసు అనీ పిలుస్తారు. ఏ పేరుతో పిలిచినా రుచి మాత్రం అదిరిపోవాల్సిందే!
- ◆ శనగపప్పులో మధుమేషోన్ని తగ్గించే గుణాలు న్నాయి. ఇందులో పీచుపదార్థం కూడా అధికమే. పైగా దీని గెసమిక్ ఇండెక్స్ కూడా చాలా తక్కువ. అలాగే శనగపప్పు నెమ్ముదిగా జీర్ణమవడం వల్ల గూకోజ్ నెమ్ముదిగా విడుదలవుతుంది.
- ◆ శనగపప్పులో ప్లాంట్ బెస్ట్ ప్రోటీన్ అధికంగా ఉంటుంది. మాంసాహారానికి దూరంగా ఉండేవారికి సాధారణంగా ప్రోటీన్ సరిగ్గా అందవు. కాబట్టి వారు.. ప్రోటీన్ కోసం శనగపప్పు ఉత్సత్తులను ఆహారంలో భాగంగా తీసుకోవచ్చు. 60 గ్రాముల శనగపప్పులో ఆరు గ్రాముల వరకు ప్రోటీన్ లభిస్తుంది. ఇతర పప్పు దినుసులతో పోలిస్తే దీనిలో ఎక్కువ మోతాదులో ప్రోటీన్ ఉంటాయి. మనకు ఎంతో ఆవశ్యకమైన అమైనో ఆమ్లాలు కూడా ఉంటాయి. ఈ ప్రోటీన్ కారణంగా ఎక్కువ నేపు ఆకలి వేయకుండా ఉంటుంది.

తెలంగాణ ప్రాంతంలో రుచులను ఆస్యాదించే పద్ధతి వేరుగా ఉంటుంది. పప్పు, పచ్చడి, కూరా ఇన్ని రకాలున్నాచారీ, పచ్చిపులునొ లేకపోతే వెలితిగా భావిస్తారు. వేపుళ్ల కన్నా వేడివేడిగా రసం ఉంటే చాలంటారు. పాడిపాడి కూరలకన్నా కలివిడిగా కలుపుకొని హదావుడిగా లాగించే పులుసులకే మొగ్గు చూపుతారు. అందుకే బెండకాయతో చల్లవులను, ఆస్యాపకాయతో చింతకాయ పప్పుచారు, బుడమకాయతో పప్పుకట్టు ఇలా పాకపర్యంలో ఇష్ట ‘రసాలు’ ఒలికి స్తారు. కూరగాయలేం లేకపశయినా శనగ పిండి బిళ్ల లతో కమ్ముటి పులుసు పెడతారు. చికెన్ పులుసులోని చిక్కడనంతో, మటన్ పులుసులోని ఘాటు దనంతో, కొంచెం కారంగా, కొంచెం కమ్మగా ఉండే బిళ్ల ల పులుసు తెలంగాణవాసులకు ఎంతో ఇష్టం.

- ◆ బిళ్లల పులుసు రుచి ప్రత్యేకం. పుల్లగా, తియ్యగా, కమ్మగా, ఘాటుగా ఇలా ముద్దముద్దకో రుచి జిహ్వకు అందుతుంది. చింతపండు, బెల్లం ముక్క, దాల్చిన చెక్క అన్ని కలగలిపి చేయడంవల్లనే బిళ్లల పులుసు రకరకాల రుచుల సమ్మేళనంగా తయారవుతుంది. పులుసులోని ఫ్లైవర్లను దాచుకున్న శనగపిండి బిళ్లలను అన్నంలో మెదుపుకొని లాగిస్తూ ఆ రుచిని మనసారా ఆస్యాదిస్తూ ఉంటే.. ఆత్మారాముడు ‘ఈ జీవితం రుచి చూడడానికి దొరికేరా..’ అని పాడుతూ కేరింతలు కొట్టేస్తాడు.
- ◆ శనగపిండిని నూనెలో ఉల్లితరుగు, జీలకర్పతో పాటు వేయించి, ముద్దలా వచ్చేలా నీళ్లు కలుపుతారు. దీంతో చేసిన బిళ్లలతో పులుసు చేస్తారు. కొన్ని ప్రాంతాల్లో కమ్ముదనం కోసం ఈ పులుసులో బెల్లంగానీ, చక్కరగానీ వేస్తారు. కొన్నిచోట్ల మనసాలా వేసి ఘాటుగా పులుసు పెడతారు. మనసాలా వేసి చేస్తే అచ్చగంగా నాన్డవెజ్ పులుసులా కనిపిస్తుంది. రుచి కూడా అలాగే అనిపిస్తుంది.
- ◆ నోటికి కమ్ముదనాన్నే కాదు శరీరానికి కావలసిన పోషకాలను అందించడంలోనూ బిళ్లల పులుసు స్థానం ప్రత్యేకం. శనగ పిండి వాడటం వల్ల శరీరానికి కావలసిన ప్రోటీన్లు అందుతాయి. ఉల్లిపాయ, కరివేపాకు, కొత్తిమీర, జీలకర్ప, ధనియాలపోడిలోని పోషకాలన్నీ శరీరానికి మేలు చేసేవే.
- ◆ బిళ్లలు చేయడానికి ఎక్కువగా శనగపిండినే వాడినా కొన్ని ప్రాంతాల్లో బియ్యప్పిండినీ వాడుతారు. అయితే శనగపిండి రుచి బియ్యప్పిండితో చేసిన బిళ్లలకు రాదు.
- ◆ కొందరు బిళ్లల్ని నూనెలో వేయస్తే, కొందరు ఆవిరిపై ఉడికిస్తారు. బిళ్లల పులుసుని అన్నంలోకి కాదు సాంబారుకి ప్రత్యామ్మాయంగా ఇడ్లీ, దోశల్లోనూ తినేయుచ్చు.

వారంతా పాలమూరు జిల్లాకు చెందిన సైనికులు. అంతకుముందు నిరుపేదలు. రెక్కడితేగానీ దొక్కడని కుటుంబాల నుంచి వచ్చిన వాళ్ళ. ఎన్నో ఆటుపోట్లను ఎదుర్కొని ఆర్ట్రీలో ఉద్యోగాలు సంపాదించారు. అందుకే ఇప్పటికీ వారు పేదలి కాన్ని మళ్ళపాలేదు. నిరుపేదలు, అన్నార్థులకు అండగా ఉండాలనుకున్నారు. ‘పాల మూరు సైన్యం’ పేరుతో వాట్లాప్ గ్రూప్ ఏర్పాటు చేసి, అభాగ్యులకు సాయంగా నిలుస్తున్నారు. దేశంతోపాటు పేదలకూ సేవ చేస్తున్నారు.

పేదల సేవలో

‘పాలమూరు సైన్యం’

మహబూబ్ నగర్ పట్టణానికి చెందిన అంజనేయులు చిన్నతనంలోనే తల్లిదండ్రులను కోల్పోయాడు. ఎన్నో కష్టాలు పడి చదువుకు న్నాడు. పట్టుదలతో శ్రమించి ఆర్ట్రీ ఉద్యోగం సాధించాడు. ఈ క్రమంలోనే ప్రఖుర్త్వమిచ్చిన స్థలంలో ఓ ఇంటిని నిర్మించుకోగా, కొందరు దానిని అన్యాయంగా కూల్చేశారు. ఆ సమయంలో ఆంజనేయులు ఎంతో బాధపడ్డాడు. స్నేహితుల సహకారంతో ఆ సమస్యనుంచి బయటపడ్డాడు. అప్పుడే తనలా అన్యాయానికి గుర్తెనవారు, నిరుపేదలు, అనాధలకు అండగా నిలువాలని సంకల్పించాడు. అందుకోసం తన మిత్రులతో కలిసి ‘పాలమూరు సైన్యం’ పేరుతో ఓ వాట్లాప్ గ్రూప్ ఏర్పాటు చేశాడు. వివిధ ప్రతికలు, టీవీ చానెళ్ళు, సామాజిక మార్ఫ్ట్ మాల ద్వారా కష్టాల్లో ఉన్నవారి వివరాలు తెలుసుకుంటూ, వారిని ఆదుకునేందుకు కృషి చేస్తున్నాడు.

స్నేహితుల సహకారంతో..

మొదట్లో చిన్నచిన్న కార్యక్రమాలు చేపట్టిన అంజనేయులు, ఆ తర్వాత ‘పాలమూరు సైన్యం’ సేవా కార్యక్రమాలను మరింతగా విస్తరించారు. ఆయనతోపాటు ఉమ్మడి మహబూబ్

నగర్ జిల్లాకు చెందిన రమేష్ కుమార్, కుర్కె రెడ్డి, వీడీ నాయక్, పార్మాల్ రాము, సాయికు మార్, ఉమ్మడి వరంగల్కు చెందిన బద్దుల సుధాకర్, బోడ మల్కార్, ఎఫీ ప్రకాశం జిల్లాకు చెందిన అంకిరెడ్డి, బీఎస్ రెడ్డిసహా ఆనే కమంది సేవా కార్యక్రమాలకు ముందుకొచ్చారు. వీరంతా సైన్యంలో పనిచేస్తున్నవారే. సరిహద్దుల్లో దేశానికి సేవ చేస్తూ, స్వస్థలంలో పేదలకు సహాయం అందిస్తున్నారు. సెలవులకు సాంత ఊళకు వచ్చినప్పుడు సేవా కార్యక్రమాల్లో పాల్గొంటున్నారు. కష్టాల్లో ఉన్నవారి గురించి తెలుసుకొని సాయం చేస్తున్నారు. ఆర్థికంగా ఇబ్బంది పదుతూ, ఉన్నత చదువులకు దూరమవుతున్న పేద విద్యార్థులకు ఫీజులు కడుతున్నారు. క్రీడల్లో రాణిస్తున్న పేద చిన్నారు లకు ఆర్థిక సాయం చేస్తున్నారు. ఆకలితో ఉన్నవారికి నిత్యావసర సరుకులు అందిస్తున్నారు. ప్రాణాపాయంలో ఉన్న వారికి రక్తదానం చేస్తూ, ప్రాణాలు కాపాడుతున్నారు. సరిహద్దుల్లో దేశానికి చేస్తూ ప్రాణాలు కోల్పోయిన సైనికుల కుటుంబాలకూ అండగా నిలుస్తున్నారు. వీర సైనికుల విగ్రహాలు ఏర్పాటు చేసి, తగిన విధంగా గౌరవించుకుంటున్నారు.

... పెట్టి విజయ భాసుర్

మహబూబ్ నగర్, నమస్తే తెలంగాణ ప్రతినిధి

“దేశాన్ని కాపాడుతూనే..”

నేనూ ఎన్నో కష్టాలుపడి ఈ స్థాయికి వచ్చా. అందుకోసమే పేదవాళ్ళకు అండగా ఉండాలని నిర్ణయించుకున్నా. స్నేహితుల సాయంతో ‘పాలమూరు సైన్యం’ ఏర్పాటు చేశా. నాతోపాటు సైన్యంలో పనిచేసే ఉమ్మడి మహబూబ్ నగర్ జిల్లాకు చెందిన వెయ్యి మంది వరకూ ఇందులో సభ్యులుగా ఉన్నారు. ఒప్పెపు దేశాన్ని కాపాడుతూనే, అవసర మైన వారికి సాధ్యమైనంత సాయం చేయాల స్వదేమా లక్ష్యం. పేదరికం కారణంగా చదువుకోలేని వారికి సాయం అందిస్తున్నాం. ఏ దిక్కులేని అనాధలకు అండగా నిలుస్తున్నాం. వాట్లాప్ గ్రూపుతోపాటు ఓ ఫోండేషన్ ఏర్పాటు చేసి, సేవా కార్యక్రమాలను మరింత విస్తరించాలని అనుకుంటున్నాం.

● అంజనేయులు సైనికుడు, మహబూబ్ నగర్.

“కష్టం అంటే తెలుసు

మాటీ నిరుపేద కుటుంబమే. కష్టం అంటే ఏమిటో చిన్నప్పటి నుంచే తెలుసు. 15 ఏండ్లు సైన్యంలో పనిచేస్తూ, దేశానికి చేస్తున్నా. ఈ ఉద్యోగం లేకుంటే ఎలా ఉండే వాళ్ళమో ఊహించగలను. అందుకే ఉద్యోగం వచ్చిన తర్వాత పేదలకు చేతనై నంత సాయం చేసేందుకు సిద్ధంగా ఉంటున్నా. తోటి సైనికుడు అంజనేయులు నిబంధతతో మాలాంటి వాళ్ళందర్నీ ఏకం చేశాడు. అవసరం ఉన్న వారికి సాయం చేస్తున్నాం. ఈ ఖర్చులను మేం ఎప్పుడూ భారంగా భావించం. మా కుటుంబాలను చూసుకుంటూనే, సేవా కార్యక్రమాలను నిర్వహిస్తున్నాం. కష్టాల్లో ఉన్నవారి గురించి తెలుసుకొని, వాస్తవాలను నిర్ధారించుకొని సాయం అందిస్తున్నాం.

ఈ ఖర్చులను మేం ఎప్పుడూ భారంగా భావించం. మా కుటుంబాలను చూసుకుంటూనే, సేవా కార్యక్రమాలను నిర్వహిస్తున్నాం. కష్టాల్లో ఉన్నవారి గురించి తెలుసుకొని, వాస్తవాలను నిర్ధారించుకొని సాయం అందిస్తున్నాం.

● రమేష్ కుమార్, సైనికుడు, చిన్న రాజమూరు.

బహుండ

సత్తుత్తుకుతును.. సత్తుత్తు

విగ్రహలు

సృష్టితత్త్వ త్రిపూర్ణదేవుడు: ఆయున నాయుగు తుమిజ్ఞాతాసుఱే నాయుగు కేళాయు ఆఫిత్తువిలజ్ఞాయుని శ్రుతాజ్ఞాయు చెఱితుస్వాయు. ఆయుతే, యైజ్ఞి యౌగాటుల్లో బ్రహ్మను పూజించినా, భృగు మహాల్చి శాపం వల్ల చతుర్మఖుడి ఆలయాలు, విగ్రహలు చాలా తక్కువగా ఉన్నాయన్నది ఐతిహాయం. దేశంలోని బ్రహ్మదేవుడి క్షేత్రాల్లో రాజస్థాన్లోని పుష్టర్ దేవాలయం సుప్రసిద్ధం. అరుదైన బ్రహ్మదేవుడి విగ్రహాల్లో కొన్ని మన తెలంగాణలోనూ ఉండటం, అందులో జైన, బౌద్ధ మతాలకు చెందిన బ్రహ్మ మూర్తులూ ఉండటం మరింత ప్రత్యేకం.

జోగుళాంబ గద్వాల జిల్లాలో కృష్ణా, తుంగబహుడు నదుల సంగమప్రాంతం సంగమే శ్వరం. ఇక్కడికి సమీపంలోని ఆలంపూర్ జోగుళాంబ దేవాలయం అయిదో శక్తిపీఠం. దక్షిణకాశిగా, శ్రీశైలం పశ్చిమ ద్వారంగా, నవబ్రహ్మల క్షేత్రంగా ప్రసిద్ధి చెందిన పుణ్యక్షేత్రం. క్రీ.శ.6, 7వ శతాబ్ది కాలంలో బాదామి చాటుక్కులు ఈ ఆలయాలను నిర్మించినట్లు శాసనాధారాలు న్నాయి. వీటి సముదాయంలో తొమ్మిది రూపాల (1. కుమార బ్రహ్మ 2. అర్పుబ్రహ్మ, 3. వీరబ్రహ్మ, 4. బాలబ్రహ్మ, 5. స్వర్గబ్రహ్మ, 6. గరుడబ్రహ్మ, 7. విశ్వబ్రహ్మ, 8. పద్మబ్రహ్మ, 9. తారకబ్రహ్మ)తో తొమ్మిది శివలింగాలను ప్రతి ప్రసిద్ధి, వాటిని బ్రహ్మదేవుడి పేరుతో కొలుస్తు న్నారు. ఇలా ఒకే ప్రదేశంలో తొమ్మిది పేర్లతో బ్రహ్మదేవుడికి పూజలు నిర్వహించే అరుదైన క్షేత్రం మన దేశం మొత్తంలో ఇదొక్కటే కావడం విశేషం. నవబ్రహ్మలకు నిలయం కాబట్టి అలం పురానికి ‘బ్రహ్మపురి’ అనే పేరుకూడా ఉంది.

చిరుగల్లు జైన బ్రహ్మ

తెలంగాణ రాష్ట్ర సాంస్కృతిక రాజధానిగా పేరుగాంచిన వరంగల్ నగర నడిబోడ్సున రాజపుత్రవాడలో ఒక పురాతన రామాలయం ఉంది. హనుమకొండ కోటు సమీపంలో పద్మాక్షి గుడికి వెల్లే దారిలో ఉన్న ఈ ఆలయ ప్రాంగణంలో హనుమాన్, విష్ణువు, శ్రీ సీతారామ ఆలయం, శివాలయం ఉన్నాయి. అదే ప్రాంగణంలో ఒక మనోహరమైన బ్రహ్మదేవుడి విగ్రహం ఉంది. ఇదొక అరుదైన కళాఖండం. అపూర్వమైన శిల్ప చాతుర్యంతో హాయసల శైలిలో చెక్కిన ఈ విగ్రహం, హాచేచీడులోని దేవాలయ కుడ్యశిల్పాలు

కుడ్య శిల్పాల్లోనూ..

లలోని బ్రహ్మ మూర్తిని పోలి ఉన్నది. కాకతీయుల పాలనా కాలంలో శిల్పక్షా వైభవం వర్ధిల్లింది. ఓరుగల్లు నగరాన్ని రాజధానిగా చేసుకుని పాలించిన కాకతీయులు వేలాది శిల్పాలను చెక్కించారు. వందల కొద్ది ఆలయాలను నిర్మించారు. ఈ బ్రహ్మ విగ్రహం కూడా ఆ కాలంలోనే రూపుదిద్దుకుంది. కతిన మైన డోలరైట్ శిలాతో ఈ విగ్రహాన్ని రూపొందించిన శిల్పి. శిల్పా ప్రంలో పద్మతులను పక్కనపెట్టి.. ఎంతో విభిన్నంగా, వినుత్తుంగా ఈ శిల్పాన్ని చెక్కాడు. చతుర్మఖుల లతో, త్రిభంగ భంగిమలో నిలబడి ఉన్నట్లు ఈ విగ్రహాన్ని ప్రసిద్ధి చేసింది. రెండు చేతులలో ఏణ, మరో చేతిలో శృక్ (యజ్ఞ యాగాదు లలో నేతిని వేయడానికి వాడేది) ఉంది. బ్రహ్మ విగ్రహం కింది భాగంలో ఎడమవైపు సరస్వతి విగ్రహం కనిపిస్తుంది. సరస్వతి విగ్రహం కింద హంస, ఆ పక్కనే చామరగ్రాహిని శిల్పం కూడా ఉన్నది. బ్రహ్మ విగ్రహానికి కుడివైపున మరో శిల్పం (సావిత్రి కావోచ్చని నిపుణుల అభిప్రాయం) కనిపిస్తున్నది.

బౌద్ధ బ్రహ్మ - సింగరాయల్చి

కరీంనగర్ జిల్లా కోహాడ మండలం సింగరాయల్చిద్ది పక్కన ప్రవహించే తుమ్మెదవాగు సమీపంలో అరుదైన బౌద్ధ బ్రహ్మ విగ్రహం ఉన్నది. తెలంగాణ చరిత్ర బృందం కృషితో ఇటీ వలే వెలుగులోకి వచ్చింది. నాలుగు తలలతో ఉన్న

రాష్ట్రం
లోని పలు ఆలయాల్లోనూ బ్రహ్మ శిల్పాలున్నాయి. నల్గొండ జిల్లాలోని అమనగల్, గుడిపల్లి గ్రామంలో, మెడక్ జిల్లాలోని అల్లాదుర్గంలో, రామపు దేవాలయ అంతరాల మంటపంలో, కాశ్యరం ఆలయ ప్రాంగణంలోని ఒక స్తుంభంపై, మంధని సమీపంలోని చంద్రవెల్లి దేవాలయాల గోడలపై బ్రహ్మదేవుడి శిల్పాలు కనిపిస్తాయి.

ఈ విగ్రహం దేవ శతాబ్దంలో రూపొంది ఉండ్డా చ్చని చరిత్రకారులు చెబుతున్నారు. శరీర భాగం ముందువైపు పూర్తిగా ఉండగా, మిగతా మూడువైపులా అంత సుష్టుంగా లేదు. నలువైపులా జటామలకాలున్న నాలుగు తలలు, ముందు భాగంలో రెండు చేతులు ఉన్నాయి. ఎడమ చేతిలో కమండలం ఉంది. మానెరుకు ఉన్నది అయిన మోయ తుమ్మెదవాగు పరీవాహక ప్రాంతంలో బౌద్ధం విలసిల్చిందని ఇక్కడ లభించిన చారిత్రక అవశేషాలు రుజువు చేస్తున్నాయి.

... అరవింద్ ఆర్య,
7997 270 270

టెక్యులజీ పెరుగుతున్నది. విద్యా సౌకర్యాలూ మెరగవుతున్నాయి. ఉపాధి మార్గాలు సులభతరం అవుతున్నాయి. కానీ గిరిజన పల్లెల్లో మాత్రం పరిస్థితిలో పెద్దగా మార్పులేవు. దేశానికి స్వాతంత్యం వచ్చి ఇన్నేండ్లవు తున్న ఇంకా చదువు, ఉపాధి మార్గాలు లేక విలవిల్లాడుతున్నారు. ఆరోగ్యంపై అవగాహనలేక మహిళలు, చిన్నపిల్లలు పిట్టల్లా రాలిపోతున్నారు. మరి మార్పు రావాలంటే ఏం చేయాలి? బాధ్యతగల పొరులుగా మనమూ ‘ఆశ’లా ముందడుగు వేయాలి. ‘స్వర వావ్’ (వాయిస్ ఆఫ్ ఉమెన్) పేరుతో ఓ సంస్థను ఏర్పాటుచేసి గిరిజన మహిళల ఆర్థికవృద్ధికి కృషిచేస్తున్నది ఆశ.

ఒక ఆలోచన

అది 2018. కేరళలోని దుంగర్పూర్. గాంధీ ఫెలోపిఎల్ భాగంగా నిర్వహించిన ‘ఛేంజ్ లీడర్స్’ ప్రాజెక్ట్. టీమ్లీడర్ ఆశ స్కూరియా. నెలల తరబడి అక్కడే ఉండి ప్రజలతో మమేకమయ్యారు. వారి పరిస్థితులు తెలుసుకున్నారు. గిరిజన మహిళల వెనుకబాటుకు కారణాలను తెలుసుకున్నారు. తరాలు మారినా గిరిజనుల తలరాతలు ఎందుకు మారడంలేదో అధ్యయనం చేశారు. వాళ్లను ఆధునికతకు, అభివృద్ధికి చిరునామాగా మార్చాలని అనుకున్నారు. ఆ ఆలోచనలోంచి వచ్చిన ‘స్వర వావ్’ ద్వారా గిరిజనులను సిరిజనులుగా మార్చేశారు..

సీరిజనులు!

వాళ్లంతా గిరిజనులు. చదువు లేదు. సంపద లేదు. ఇండ్స్ట్రీ కూడా లేవు. కూలీ చేసుకోవడం, తినడం. అంతే వాలి జీవితం. అలాంటి గిరిజన మహిళలు ఇప్పుడు, నెలకు రూ.6000 సంపాదిస్తున్నారు. పిల్లల్ని చంచివిస్తున్నారు. **స్వర వాలి జీవితాల్లో వెలుగులు నింపింది.**

విదేశాలకు..

దుంగర్పూర్ సరిహద్దుల్లోని గిరిజన మహిళలకు, ‘స్విల్ డెవలప్మెంట్ క్యాంప్’ నిర్వహించారు. స్వయం ఉపాధికి తోడ్పడే పలు రకాల పనుల్లో శిక్షణ ఇప్పించారు. అలా మెజారిటీ మహిళలు శిక్షణ పొందింది మాత్రం ‘టైలరింగ్’లోనే. చేంజ్ లీడర్స్ ప్రాజెక్ట్ బృంద సభ్యులు జైదీ, వివేక్, తన్నీర్ భారా, స్వస్తిక ధర్, గోకుల్ పద్మనాభంతో చర్చించి.. ఆశ ఈ శిక్షణా తరగతులను ఏర్పాటు చేశారు. వీటిని కేంద్ర గ్రామీణాభివృద్ధి కార్యక్రమాలు, సీఎస్సార్ పథకాలకు అనుసంధానం చేశారు. అన్తికాలంలోనే దుంగర్పూర్ సమీప గిరిజన మహిళలు స్వాషణ డిజైనర్ల స్థాయిలో వినూత్తు డిజైనర్లను రూపొందిస్తూ విదేశాల్లోని భారతీయులకు అందిస్తున్నారు.

వ్యాపార సూత్రాలు

‘స్వర వావ్’ ఎన్జీవో ద్వారా ఈ కార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తున్నారు. ఒక్క దుంగర్పూర్లోనే 70 మందికి పైగా గిరిజన మహిళలో టైలరింగ్లో శిక్షణ తీసుకొని ప్రాఫెషనల్ రూరల్ డిజైనర్గా గుర్తింపు పొందారు. చాలా తక్కువ సమయంలో అనుకున్నదానికంటే ఎక్కువ ఫలితాలు రావడంతో దీనిని విస్తరించారు ఆశ. కేరళతో పాటు పశ్చిమ బెంగాల్లోని గిరిజన మహిళలకు కూడా ‘స్వర వావ్’ ద్వారా టైలరింగ్లో శిక్షణ ఇస్తున్నారు. తయారీకి మాత్రమే పరిమితం కాకుండా, ఆన్లైన్లో వాటిని అమ్మకానికి పెట్టాలి? డబ్బులు ఎలా వస్తాయి? వ్యాపార సూత్రాలు ఏంటి? వంటి విషయాలపై కూడా అవగాహన కల్పించారు.

అక్రమ రవాణాపై

ప్రస్తుతం ‘స్వర వావ్’ ద్వారా ‘సేవా భారత్’ పోండెప్పెన్కు సేవలందిస్తున్నారు గిరిజన మహిళలు. పోన్ అంటే ఎమిటో కూడా తెలియని గిరిజన తండాల్లో ఇప్పుడు స్వాషణాపోన్లు కనిపిస్తున్నాయి. ట్యాబ్లెట్లో తమ ప్రోడక్ట్ గురించి తెలుసు కుంటున్నారు. ఈ సంవత్సరం పూర్తయేసరికి.. ఒక్క మహిళ నెలనెలా కనీసం రూ.6000 తగ్గకుండా సంపాదించాలన్నదే తమ లక్ష్యమని చెప్పున్నారు ఆశ. మహిళలకు ఉపాధి మార్గం చూపించాలని ప్రారంభించిన ‘స్వర వావ్’ ద్వారా ఇప్పుడు మహిళా సామాజిక, ఆర్థిక అభివృద్ధి కోసం కృషి చేస్తున్నారు. మహిళల అక్రమ రవాణాపై కూడా దృష్టి సారిస్తున్నారు.

అర్థిక అభివృద్ధి కోసం

కేరళలోని ఎట్టుమనూరుకు చెందిన ఆశ స్కూరియా ఉన్నత చదువులు చదివింది. మంచి ఉద్యోగం సంపాదించింది. ఒకసారి ప్రాజెక్ట్ పనిమీద దుంగర్పూర్ వెళ్లినప్పుడు అక్కడి గిరిజన మహిళల పరిస్థితి చూసి చలించిపోయింది. ఉద్యోగం మానేసి గిరిజన మహిళలను ఆర్థికంగా బలోపేతం చేయాలనే లక్ష్యంతో పనిచేస్తూ ‘స్వర వావ్’ ఎన్జీవోను స్థాపించింది. టెక్యులజీ అంటే ఏంటో తెలియని మహిళలచే ఆన్లైన్ వెదికగా చేసేత ఉత్పత్తులను రూపొందించేలా కృషి చేస్తున్నది. @swaravow ఇన్స్టాగ్రామ్ పేజీ ద్వారా స్వర వావ్ (వాయిస్ ఆఫ్ ఉమెన్) గురించి ప్రచారం కల్పిస్తున్నది.

‘అమ్మ చీరనే
కట్టే పొప జ్ఞాపకం..’
ఎంత అందమైన భావనో కదా!
కానీ, అమ్మకు చీర కట్టుకునే
అలవాటు లేకపోతే?
ఆ కూతులికి ఇంత అందమైన
జ్ఞాపకం దొరుకుతుందా?
ఆ కూతురు కూతులికి
చీర సంగతి తెలుస్తుందా!
ఆ కూతులి కూతురు
తరం వచ్చేసలికి చీర ఉంటుందా!
వాటినే నమ్మకాని
జీవనం సాగిస్తున్న నేతన్నల
మాటేమిటి? కట్టుబోట్టులపై
ఆధారపడిన మన
భారతీయ సంస్కృతి
పలస్థితి ఏమిటి?
ఈ దుస్థితి దాపులంచొద్దనే
‘శారీ రివైవల్’ ఉద్యమం
పుట్టుకొచ్చింది.
చీరల గొప్పదనాన్ని చాటి
చెబుతూ, చేసేత కళకు
పెద్దపీట వేస్తూ, సరికాత్త
చీరలకు పురుడు పోస్తున్నారు
ఫ్లోప్పన డిజైనర్లు,
అంత్రపైన్మార్పల్లు. కుచ్చిళ్ల
నుంచి కొంగు చివలి
వరకు వినూత్తంగా
ఆవిష్కరించేలా
నేతన్నలను ప్రోత్సహిస్తున్నారు.
ఎన్నో కళల కల నేతను
నేటి వన్నెల రాసికి
సరి జీతగా మారుస్తున్నారు
చేసేత కళాకారులు.
ఆ తరం అపురూప శైలులను
ఒడిసి పట్టి చీరలపై
కళాత్తంగా చిత్రించి
ఈ తరణికి కానుకగా
సమర్పిస్తున్నారు.

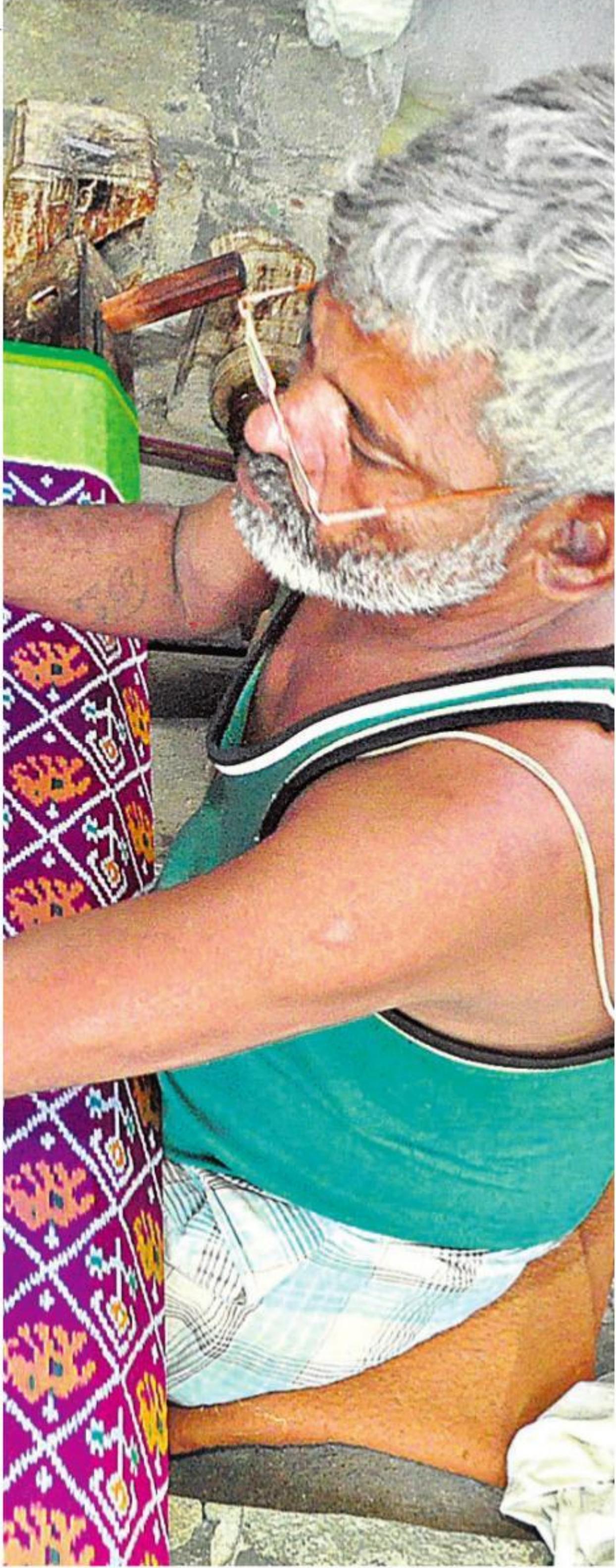
చేనెత చీరకు

... ↗ నిఖిత నెల్లుట్

నారె

చీ

రంటే వార్డోబోలో ఓ మూలన పడేనే వస్తువుకింద జమ్మెంది. పండు గలు, పబ్బాలకు అందాన్నిచేచే చీరలు మిగతా సమయాల్లో అడ్డుతగు లుతున్నాయనే భావన ఈ తరం ఆడపడుచుది. కానీ, అలవాట్టే చీర కట్టును మించిన సౌకర్యం లేదనిపిస్తుంది. మేని సాందర్భాన్ని మేటిగా చూపించే ఏకైక వస్తు శ్రేణి చీర. అందాన్ని సగారవంగా రెట్టింపు చేసే దివ్య వస్తుం ఇది. ఒక చీరను తీర్చిదిద్దడం వెనుక ఎందరో కళాకారుల శ్రమ దాగి ఉంటుంది. రంగులు అడ్డడం, కుట్టు అల్లికలతో ఎంబ్రాయిడరీ వర్క్సు, సంస్కృతి ఉట్టిపడే పెయింటింగ్స్ వంటి వాటితో చీరనే క్యాన్యాన్సగా మలుచుకొని తమ కళనంతా కుమ్మరించేస్తారు. కానీ, చీరలకు ఆదరణ తగిపోవడంతో మగ్గల సడుగులిరిగినంత పని అపుతు న్నది. ఆదరించే వారు లేక నేతన్నల కౌశలం మృగ్యమవుతున్నది. ఇది లాగే కొనసాగితే శతాబ్దిల చరిత్ర ఉన్న సంప్రదాయ చీరలను మూర్జియంలో చూడాల్సిన పరిస్థితి ఎదురుపుతుంది. ఈ ప్రమాదాన్ని గ్రహించిన కొందరు డిజైనర్లు, అంత్రపైన్మార్పల్లు ‘శారీ రివైవల్’ ట్రైండ్కు శ్రీకారం చుట్టారు. కొత్త చీరకు పురాతన హంగులు అధ్యితూ ఆపాతదనంలోని గొప్పదనాన్ని చాటిచెబుతున్నారు. పల్లెల్లోని నేతన్నలకు పని కల్పిస్తూనే చేసేతకు జీవం పోస్తున్నారు.

శాలీ.. రోజుకోసారి

చీరంటే ప్రత్యేక సందర్భాల్లోనే కట్టుకునే రోజులు వచ్చాయి. కానీ, దైనందిన జీవితంలో

చీర గొప్పదనం చెప్పాలి

“నేత చీర దర్శన్ని ప్రదర్శిస్తుంది, సహజంగా కనిపిస్తుంది. ఆఫీసుకు వెళ్లేటప్పుడు ధరించోచ్చు. ఇంట్లో పనులు చేసుకు నేటప్పుడు కట్టుకోవచ్చు. ఏ సందర్భానికైనా చేనేత చీర సెట అవుతుంది. కానీ, ఈ మధ్య చాలామంది చేనేత చీరకు దూరమవుతున్నారు. చీరను తక్కువగా చూసే దృష్టి మారాలి. అందులో గొప్పదనాన్ని గుర్తించే మనసు ఉండాలి. చీర గొప్పదనాన్ని పిల్లలకు తల్లులు చెప్పాలి.

మన దగ్గర చీరకట్టు ఒకేరకంగా ఉండదు. పొలం పనులకు వెళ్లేటప్పుడు ఒకలా కట్టుకుంటారు. పూజలు చేసే సమయంలో మరో రకంగా ధరిస్తారు. పెండ్లి వంటి వేడుకల్లో కాప్సు బ్రైండీగా కట్టుకుంటారు. ఇలా ఒక్కే సందర్భానికి ఒక్కేరకం కట్టుతో అలరిస్తారు. ఈ విషయాలను మన పిల్లలకు చెప్పినప్పుడే వారికి చీరపై ఆసక్తి కలుగుతుంది. మరో తరానికి ఆ చీర గొప్పదనం చేరుతుంది. చేనేత కళాకారుల నైపుణ్యం, గొప్పదనాన్ని పిల్లలకు తెలియజేయాలి. అలా చిన్నాపెద్దా అందరూ చీరతో అనుబంధాన్ని పెంచుకోవాలి. వీటన్నిటికన్నా ముఖ్యంగా చీర గొప్పదనం భవిష్యత్తు తరాలకు చేరాలంటే వాటిని రివైవల్ చేయక తప్పుడు. సరికొత్త డిజైన్లతో ఈ తరాన్ని ఆకర్షించగలిగితే చీరలకు ఆదరణ పెరుగుతుంది. తద్వారా నేతన్నలకు ఉపాధి అవకాశాలు పెరుగుతాయి. ‘శారీ రివైవల్’ ప్రణాళికతో చేనేత కళాకారులకు నిరంతరం పని కల్పించే ఉద్దేశంతో 2017లో ‘సిక్కి యార్డ్స్ ప్లస్’ ప్రారంభించాం. తెలంగాణ, ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో పాటు పశ్చిమ బెంగాల్, కర్ణాటక, మహారాష్ట్ర, మధ్యప్రదేశ్ రాష్ట్రాల్లోనూ కట్టప్పు ఏర్పాటు చేశాం. ఇప్పుడు మా ప్రాజెక్ట్ ఈవ్ స్టోర్స్ ప్రైండరాబాద్, బెంగళూరులో ఉన్నాయి. అలాగే, ఎక్కువ శాతం చీరలను వెబ్‌సైట్ ద్వారా ఆన్‌లైన్‌లో విక్రయిస్తున్నాం.”

- మృణాళిని శాస్త్రి, ‘సిక్కి యార్డ్స్ ప్లస్’ స్థాపకురాలు

ఇరవైనాలుగు గంటలు చీరలోనే ఉండాలని కాదు. కానీ, చీరను ఆదరిస్తే దాని వెనుక కొన్ని వందల కుటుంబాలు బాగుపడతాయన్న స్సుహా కలగాలని అంటారు మృణాళిని శాస్త్రి. ఈ తరం తరుణలను ఆకర్షించే విధంగా కొత్తకొత్త డిజైన్లలో చీరలను నేస్తున్నారు నేతన్నలు. పలువురు అంతప్రేమిక్కార్లు, ఘ్యాపన్ డిజైన్ల నద్ర సహకారంతో సంప్రదాయ చీరలకు కొత్త సొబగులు అద్దుతున్నారు. మామూలు సాధారణ చీరలపై ఎంబ్రాయిడరీ, వర్క్ శారీన్, చేర్యాల నకాపీ చిత్రరుపులను కూడా పరిచి కొంగొత్తగా పరిచయం చేస్తున్నారు. ఈ ప్రయత్నాలన్నీ చీరలకు పూర్వవైభవం తెచ్చేందుకే!

మార్చిల్నిన తరుణమిది

చీర భాగం కావాలని అంటారు ‘సిక్కి యార్డ్స్ ప్లస్’ స్టోర్స్‌తో ‘శారీ రివైవల్’ కోసం పాటుపడుతున్న ప్రైండరాబాద్ మృణాళిని శాస్త్రి. రెగ్యులర్ వేర్లో చీరకు చోటు కల్పించినప్పుడే చేనేత కార్బూకులకు చేతినిండా పని దొరుకుతుందని చెబుతారు ఆమె. ఉరుకుల పరుగుల జీవితాల్లో చీరతో అయితే కష్టం అనుకుంటారేమో! కానీ, ఏ పనిలోనూ చీరకట్టు అడ్డుకాదు. గతంలో మందిరాబేడి, అదాశర్మ చీరలోనే వర్గవుట్లు చేసి అందరినీ ఆశ్చర్యంలో ముంచెత్తారు. అలాగని

చీరలకు ఆదరణ కల్పిం
చడానికి కొత్త డిజైన్లతో తీర్చిదిద్దుతున్నారు నేత
న్నలు. ఇదే తరఫతలో మంగళగిరి, గొల్లభామ,
ఇక్కుత్త, ఉడుపి, కలంకారీ, కోటా, పొందూర్
వంటి చేనేత చీరల తీరుతెన్నులు కూడా మారా
ల్సిన అవసరం ఉండంటున్నారు ఫ్యాషన్ డిజై
నర్లు. అయితే, ఆధునిక పోకడలపై నేతన్నలకు
అవగాహన ఉన్నప్పుడు మాత్రమే ఈ తరఫత
మార్గులు చేయగలరు.

ఆరాజనం ఎక్కుడ?

డిమాండ్ ఉన్నప్పుడే ఏ కళ్ళైనా రాణిస్తుంది.
చీరలకూ ఇదే సూత్రం వర్తిస్తుంది. ఇప్పటికి
ప్పుడు చీరలకు వచ్చిన ముప్పేం లేకపోయినా,
ఈ నిర్దిష్ట ధోరణి ఇలాగే కొనసాగితే భవిష్య
త్తులో ఇక్కట్లు తప్పకపోవచ్చు. ఇలాంటి కార
ణాల వల్లే మన దేశానికి సొంతమైన ఎన్నో
కళలు కనిపించకుండా పోయాయి. చేనేత
రంగంలోనూ ఒకప్పుడు రాజ్యమేలిన కొన్ని
రకాల చీరలు ఇప్పుడు దాదాపు కనుమరుగ
య్యాయి. గద్దాల చీరలు ఆ కోవకే చెందు
తాయి. గద్దాల చీరలంటే సాదాసీదాగా
ఉంటూనే రాజసాన్ని ప్రదర్శించేవి. చీరంతా
కాటన్తో నేసి, పట్టుతో బార్డర్ అటాచ్ చేసే
వారు. ఇప్పుడు అలాంటి చీరలు నేయడం
బాగా తగ్గిపోయింది. కాటన్ శారీకి సిల్క్ బార్డ
రని ఇంటర్లాక్ చేయడం చాలా కష్టంతో
కూడుకున్న పని. ఈ నేర్చు కొద్దిమంది కళాకా
రులకు మాత్రమే ఉంటుంది. చీర చివరన
ఉన్న కాటన్ దారాలకు, సిల్క్ పోగులను
పొయ్యాలోని బూడిదతో ఓ పద్ధతిలో ఇంటర్
లాక్ చేసేవారు. అప్పట్లో ఉమ్మడి కుటుంబాలు
ఉండేవి. భార్యాభర్తలు చీరను నేస్తే, ఇంట్లో
ఉండే పెద్దమనుమలు చీర, బార్డర్ ఇంటర్లాక్

చేసేవారు. కానీ, ప్రమాధిక్యం కావడం,
అందుకు తగ్గ ఆదాయం రాకపోవడంతో చాలా
మంది ఈ విధానానికి స్వాప్తిపలికారు. నేతన్న
లకు ఊతమచ్చి ప్రోత్సహిస్తే గద్దాల చీర
పూర్వవైభవాన్ని సంతరించుకుంటుంది అన
డంలో సందేహం లేదు.

ఇక్కుత్త మరింత చక్కగా..

‘శారీ రివైవల్’కు అవకాశం ఉన్న మరో
రకం ఇక్కుత్త. తెలంగాణలోని చేనేత కార్బుకుల
పనితనానికి ఉదాహరణ ఇక్కుత్త చీరలు. పవర్
లూమ్స్పైనా ఇక్కుత్త శారీలు నేస్తుంటారు.
వార్పు (నిలువు) రకం మాత్రమే పవర్లూ
మ్స్పై తయారపుతాయి. కానీ, వెష్టు (అడ్డం)
ఇక్కుత్త హ్యాండ్లూమ్ మీదే చేయాలిగి
ఉంటుంది. ప్రపంచ ప్రభాయిగాంచిన ఇక్కుత్త
చీరలు ధరిస్తే ఒకప్పుడు గొప్పగా చూసేవారు.
ఈ కాలం మహిళలు వాటిని ధరించడానికి
పెద్దగా ఆసక్తి కనబర్చడం లేదు. ఇక్కుత్త శారీల్లో

పోచంపల్లి డిజైన్లు ట్రేడ్ మార్కు. రివైవల్
పేరుతో డిజైన్ మార్కు మేలు చేయదు.
అందుకే, కలర్ కాంబినేషన్ మీద దృష్టి సారిస్తు
న్నారు డిజైనర్లు. మూస రంగులు కాకుండా
డిఫరెంట్ కలర్ కాంబినేషన్సుకు ప్రాధాన్యం
ఇస్తున్నారు. ఇదే పద్ధతిని నారాయణపేట చీర
ల్లోనూ పాటిస్తున్నారు. ఒకప్పుడు అందరినీ
అలరించిన గళ్లు, రుద్రాక్షల డిజైన్లు వేయించి
నారాయణపేట చీరలను తీర్చిదిద్దుతున్నారు.

మార్పుతోనే మనుగడ: ‘నెనెసిటీ ఈజ్ మదర్ ఐప్ ఇవ్వెన్స్’ అంటారు. మనుగడ కష్టసాధ్య మైనప్పుడే ఎలా బతకాలన్న ఆలోచన వస్తుంది. అందులో నుంచే సృజనాత్మకత వెలుగు చూస్తుంది. ఇప్పుడు చేసేత రంగం అలాంటి దశకు చేరుకుంది. పవర్ హ్యాండ్మాస్ రాజ్యమేలుతున్న వేళ తమ పూర్వీకుల నుంచి వంశపారంపర్యంగా వచ్చిన చేసేత కళకు మరింత పదును పెడుతున్నారు. కలర్ కాంబినేషన్లు మొదలు డిజైన్ల వరకు కొత్తపంథాను అనుసరిస్తున్నారు. అదే సమయంలో తాతల నాటి డిజైన్లకు కొత్తరూపునిస్తూ అందరి దృష్టినీ ఆకర్షిస్తున్నారు. ప్రభుత్వ సహకారం, పలు స్వచ్ఛంద సంస్థలు, ఆంత్రప్రెస్యూల్ తోడ్యాటుతో చేసేత రంగం పూర్వవైభవం దిశగా కొనసాగుతున్నది. మహిళలోకం చీరలకు మద్దతుగా నిలిచిన ప్పుడే వారి ఆశయం పూర్తిసాయిలో నెరవేరుతుంది. చీర లను మనస్సుర్చిగా హత్తుకున్నప్పుడే నేతన్నుల కష్టాలు తీరుతాయి.

వీడియోలు చిత్రికలించి..

చేసేత కార్బుకుల సైపుణ్యానికి అవ కాశం ఇస్తూ చీరల్లో వైవిధ్యాన్ని తీసుకొ చేందుకు పుట్టిన స్టార్ప్ ‘ఇండెలూమ్’. ‘మేకర్ టు మార్కెట్’ కాన్సెప్ట్తో 2018లో ఈ కంపనీని ప్రాదరాబాదు చెందిన సంధ్య తన భర్త సురేన్తో కలిసి ప్రారంభించారు. ‘శారీ రివైవర్ల్ లో భాగంగా వీరు ఎంచుకున్న పంథా ‘స్లో ఫ్యాషన్’. ఈ తరఫ్ ఫ్యాషన్ని ఇష్టపడే మహిళలే టార్గెట్గా ఆన్‌లైన్, ఆఫ్‌లైన్లో చీరలను విక్రియిస్తుంటారు వీళ్లు. అనతి కాలంలోనే విదేశాల నుంచి కూడా ఆర్టర్లు పొందారు. సాప్ట్ కాటన్, నేచు రల్ షైబర్స్తో చీరలను నేఱుస్తున్నారు. ఏరి నెట్‌వర్క్‌లో 40 మంది రిసెల్లర్స్తో స్టార్ప్ కొనసాగిస్తున్నారు. ప్రాదరాబాదు, విజయవాడ, కొచ్చి, ఢిల్లీ వంటి నగరాలతోపాటు యూఎస్, యూకే, పోలాండ్ దేశాల్లోనూ బోల్కీన్ ఉన్నాయి. ‘శారీ రివైవర్ల్ లో భాగంగా కలర్ కాంబినేషన్లు, పూల డిజైన్లతో ప్రయోగాలు చేస్తున్నారు. అయితే, సంప్రదాయ డిజైన్ల జోలికి వెళ్లం అంటారు సంధ్య. ‘చీరలు నేయడం అనుకున్నంత తేలిక కాదు. నేతన్నుల కష్టం తెలియజేయాలనే ఉద్దేశంతో మగ్గింపై చీరను నేస్తున్నప్పుడు వీడియో చిత్రీకరించి దానిని సామాజిక మాధ్య మాల్లో పేర్ చేస్తున్నాం. దీనివల్ల పనిలో వారు చూపే సైపుణ్యం, పడే శ్రమ ప్రపంచానికి తెలుస్తుంది. మేం ప్యార్ ఆర్గానిజా సిల్క్, హ్యాండ్ పెయింటెంగ్స్ వాడుతున్నాం. ఒక్కే చీరకు రెండు మూడు నెలల ట్రైం తీసుకుంటాం. అంతేకాదు, కొన్ని చీరలను రెండొందల గ్రాముల కంటే తక్కువ బరువుతో తయారు చేయిస్తాం’ అంటారు సంధ్య. పోచంపల్లి, శ్రీకాళహస్తితోపాటు మహారాష్ట్ర, పశ్చిమ బెంగాల్కు చెందిన నేత కార్బుకులతో చీరలు నేఱుస్తున్నారు. అంతేకాదు, నేతన్నుల కోసం ప్రభుత్వం ప్రవేశపెడుతున్న పథకాలను వారికి చేర వేస్తున్నారు. అలాగే లాభాల్లో సింహభాగాన్ని నేతన్నులకే అందిస్తున్నారు.

కట్టుకుంటేనే భవిష్యత్తు

చీరలకు పూర్వ వైభవం రావాలంబే పాతతరం రంగులు, డిజైన్లను కొనసాగి స్తునే కొన్నిరకాల ప్రయోగాలు చేయాలి. ఇందులో భాగంగా ఇక్కెత్త, గ్రాండ్ కంచి, పతాన్ ఏవ్వ, కోటా, వెంకటగిరి, పైతానీ వంటి చీరల తయారీలో జమ్దానీ టెక్సిన్ ఉపయోగిస్తున్నాం. అలాగే మా 'తారా మతి' శారీ కలెక్షన్లో సిల్క్ దారాలతో పాటు బంగారం, వెండి పోగులను ఎన్నో రకాల టెక్సిన్ ఉపయోగించి తయారు చేస్తున్నాం. నేను టెక్సిటీ రంగంలోకి వచ్చిన ప్పుడు జమ్దానీ డిజైన్లో వైపుణ్ణం ఉన్న వాళ్లను పట్టుకోవడానికి చాలా కష్టపడ్డాను. తర్వాత కొంతమంది దొరికితే వాళ్లతో ఇంకొం దరికి ట్రైనింగ్ ఇప్పించాం. ప్రస్తుతం మా దగ్గర 800 మంది చేసేత కళాకారులు పని చేస్తున్నారు. వాళ్లకు ఏడాదికి 36 రోజులు పని కలిగుస్తున్నందుకు సంతోషంగా ఉంది. అయితే, ఇదే వృత్తిని నమ్ముకున్నవాళ్లు మన దేశంలో కొన్ని లక్షలమంది ఉంటారు. వాళ్లం దరికి పని దొరకాలంటే ఈ తరం ఆమ్మా యిలు చీరల గొప్పతనాన్ని తెలుసుకోవాలి. చేసేత చీరలను కట్టుకోవడం అలవాటు చేసు కోవాలి. అప్పుడే చేసేత కళాకారులకు ఉపాధి లభిస్తుంది. తర్వాతి తరం కూడా వృత్తిని కొనసాగిస్తుంది.

- గారంగ్ పొ, ప్రముఖ టెక్సిటీ డిజైనర్

శారీ మారథాన్

చీరలకు పునరుజ్జీవం అంటే విక్రయాలు పెరగడం కాదు. చేసేత చీరలకు ఆదరణ పెరగాలి. కళాకారులకు ఉపాధి దొరకాలి. అదే నిజ మైన రివైవల్. 2015లో స్టాపించిన అభిహార సంస్థ ద్వారా 'శారీ రివైవల్'కు కృషి చేస్తున్నాను.

ఈ క్రమంలో తెలంగాణ గొల్లభామ చీరల్లో జాల టెక్సిన్ (ఉపయోగిస్తున్నాం. నారాయణపేట చీరల్లో ట్రైడిపున్ల వెరైటీలను వెలుగులోకి తెస్తున్నాం. నారాయణపేట చీరలను రూ.850

నుంచి రూ.1200 ధరల్లోనే విక్రయిస్తున్నాం. రెండేండ్ల కిందట యాక్టర్ కమ్ మోడల్ మిలిండ సోమన్ ఆధ్వర్యంలో కొంతమంది మహిళలకు నారాయణపేట చీరలను కట్టించి మారథాన్ నిర్వహించాం. కేవలం పాతతరం డిజైన్లనే కాదు.. చింతపిక్క, గచ్చకాయ, అగ్గిపెట్టే వంటి అమ్ముమ్మ కాలంలో వాడిన రంగులనూ మళ్లీ బయటికి తీసుకొ స్తున్నాం. మా ప్రయత్నాకి కొవిడ్ తీవ్ర విఫూతం కలిగించిది. అన్ని రంగాలలాగా కరోనాతో చేసేత వ్యవస్థ కూడా కుదేలైంది. కొత్తగా ఆలోచించకపోతే చేసేత కోలుకోలేదు. అందుకే, నారాయణ పేట చీరలతో కొత్తగా ప్రయోగం చేస్తున్నాం. త్వరలో డ్యూన్ చీర లను తీసుకొచ్చేలా ప్రణాళికలు సిద్ధం చేస్తున్నాం. అంటే సంప్రదాయ నృత్యాలు చేసేటప్పుడు ధరించడానికి నారాయణపేట చీర లను తయారు చేయిస్తున్నాం. కొన్ని శాంపిల్స్ కూడా తయారు య్యాయి. మన సంస్కృతిని నిలబెడుతూనే జీవనోపాధి కల్పించే దిశగా అడుగులు వేస్తున్నాం. 'శారీ రివైవల్' చేసేత కళాకారుల ఉపాధికి తోడ్పడాలి.

- సుధారాణి, 'అభిహార' వ్యవస్థాపకురాలు

'మహానటి'తో చేసేత ట్రైండ్

చేసేతకు సినీ ప్రముఖులు సైతం వెన్నుదన్నగా నిలుస్తున్నారు. సినీనటి సమంత చేసేతకు బ్రాండ్ అంబాసిడర్గా వ్యవహారిస్తున్నారు. పలు సినిమాలు సైతం నేతన్నల కౌశలాన్ని తెలియజేస్తూ, చీరలపై మోజను పెంచుతున్నాయి. సినీనటి సావిత్రి జీవిత చరిత్ర ఆధారంగా తెరకెక్కిన, 'మహానటి' సినిమాలో చేసేత చీరల వైభవాన్ని చూడొచ్చు. సినిమాలో కనిపించే పాతలన్నీ పాతతరానికి చెందినవే! ఈ నేపథ్యంలో ఆనాటి కట్టుబోట్టు వ్యవహరాలను ఇందులో అందంగా చూపించారు దర్శకుడు. ఇందుకోసం వందమంది కళాకారులు ఏడాది పాటు కష్టపడి రకరకాల చీరలను నేసారు. దేశంలోని వివిధ ప్రాంతాల నుంచి షాయిబ్రిక్స్ ను సేకరించి జమ్ దానీ లూమ్స్ పై ఆనాటి మేటి చీరలను ఆవిష్కరించారు. 'కొన్ని చీరలు నేయడానికి ఏడు నెలలు పడితే, వాటిపై పెయింటింగ్, ఎంబ్రాయిడర్ పర్క్ కోసం మరో ఏడు నెలల సమయం పట్టింది. అలా మేము పడిన కష్టానికి ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఎంతో గుర్తింపు దక్కింది. ఆ సినిమా ద్వారా చేసేత చీరల గొప్పతనం గురించి తెలుసుకున్నామని యువత చెప్పంటే ఆనందంగా అనిపిస్తుంది' అంటారు గారంగ్ పొ.

డా. శ్రీకంత్ మెహాత్మ (CMD)

www.homeocare.in

హోమోయోకేర్®

జింటర్నేషనల్

వరల్డ్-ల్స్ట్ హోమోయోప్థి

టోల్ ట్రై

1800 108 1212

ఉచిత కన్సల్టేషన్

955 000 1199

ఎందోమెట్రోయోసిస్ నయం అవుతుందా?

నెలసల రోజుల్లో కడుపునొప్పితో బాధపడడమనేబి మనలో చాలా మందికి అనుభవమే, కానీ నెలసలతో నిమిత్తం లేకుండా తరచూ పొత్తి కడుపులో నొప్పి వేధిస్తుంటే అది కూడా భరించలేనంతగా ఉంటే అది ఖచ్చితంగా ఎందోమెట్రోయోసిస్ సమస్య అయ్యే అవకాశం ఎక్కువ.

సాధారణంగా గర్జాశయం లోపలి భాగం, ఎందోమెట్రోయోయం అనే పారతో కప్పబడి ఉంటుంది. ఈ ఎందోమెట్రోయోయం కణజాలం గర్జాశయం వెలుపలి గోదలపై, అండాశయాలపై ఫెలోపియన్ ట్యూబ్స్, మూత్రాశయం, జీర్ణకోశం మరియు ఇతర పొత్తికడుపులోని అవయవాలపై ఏర్పడటాన్ని ఎందోమెట్రోయోసిస్ అంటాము.

కారణాలు: ఎందోమెట్రోయం కణజాలం లింఫాటిక్ వ్యవస్థ ద్వారా ఇతర భాగాలకు చేరుకొవడం. - హర్షిన్ల అసమతుల్యత, వంశపారంపర్యత.

లక్షణాలు: వికారం, వాంతులు, నీరసం, బుతుచక్త సమయంలో విపరీతమైన కడుపునొప్పి, కడుపుబ్బరం. - 2 బుతుచక్తముల మధ్య రక్తస్రావం అవడం.

చికిత్స: లాప్రోసెక్టిపి చేయించడం ద్వారా ఈ కణజాలాన్ని తొలగించినా మళ్ళీ ఈ వ్యాధి తిరగబెట్టే అవకాశం ఉంటుంది. కేవలం హోమోయోకేర్ జింటర్నేషనల్ చికిత్సా విధానం ద్వారా ఎందోమెట్రోయోసిస్ ని మళ్ళీ తిరగబెట్టేకుండా సంపూర్ణంగా నయం చేసే అవకాశం ఉంది.

భుజం నొప్పికి చికిత్స ఉండా?

శరీరంలోని కీళ్ళన్నంటిలోకి ఎక్కువగా కదిలేబి భుజం కీలు, దాదాపుగా మనం చేతులతో చేసే ప్రతి పనిలోనూ భుజం కీలును ఉపయోగించాలి వస్తుంది. అలాంటి భుజంలో సమస్య ఎదురైతే రోజువారి పనులాన్ని కష్టమవుతాయి. భుజం పట్టివేయడం నుంచి కీలు పక్కకు జరిగిపోవడం వరకూ భుజం కీలుకు కూడా చాలా రకాల సమస్యలు ఎదురవుతాయి. 40 ఏళ్ళ దాటిన వాళ్ళలో భుజం నొప్పికి సాధారణంగా కారణమయ్యిచి ప్రోజెన్ ఫ్రోల్డర్ (FROZEN SHOULDER), దీనికి కారణాలు తెలియదుగానీ, సాధారణంగా మధుమేహ వ్యాధి గ్రస్తుల్లో, ఎక్కువగా కనిపిస్తుంది.

కొన్ని సార్లు నిద్రపోసివునంత ఎక్కువ నొప్పి కలుగుతుంది. భుజం పట్టిసినట్టుగా ఉంటుంది. దెబ్బ తగిలిన వారిలో కూడా ఈ సమస్య వచ్చే అవకాశం ఉంటుంది.

చేయిని పైకి ఎత్తలేకపోవడం (ABDUCTION) చేతిని వెనక భాగానికి తాకలేకపోవడం (INTERNAL ROTATION) వంటివి సాధారణంగా గమనించవచ్చు.

చికిత్స: ఈ రకమైన భుజం నొప్పికి హోమోయోపతి మందులతో మంచి ఘలితం లభిస్తుంది. హోమోయోకేర్ జింటర్నేషనల్లో జెనెటిక్ కాన్స్టిట్యూషనల్ విధానం ద్వారా రోగి మానసిక మరియు శరీర లక్షణాలను పరిగణలోకి తీసుకొని చికిత్స అందించడం ద్వారా ఈ సమస్య మళ్ళీ తిరగబెట్టుకుండా ఎలాంటి దుష్పిలితాలు లేకుండా నయం చేసే అవకాశం ఉంటుంది.

ఫిస్టులాకి ఉపశమనం దొరుకుతుందా?

కొన్ని రకాల సమస్యలు ఎలా ఉంటాయంటే ముళ్ళ మీద కూర్చున్న ట్లుగా ఉంటుంది. కాస్తంత ఉపశమనం కోసం తల్లడిల్లేలా చేస్తూ ఉంటాయి. మలద్వారం దగ్గర కనిపించే ఫిస్టులా అలాంటిదే. మలద్వారం దగ్గర ఎక్కడి పుండులా మొదలయి, అపై చీము పట్టి, చిట్టి తరువాత మానిపోయి మళ్ళీ కనిపిస్తూ వేధిస్తూ ఉంటుంది. ఫిస్టులా సమస్యను సరిగ్గా గుర్తించి, నైపుణ్యంతో చికిత్స చేయకపోతే మొదటికి మొసం వచ్చే ప్రమాదం ఉంటుంది.

ఫిస్టులా అనగా రెండు ఎపితీలియల్ కణజాలాల మధ్య ఏర్పడే ఒక గొట్టంలాంటి నిర్మాణం. ఇది మన శరీరంలో ఎక్కడైనా ఏర్పడవచ్చును. కానీ సర్వసాధారణంగా ఏర్పడే ఫిస్టులాలో అనల్ ఫిస్టులా ఒకటి. ఇది రెండు పిరుదుల మధ్య మొటిమలా ఏర్పడి వాపు చెంది మూడు రోజులలో పగిలి చీము కారుతుంది. దీని వలన తీవ్రమైన నొప్పి, చీము, జ్వరం వస్తుంది.

చికిత్స: ఇలాంటి వ్యాధుల్లి మనం కాన్స్టిట్యూషనల్ హోమోయోప్థైడ్యం ద్వారా ఎలాంటి శస్త్ర చికిత్స అవసరం లేకుండా నియంత్రణలో ఉంచడం జరిగే అవకాశం ఉంది. దీని వలన వ్యాధి తిరగబెట్టుకుండా ఉండే అవకాశం ఉంది.

మోచేయి మొరాయస్తే ఎలా..?

మన దైనందిన జీవితం సవ్యంగా నడవాలంటే మన కదలికలన్నీ సాఫీగా సాగుతుందాలి. ఏ కారణంగానైనా మన కదలికలు కష్టమైతే, అందులోను చేతి కదలికలు కష్టంగా మారితే, కాఫి కప్పును పట్టుకోలేము, పుస్తకములో పేజీలు తిప్పలేము. వైళ్ళతో సులువుగా రాయలేము. ఇలా ఒకటేమిటి ఏ పనీ చేసుకోలేము.

మొత్తంగా చెప్పాలంటే చేతి కదలికలు కష్టమైతే మొత్తంగా రోజువారి జీవితమే దుర్భరంగా మారుతుంది. చేతి కదలికల్లో కట్టిపడేసే సమస్యల్లో మోచేయి నొప్పిని ప్రధానంగా చెప్పుకోవచ్చు. దీనినే TENNIS ELBOW అని కూడా అంటారు.

చేతిని అతిగా ఉపయోగించడం వల్ల ఈ సమస్య వచ్చి పడుతుంది. కీడల్లో గాయపడ్డప్పుడు ప్రమాదాల మూలంగా చేయి, భుజం, కండరాల్లో పటుత్వం లోపించినప్పుడు కూడా మోచేయి నొప్పి పెద్ద సమస్యగా మారుతుంది. ఇలాంటప్పుడు చేతి కదలికలకు ఆటంకం కలగడం, చేత్తో బరువెత్తలేకపోవడం, విశ్రాంతి తీసుకున్నప్పుడు కూడా నొప్పి కలగడం వంటి లక్షణాలను గమనించవచ్చు.

చికిత్స: హోమోయోకేర్ జింటర్నేషనల్ వారు అందించే జెనెటిక్ కాన్స్టిట్యూషనల్ సిమిలిమం విధానం ద్వారా చికిత్స అందించడం వలన ఈ సమస్య మళ్ళీ తిరగబెట్టుకుండా సంపూర్ణంగా నయం చేసే అవకాశం ఉంటుంది.

*శరీర ధర్మం ప్రకారం శ్వాసిత ఫలితాలు/సమయం మారవచ్చు.

సహజ సిద్ధమైన అందంతో అలరారడం
గిప్పి వరం. వెండితెరపై మెరిసిపోవా
లంటే మాత్రం, ఆ సొందర్యానికి
అదనపు తచుకులు అడ్డాల్చిందే.
సినీరంగంలో ఆ బాధ్యత
తీసుకుంటారు మేకప్ అర్టిస్టులు.
తారల అందాన్ని ద్విగుణీకృతం చేసే
రూపశిల్పిలుగా వాలభి కీలక భూమిక.
కేవలం అందానికి మెరుగులు
బిధ్దదమే కాకుండా, పాత్రలకు
అనుగుణంగా తారలను
తీర్చిబిధ్దడం మేకప్ అర్టిస్టుల
ముఖ్యవిధి. ఈ రంగంలో
విశేషానుభవాన్ని
సంపాదించుకున్నారు
సినియర్ మేకప్ అర్టిస్టు రాఘవ.
అగ్రకథానాయకుడు వెంకటేప్
వ్యక్తిగత మేకప్ అర్టిస్టుగా గత
35 ఏండ్లుగా బాధ్యతలు
నిర్వాతిస్తున్నారు.
'బతుకమ్మ'
పలుకరించినప్పుడు
మేకప్ సంగతుల్ని
పంచుకున్నారిలా..

గెట్ట చూసి 100

సినిమా అన్నారు!

అభియందన్నారు

సుదీర్ఘ కెరీర్లో 'గణేప్', 'సుభాష్ చంద్రబాబోన్' చిత్రాలకు నంది అవార్డులను స్వీకరించాను. 'గణేప్' చిత్రంలో విలన్ పాత్రలో కోట శ్రీనివాసరావుకు చేసిన మేకప్కు నంది అవార్డు వరించింది. 'సుభాష్ చంద్రబాబోన్' సినిమాలో చిన్న పిల్లలను భారతమాతతో పాటు వివిధ మాలో చిన్న పిల్లలను భారతమాతతో పాటు వివిధ గెట్టపలలో తీర్చిదిద్దినందుకు అవార్డు తీసుకున్నా. వెంకటేప్ నటించిన 'చంటి' సినిమా మేకప్ను నేను ప్రత్యేకంగా

వెంకటేప్ ఫీమకు వెలకట్టలేను

వెంకటేప్ వద్ద 'కలియుగ పాండవులు'తో మొదలైన నా ప్రయాణం నేటి వరకు నిర్విష్టమైన కొనసాగుతున్నది. 35 ఏండ్లుగా ఆయన నన్ను ఇంట్లో మనిషిలా ఎంతో అప్పాయంగా చూసుకుంటున్నారు. వెంకటేప్ నామై చూపించే ప్రేమకు ఎప్పటికీ వెలకట్టలేను. నా కుటుంబం ఉన్నతికి వెంకటేప్ తొలినుంచి ఎంతో ప్రోత్సాహన్నందించారు. ఎక్కడో మారుమూల గ్రామంలో పుట్టిన నాకు ఆయన వల్ల దేశవిదేశాల్చి చుట్టుచేచ్చి అదృష్టం దక్కింది.

భావిస్తా. ఆ సినిమాకు ముందు వెంకటేష్కు క్లాస్ హీరో అనే ఇమేజ్ ఉండేది. ‘చంటి’లో ఆయన్ని గ్రామీణ యువకుడి పాత్రలో అమాయకుడిగా చూపించాల్సి వచ్చింది. గెట్టుల విషయంలో వెంకటేష్, నేను చాలా కసరత్తులు చేశాం. చివరగా మా ఇద్దరికి నచ్చిన గెట్టుపోతో ఫొటోపూట్ చేసి చిత్ర దర్శకుడు రవిరాజు పినిశెట్టి, నిర్మాత కె.ఎస్.రామారావులకు పంపించాం. ఫొటోలు చూసిన వెంటనే కె.ఎస్.రామారావు అద్భుతంగా ఉన్నాయని మెచ్చుకున్నారు. రవిరాజగారు ఫోన్ చేసి ‘తమ్ముడూ! గెట్టు అదిరిపోయింది. ఫొటోలు చూశాక ఈ సినిమా వందరోజులు ఆడుతుందనే నమ్మకం వచ్చింది’ అన్నారు. దర్శకనిర్మాతల నుంచి వచ్చే అలాంటి ప్రశంసనలే వృత్తిపరంగా సూటినిస్తాయి.

వార గొప్పతనమేంటో

ప్రస్తుతం మేకప్ విషయంలో ట్రైండ్ మారుతున్నది. ఒకప్పుడు కేశాలంకరణ మొదలుకొని గెట్టు వరకు అన్ని మేకప్ ఆర్టిష్ట్ చూసుకునేవారు. ఇప్పుడు హెయిర్ డిజైన్ కోసం ప్రత్యేకంగా హెయిర్స్ట్రైప్లు వచ్చారు. ఒక పాత్రకు సంబంధించిన గెట్టు బాగా కుదిరిందంటే మేకప్ ఆర్టిస్టుతో పాటు కాస్ట్యూమ్స్, హెయిర్స్ట్రైప్లు ఘనత కూడా ఉంటుంది. ప్రస్తుతం మన తారలు కొంతమంది ముంబయి నుంచి మేకప్ ఆర్టిస్టులను తెచ్చుకుంటున్నారు. మనలో లేని గొప్పతనం ముంబయి వారిలో ఏమందో ఇప్పటికే అర్థం కాదు. పౌరాణిక, చారిత్రక సినిమాల్ని గమనించినట్లు యితే దక్కిణాది సినిమాల మేకప్, కాస్ట్యూమ్స్ ఉత్సర్థాది కంటే చాలా ఉన్నతమైన ప్రమాణాలతో కనిపిస్తాయి. అయితే, ఈ విషయంలో ఎవరినీ నిందించలేం.

బ్లాక్ అండ్ వైట్ కాలంలో తారల్ని అందంగా చూపించే బాధ్యత మొత్తం కెమెరామెన్, మేకప్మెన్లపైనే ఉండేది. కానీ కాలక్రమేణ మేకప్ విభాగంలో అనేక మార్పులొచ్చాయి. ఇప్పుడు సాంకేతికత తోడుకావడంతో తెర వెనక అద్భుతాలు సృష్టిస్తున్నారు. మేకప్పరంగా ప్రపంచవ్యాప్తంగా వస్తున్న మార్పులను గమనిస్తూ అప్పేట్ అవుతుంటాను.

సాంవిత్రిక మేకప్ వేస్తూ..

వెండితెరపై వెలుగులీనుతున్న గొప్ప తారలకు మేకప్ వేసే అదృష్టం రావడం నా అదృష్టం. ముఖ్యంగా మహానటి సాంవిత్రి, దిగ్జ నటుడు అల్లు రామలింగయ్యకు మేకప్ వేయడం నా జీవితంలో చిరస్కరణీయ ఘుట్టాలుగా మిగిలిపో యాయి. ఓసారి సాంవిత్రికి మేకప్ వేస్తూ ఉద్యోగాన్ని ఆపుకోలేక కన్నీళ్ళ పెట్టుకున్నా. ‘అదేంటయ్య ఏడుస్తున్నావ్’ అని ఆమె అడిగారు. ‘నేను పుట్టుకముందే మీరు సూపర్స్టార్. అలాం టిది మీకు మేకప్ వేయడం ఏ జన్మపుణ్యమో అనిపిస్తున్నది. అందుకే ఉద్యోగం ఆపుకోలేకపోయా’ అని చెప్పాను. కెరీర్ ఆరంభంలో.. అప్పటి ప్రముఖ నటీనటులు చాలా మందికి మేకప్ వేయడం నాకు దక్కిన వరంగా భావిస్తా.

అఫ్మారా గెట్టు కోసం..

వెంకటేష్ నటించిన ‘నాగవల్లి’ సినిమాలో అఫ్మారా గెట్టు కోసం రెండు గంటల సమయం పట్టేది. ఆ సినిమా విషయంలో ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకున్నాం. తెలుగు పౌరాణిక, జానపద సినిమాల మేకప్పై నాకు పట్టు ఉండటంతో, అఫ్మారా గెట్టును ఎలాంటి రిఫరెన్సులు తీసుకోకుండా సులభంగా వేయగలిగాను. ప్రస్తుతం వెంకటేష్ నటిస్తున్న తాజా చిత్రం ‘నారప్ప’లో కూడా వెంకటేష్ పాత్రపరంగా వైవిధ్యమైన గెట్టులో కనిపిస్తారు. ఇప్పటికే విడుదలైన ఆ సినిమా ఘ్యులుకు చాలా బాగుందని ప్రశంసలొస్తున్నాయి. వెంకటేష్ తోడుకావడంతో వేసిన.. ‘చంటి’, ‘స్వర్ణకమలం’, ‘శత్రువు’, ‘నాగవల్లి’, ‘జయం మన దేరా’ సినిమాలు మేకప్ పరంగా నాకు ఎంతో సంతృప్తినిచ్చాయి.

టెక్కాలజీ

వల్ల బెట్టర్మెంట్

ప్రస్తుతం కంప్యూటర్ గ్రాఫిక్స్, డీఎస్ వంటి టెక్కాల జీలు అందుబాటులోకి రావడంతో మేకప్ పరమైన లోపాల్ని తెరవెనక సరిచే స్తున్నారు. వయసుపైబడ్డ చాయల్ని మేకప్ ద్వారా కొంతపరకు మాత్రమే కవర్ చేయగలు గుతాం. టెక్కాలజీ ఉపయోగిస్తే మరికొంత బెట్టర్మెంట్ కనిపిస్తుంది. కానీ, పూర్తిగా వయసును దాచి పెట్టలేం. తారలు ఆరోగ్యంపై తీసుకునే శ్రద్ధ, ఫిట్నెస్ అంశాలు కూడా మేకప్ ఆర్టిష్ట్ పనితనాన్ని ప్రభావితం చేస్తాయి.

ప్రాక్టికల్ అనుభవం ముఖ్యం

ఇప్పుడు దేశవిదేశాల్లో ఉన్న ఫిల్మ్ స్కూల్స్లో మేకప్కు సంబంధించిన కోర్సులను అందిస్తున్నారు. చాలా మంది ముంబయి, లండన్ లక్షులకు వెళ్లి మేకప్ కోర్సు నేర్చుకొని ఇక్కడి కొచ్చి ప్రాక్టిక్స్ మొదలుపెడుతున్నారు. లక్షులు పెట్టి నేర్చుకొనే ఆ కోర్సుల వల్ల ఎలాంటి ప్రయోజనం కలుగుతుందో నేను చెప్పాలేను. ఈ రంగంలోకి రావాలనుకునే యువత ప్రాక్టికల్గా ప్రాణిణ్యం సాధించాలి. బ్యాటీషియన్గా పని చేసే మహిళలు మేకప్ ఆర్ట్రీను త్వరగా ఆకశింపు చేసుకుంటారు. యువకులైతే పేరున్న సెలూన్స్లో పనిచేస్తే హెయిర్స్ట్రైప్లు, మేకప్ విషయంలో ప్రాథమికమైన జ్ఞానాన్ని పొందే అవ కాశం ఉంటే అంశాలు మేకప్ ఆర్టిష్ట్ పనితనాన్ని ప్రభావితం చేస్తాయి.

... కళాధర్ రావు

తెలంగాణ
సినిమా కవులు

యానే.. శ్వాసగా!

నందిని సిధారెడ్డి పాట తెలంగాణ ఆత్మగౌరవానికి ప్రతీక.
పల్లెప్రజల యానే ఆయన శ్వాస. అందుకే 'నాగేటి సాల్లల్ల నా తెలంగాణ..
నా తెలంగాణ' అంటూ తెలంగాణ ఆర్తిని, ఆకాంక్షను, సంస్కృతిని ప్రపంచానికి
చాటి చెప్పిందు. తన పాటల్లో తెలంగాణ పొరుషాన్ని పలికింపజేసి, తెలంగాణ
ఇజాన్ని సగర్వంగా నిలబెట్టిందు.

కవిగా, పాటల రచయితగా, సాహిత్య పరిశోధకుడిగా, సాహితీ విమర్శకుడిగా నందిని సిధారెడ్డి చిరపరిచితులు. మెదక్ జిల్లా బందారం గ్రామంలో నుఱ్రా బాల సిధారెడ్డి, రత్నమాల దంపతులకు 1955లో జన్మించారు. బందారం, వెల్గుటూరు, సిద్దిపేటలలో సిధారెడ్డి విద్యా భ్యాసం సాగింది. ఉన్నానియా విశ్వవిద్యాల యంలో ఎంచి తెలుగు, 'ఆధునిక కవిత్వంలో సూర్యుడు' అనే అంశంపై 1981 లో ఎం.ఫిల్ చేశారు. ఆ తర్వాత 'ఆధునిక కవిత్వం, వాస్తవికత - ఆధివాస్తవికత' అనే అంశంపై వీహాచ్చి చేసి, 1986లో డాక్టర్ పట్టా పొందారు. మెదక్, సిద్దిపేట ప్రభుత్వ డిగ్రీ కళాశాలల్లో తెలుగు ఉపన్యాసకులుగా పనిచేశారు. అనేక కథలు, కవితలు రాశారు. భూమి స్వప్నం, ప్రాణ హిత, నీటి మనసు, నది పుట్టువడి, దివిటి, అని మేఘ మొదలైన సంకలనాలు వెలువరించారు. తెలంగాణ సాహిత్య ఆకాడమీ తోలి అధ్యక్షుడిగా విశేష కృషి చేశారు.

ఉద్యమానికి ఉంతం..

సినీ గేయ రచయితగానూ నందిని సిధారెడ్డి ప్రతిభ విశిష్టమైంది. ఆయన రాసిన 'నాగేటి సాల్లల్ల నా తెలంగాణ.. నా తెలంగాణ.. నా తెలంగాణ' పాట తెలంగాణ ఉద్యమానికి ఎంతో ఊతమిచ్చింది. పల్లెనుంచి పట్టం దాకా ప్రజలను ఉర్రూతలూ పింది. బతుకమ్మ పండుగ, ఆటపాటలు, బోనాలు, యక్కగానాలు, ఒగ్గ కళారూపాలు.. ఇలా తెలంగాణ కళాస్వరూపం మొత్తాన్ని ఈ ఒక్క పాటలోనే చూపించారు. 1997లో వేక్ బాబా అనే గాయకుడి కోరిక మేరకు సిధారెడ్డి ఈ

పాటను రాశారు. ఆ తర్వాత సినీ దర్శకుడు ఆర్.నారాయణమూర్తి 2010లో తన 'వీర తెలంగాణ' సినిమాలో దీనిని వాడుకున్నారు. బహుశ జనాదరణకు నోచుకున్న ఈ పాటకు 2010లో 'ఉత్తమగీతం'గా నంది పురస్కారం లభించింది. 'పారేటి సీల్లల్ల, పానాదులల్ల,
పూనేటి పుప్పుల్ల, పునాసలల్ల కొంగు సాపిన నేల నా తెలంగాణ' అనే వాక్యాలు తెలంగాణలోని ప్రతీ వ్యక్తి గుండెలో ఆత్మగౌరవమై నిలబడ్డాయి.

ప్రేమ.. సంస్కృతి

2011లో వచ్చిన 'జై బోలో తెలంగాణ' సినిమాలో నందిని సిధారెడ్డి ఓ ప్రణయగీతం కూడా రాశారు. 'ఒక పుప్పు ఒక నప్పు ఉయ్యాల లూగేనా.. ఒక నువ్వు ఒక నేను ఉహల్లో తేలేమా' అనే పాటలో అద్భుతమైన ప్రేమ సౌందర్యం ధ్వని స్తుంది. అటు ప్రేమ, ఇటు సంస్కృతి ఉట్టి పడేలా రాసిన ఈ పాట ప్రతి ఒక్కరనీ ఆకట్టుకుంది. అభ్యుదయం, జానపదం ప్రతిఫలించే గీతాలనే కాదు, ప్రణయ సౌందర్యం ప్రతిబింబించే పాటల్నికూడా సిధారెడ్డి అలవోకగా రాయగలర నడానికి ఈ పాటే నిదర్శనం.

పండుగలు.. పోరాటాలు..

'బందూక్' (2015) సినిమాలో రాసిన 'ఇది

చరిత్ర ఇది పవిత్ర జనవిముక్తి సమరం.. సాయంధ రైతాంగ పోరు సాహసమే అమరం, అనే పాట తెలంగాణ కీర్తిని నలుదిక్కులా చాటింది. తెలంగాణ రైతాంగం తెగువను సదా స్నేరించమంటుంది. 'కొలిమి' సినిమాలో 'పుడమి పండుగ పుప్పుల జాతర' అంటూ బతుకమ్మ పండుగను వర్ణిస్తూ ఈ పాట రాశారు. బతుకమ్మను పుడమి పండుగగా, పూలజాతరగా వర్ణిస్తూ, మమతల చిహ్నంగానూ కీర్తించిన తీరు ఎంతో ప్రశంసనీయం.

తెలంగాణ భూయాతి..

'నా భూమి' సినిమాలో రాసిన 'నా భూమి నమగన్న నా భూమి గిరీ హర రుఖీ తార విరీ సిరీ పరిపుత్తం' అనే పాటలో తెలంగాణ నేల వైపిష్టాన్ని, చారిత్రక వైభవాన్ని మహాన్నతంగా కీర్తించారు. వీరాధివీరులను, మహానీయులను తలచుకొంటూ, వీరతెలంగాణ భూయాతిని సముద్దుత భావ సముజ్ఞాల గీతికగా వినిపించారు. '2 కంట్రీన్' (2017)లో ఆయన రాసిన విరహ గీతం కూడా ప్రత్యేకమైంది. 'చెలియా చెలియా విడిపోకే కలలా కడలే విడిచి మనలేనే అలలా' అంటూ ప్రేయసీ ప్రియుల విరహవేదనను వివరించిన తీరు బాగుంది.

'బందూక్' సినిమాలో 'ఇది చలిత్ర, ఇది పవిత్ర జనవిముక్తి సమరం' అంటూ దోషిడిదారుల అరాచకపు చీకట్లకు ఎదురొడ్డి, వారి పాలిట సింహస్వామ్యాలైని నిలిచిన కొమ్మం భీం, చాకలి పలమ్మ, దొడ్డి కొమురయ్య, రావి నారాయణరెడ్డి మొదలైన త్యాగధనుల శార్య ప్రతాపాల గురించి ఈ పాటలో కల మెత్తి నినబించారు సిధారెడ్డి.

దనాన్ని తెలియజెప్పిన నందిని సిధారెడ్డి పాట తెలంగాణ ఆత్మగౌరవానికి ప్రతీక.

... తిరునగల శరత్ చంద్ర

6309873682

కరువు

મી જીકે.. બિકેના?

కేంద్ర ఆరోగ్యశాఖ
తెలంగాణలో టీబీ
రహిత ప్రాంతాలుగా
ప్రకటించిన
జిల్లాలు ఏవి?

ఈ యంత్రాలు దేనికి
సంబంధించినవి?

1 ధించి కనుస్నేగతో యువతను ఉద్రూతలూగించిన ప్రియా వారియర్ స్నేట్స్‌మెంట్ ఇది?

ఆక్సఫర్డ్ స్కూల్డెంట్స్
యూనియన్
అధ్యక్షరాలిగా
ఎన్నికెన తొలి భార
తీయ మహిళ?

2

ఇండియాస్ట్రోరా సంస్థ నివేదిక ప్రకారం
ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ఎన్ని దేశాలలో భారత
సంతతివారు నాయకత్వ స్థానాల్లో ఉన్నారు?

ఈ మధ్య గుజరాతీలో ఏర్పాటున
ప్రపంచంలోనే అతిపెద్ద స్థాడియానికి
ఎవరి పేరు పెట్టారు?

ఇండియన్ ఎక్స్‌ప్రెస్ సంస్థ
ఏ ఆవిష్కరణకు గానూ
తెలంగాణ రవాణా
శాఖకు పురస్కారం
ప్రకటించింది?

8

బెంగాల్ నేపథ్యంగా
తీస్తున్న ఏ పీరియడికల్
మూవీకి సంబంధించి
నానీ స్టిల్ ఇది?

వచ్చే ఐదేండ్లలో
భారత్తలో కుబేరుల
శాతం ఏమేరకు
పెరుగనున్నదని
తాజా అంచనా ?

జవాబులు

కొత్త
ధారావాహిక 9

జరగిన కథ

... అల్లాణి శ్రీధర్

మనిషిలోని మృగ ప్రవృత్తిని పోగిట్టడానికి నరమృగా
వతారం ఎత్తిన మహా విష్ణువు.. తాను యాదాద్రి మీద
కొలువు బీరానంటూ పరమభక్తుడైన రామభట్టుకు
స్వప్షంలో తెలియజేస్తాడు. స్వామి గురించి
సార్వభౌముడికి తెలియజేయడానికి భువనగీల కోటుకు
బయల్దేరుతాడు భట్టు. ఆ సమయంలోనూ, ఆ తర్వాత
ఎన్నో ఆధ్యాత్మిక సంకేతాలు. అవస్త్ర సార్వభౌముడిని
ఉలికిపోటుకు గురిచేస్తాయి. నారసింహుడి ఆనవాళ్లను
వెతికేలా ఉసిగొల్పుతాయి. ఆ ప్రయాణంలో ఓ తాపసి
తారనపడతాడు. ఓ గీలిపుత్రుడి మాటలు కూడా
కొత్త ఆలోచనలు రేకెత్తిస్తాయి. అంతలోనే నర్తగర్జుంగా
మాటల్లాడుతున్న ఓ బాలకుడు ప్రభువుల వాలికి
ఖిశానిద్దేశం చేస్తాడు.

మృ

దంగ ధ్వనులు, వీణానాదాలు స్వప్షంగా వినిపిస్తు
న్నాయి.

చూస్తే చుట్టుపక్కల ఎవరూ లేరు.

అడవిలో కొండ. నరసంచారం లేని ప్రాంతం.

కానీ, ఈ మునిభాలకుడేమో.. ‘ఎవరూ లేకపోవడ
మేమటి? మునులు, దేవతలు, యక్క, గంధర్వులు శ్రీనారసింహాదేవుని
క్షేత్రంలోని తీర్థంలో స్వామిని సేవిస్తున్నాడు.’ అని అంటున్నాడు.

పైగా ‘నీ గురుదేవులెవరయ్యా?’ అంటే.. ‘యాద మహార్షి’ అని
స్వప్షంగా చెప్పున్నాడు.

‘ఇంతకూ నీ పేరేమటి?’

‘గురుదేవులకు పేర్లుంటాయి గానీ, శిష్యులకు ప్రత్యేకంగా పేర్లెందుకు?
యాదర్థి శిష్య ప్రశిష్య పరంపరలో ఒక పాదరేణవుని అంటే.. మహార్షి
యాదర్థిని తలిచే కొలచే అనేకానేక శిష్యగణాలలో ఇప్పటి శిష్యుని కాలిధూ
ఇలో ఒక మట్టి రేణవుని. ఓం నమో నారసింహాయ, యాదరుషి గురు
బోయమః’ భక్తి పూర్వక తన్నయత్వంతో చెప్పాడు.

శ్రీ మహావిష్ణువే వామనావతారాన్ని మరోసారి ఈ బాలుడి రూపంలో
ధరించాడా? అన్నట్టుగా ఒక అందమైన చిరునవ్య.

‘దేవతలు, మునీశ్వరులు.. వీరంతా ఎక్కడి నుంచి వస్తారు? స్వామిని
ఏ విధంగా సేవిస్తారు?’

“తమ తమ నెలవులనుంచి దేవతలు, వేంకటగిరి పవిత్ర గిరులనుంచి
మునులు ఇక్కడికి తరలివస్తారు. వారు వచ్చారని అనడానికి నిదర్శనంగా
ఈ ప్రాంతంలో మృదంగ ధ్వనులు వినిపిస్తాయి. శ్రీ నరసింహ స్వామి
స్వయంభువుగా కొలువైన యాదగిరీపుని కొండ యాదరుషి గురుదేవుల
పేరుమీదనే ఏర్పడింది. అందుకే ఇది ‘యాదగిరి కొండ’ అయింది”

త్రిభువనమల్లుడికి తనువు పులకరించింది.

‘ఎంతటి అద్భుతం తనది?’

తను నిలబడి ఉన్న ఈ పవిత్ర ప్రదేశంలో యాదర్థి వంటి మహా తప
స్పంపన్నాడు, యుగ పురుషుడు నడయాడాడంటే..? స్వామివారి
దర్శనం కోసం మహా మహిమాన్వితమైన తపస్సు చేశాడంటే..? అసలు ఆ
విషయం తల్లుకుంటుంటే హృదయమంతా ఒక అద్భుతమైన అలోకిక
భావనతో తరించి పోతున్నది.

ఒక సందేహం కలిగింది.

“అయితే.. అంత గొప్ప తపస్సు చేసిన తర్వాతనే కదా శ్రీ నరసింహ
స్వామివారు యాదర్థికి దర్శనమిచ్చారు”

సాలోచనగా అన్నాడు త్రిభువనమల్లుడు.

“అవును కదా మరి.. గొప్ప తపస్సే చేయవలసి వచ్చింది”

“మరి.. నాకు స్వామివారి దర్శనం దొరుకుతుందా?” త్రిభువనుడి నిరాశ ఆ మాటలో ధ్వనించింది.

చిన్నగా చిరువప్పుతో అన్నాడు బాలుడు.

“ఈ కలియుగంలో తపస్సే చేయవలసిన పనిలేదు. మనసులో త్రికరణశుద్ధిగా సంకల్పిసే చాలు. ఆయన నామస్ఫురణ చేస్తే చాలు. అడ్డం కులు ఎదురైనా, స్వామి దర్శనం కోసం మనం ఇంటినుంచి బయలుదేరితే చాలు. ఎలా రప్పించుకోవాలో.. మొక్కలు మనతో ఎలా ఇప్పించుకోవాలో.. నారసింహుడికి తెలుసు. ఇంకా చెప్పాలంటే స్వామిని నమ్ముకుంటే.. కొండలు తొలగిపోయి మనకు దారినిస్తాయి. అడవులూ, నదీనదాలు దారిని ఏర్పరుస్తాయి. కాకపోతే పరీక్షలకు తట్టుకోవాలి. నిలబడాలి. వెనుకడుగు వేయకూడదు. ఇంకో విషయం. స్వామివారు తమ నిజ స్వరూపంతో మనకు దర్శనమిస్తారని అనుకోవద్దు. ఈ సర్వసృష్టిలో సకల ప్రాణికోటిలో ఏ రూపమైనా వారు థరిం చవచ్చు. కనిపించవచ్చు. మనకు సరైన దారి

శ్రీ నరసింహ స్వామి స్వయంభువుగా కొలువైన యాదగిలీశుని కొండ.. యాదరుపిగురుదేవుల పేరుమిదనే ఏర్పడించి. అందుకే ఇబి ‘యాదగిలి కొండ’ అయించి. ఈ పవిత్రప్రదేశంలో యాదల్చి వంటి మహాతపస్సం వన్నుడు, యుగ పురుషుడు నడయాడాడంటే..? స్వామివారి దర్శనం కోసం మహా మహిమాన్వితమైన తపస్సు చేశాడంటే..? అసలు ఆ విషయం తల్లుకుంటుంటో హృదయ మంతా ఒక అద్భుతమైన అలోకిక భావనతో తలంచి పాశితున్నది

”

పరిశీలించాడు.

“అనుకుంటూనే ఉన్నా. ఒంటిపైన ఉత్తరీయం, అంగవస్తుమూ తప్ప వేరేది లేకపోయినా.. ఎవరితను? ఏదో దాస్తున్నాడు అనుకున్నా! పొరుగురాజు యుద్ధాన్నాదం గురించి మాట్లాడుతున్నావంటే, నువ్వు సామాన్య పొరుడివి కాదు. మారువేషంలో ఉన్న మహారాజువి. ఔనా!”

అడిగాడు బాలకుడు.

‘అపును’ అన్నట్టగా తల ఊపాడు.

“నేను వచ్చిన పని సపలమవుతుందా?”

“నువ్వు వచ్చిన పని, కోరుకుంటున్న కోరికా.. ఏమిటి?

శత్రు రాజుపైన విజయమా? కన్నకొడుకు వ్యాధి నివారణా? లేక కేవలం స్వామి దర్శనమా?”

ఈ మూడింట్లో ఏది అన్నట్టగా అడిగాడు బాలుడు.

‘అపును.. ఈ ముని బాలకుడు అడిగినట్టు.. తను కోరుకుంటున్న కోరిక ఏమిటి?’

చూపవచ్చు”

“ఏ రూపంలోనై స్వామివారు మనకు కనిపించవచ్చా? మారువేషంలో ఉన్న నరసింహస్మాని.. మామూలు మనుషులు గుర్తుపోది ఏలా?” ప్రశ్నించాడు త్రిభువనుడు.

దానికి ‘చిరువప్పే’ సమాధానం.

***

“నీ మాటల్లో ఏదో మర్మం కనిపిస్తున్నది. నీ నవ్వులో ఏదో తెలియని చతురంగ ఉన్నది. ఒకే ఒక ప్రశ్న.”

“అడుగు.. నీ ప్రశ్నల పరంపర ఆగేట్టులేదు”

“స్వామివారిని దర్శంచవలసిందిగా నాకు సంకేతాలు అందాయి. ఒకవైపు కుమారుడి వ్యాధి, మరొకవైపు పొరుగురాజు యుద్ధాన్నాదం. ఈ సమయంలో వాటిని పక్కనపెట్టి, కేవలం స్వామిని దర్శించుకోవాలని ఒక భక్తుడిగా ఈ కొండపైన అడుగుపెట్టాను. నా కోరిక తీరుతుందా? నా లక్ష్మీ నెరవేరుతుందా?” సమాధానం కోసం అర్థస్తున్నట్టుగా అడిగాడు త్రిభువనుడు.

త్రిభువనుడిని ఆపాదమస్తకం

కన్న కొడుకుకు ఏర్పడ్డ ప్రాణాంతకమైన వ్యాధి తగిపోవటమా?”

‘మన కుమారుడు మందులేని వ్యాధితో మరణిస్తే.. నాకు కూడా మరణమే మందు! నేను కూడా బతకలేను’

తన పట్టమహిషి, ధర్మపత్ని చంద్రలేఖ మాటలు గుర్తొచ్చాయి.

ఇక యుద్ధంలో గెలువలేక పోతే, తాను ఎంతో కష్టపడి నిర్వించిన భువనగిరి సామ్రాజ్యం కుప్పకూలిపోతుంది. తనను దైవాంశ సంభూతుడిగా, కారణజన్మడిగా భావించి, తన పరిపాలనలో సుఖసంతోషపో

లతో జీవిస్తున్న ప్రజల జీవితాలు ప్రశ్నార్కాలవతాయి.

తన కిరిటం గురించి, తనకొచ్చిన కీర్తి గురించి కాదు తన బాధ!

యుద్ధోన్మాదంలో శాంతిభద్రతలు క్షీణించి తలకిందులైపోయే సామాన్యుల పరిస్థితి గురించే వ్యధ!

ఏటన్నిటి కంటే ఎక్కువగా.. ఇప్పుడు తను కోరుకుంటున్నది కొండగుహలో కొలువైన సింహాదేవుడి దర్శనమే.

నమో నారసింహా!

***

తనకు ఈ మూడూ ముఖ్యమే. ఎడమ కన్ను కావాలా? కుడికన్ను కావాలా? అంటే ఏం చెప్పాలి. ఒక్కటే కోరుకోమంటే ఏది కోరుకోవాలి?

ఏది నిధి? ఏది విధి?

ఏది రుణం? ఏది తృణం?

ఏది ఆత్మీయం? ఏది పరమాత్మీయం?

“ఏదో ధర్మ విచారంలో పడ్డట్టున్నావ్. పరి ష్టారం కోసం ఇంత కష్టపడి వచ్చిన వాడివి. అసలు సమస్య ఏదో చెప్పలేకపోతున్నావ్. ‘ఇది కావాలి’ అని అడిగితేనే కదా స్వామివారికి తెలి సేది. అది ఇవ్వాలా? వద్దా? అనేది ఆయన

సంబ్రమంగా ప్రశ్నించాడు త్రిభువనుడు.

“అపును. అంతకుముందే అది దృశ్యాదృశ్యంగా ఏర్పడి ఉంది. శ్రీ నారసింహుని పాదాలను బ్రహ్మదీపించును కడుగగా ఏర్పడిన సహజమైన జలవనరు. దానినే ‘విష్ణు పుష్టించి’ అని పిలిచారు గురుదేవులు. అదిగదిగో.. స్తోత్రపాతాల దివ్య సుస్వరనాదాలు, ముక్కోటి దేవతలు, మునులు ఒక్కట్టి.. ఆ అపూర్వమైన జ్యాలాచక్రంలో ప్రభవించిన శ్రీ నారసింహస్వామి వారిని ముక్కుకంఠంతో అనుగ్రహం కోసం అర్థస్తున్నారు..

ముక్కీ కలుద్దాం.. నమో శ్రీ నారసింహా..” అంటూనే వేగంగా అడుగులు వేసుకుంటూ.. క్షణకాలంలో ఆ కొండపైనున్న ఒప్పధీ వృక్షాల వరుసలో కలిసిపోయాడు.

‘ఇంతలో ఎక్కడికి వెళ్లిపోయాడీ బాలుడు. తన ప్రశ్నలకు సమాధానం చెప్పలేదు.

అది స్వామివారే చెప్పాలేమో.. ప్రస్తుతం తన ముందున్న విధి స్వామిదర్శనం ఒక్కటే..’

అనేక భావాలు మదిలో సంఘర్షిస్తుండగా.. మానంగా అడుగు ముందుకు వేశాడు.

***

హోయసల రాజ్యంలో.. మహారాజు విష్ణువర్ధనుడి అంతరంగిక మందిరంలో..

శ్రీ నారసింహుని పాదాలను బ్రహ్మదీపించును కడుగగా ఏర్పడిన సహజమైన జలవనరు. దానినే ‘విష్ణు పుష్టించి’ అని పిలిచారు గురుదేవులు. అదిగదిగో.. స్తోత్రపాతాల దివ్య సుస్వరనాదాలు, ముక్కోటి దేవతలు, మునులు ఒక్కట్టి.. ఆ అపూర్వమైన జ్యాలాచక్రంలో ప్రభవించిన శ్రీ నారసింహస్వామి వారిని ముక్కుకంఠంతో అనుగ్రహం కోసం అర్థస్తున్నారు..

”

దయ, మన ప్రాప్తం!”

అంటూనే ఒక్కసారిగా కొండ చివరన వెలుగు తున్న కాంతిని చూశాడా బాలుడు.

“స్వామి, స్వామి.. నేను వస్తున్నా. అదిగో స్వామి వారిని నేవించుకొనే వేళ అయింది. నేను వెళ్లాలి. గురుదేవులంతా అక్కడికి చేరుకున్నారు. నమో నారసింహా”.

భక్తిగా చేతులు జోడించి తన్నయత్వంతో చెప్పాడు బాలుడు.

“ఎవరు? ఎక్కడ? నాకు కొండపైన వెలుగు తప్ప ఏమీ కనిపించటం లేదు.

ఎవరున్నారక్కడ?”

“అందరూ ఉన్నారు.. మా అది గురుదేవులు యాదర్శి వారు ఏర్పరచిన మహా పుష్టించి. కొండపైన ఉంది.

అదిగో.. అక్కడే మునీశ్వరులు, దేవతలు స్వామిని ప్రార్థిస్తూ ఉన్నారు”.

“పుష్టించిని యాదర్శి వారు ఏర్పరిచారా?”

మహారాజు విష్ణువర్ధనుడు ఏదో దీర్ఘంగా ఆలోచిస్తున్నాడు.

ఆయననే చూస్తూ గవాక్షం వద్ద నిలబడి ఉన్న రాణి, భర్త ఆలోచనా ముద్ర చూసి ముందుకొచ్చింది.

“ప్రభూ”

“ఊ..” తలకూడా తిప్పలేదు.

“ఏమిటింత తీవ్రమైన ఆలోచనలలో లీనమై ఉన్నారు?”

“మహారాణి శాంతలాదేవి! చాలాకాలం మంచి ఎదురుచూస్తున్న శుభఫుడియ వచ్చింది. ఇక ఆలస్యం అనవసరం. అందుకే, యుద్ధస్థానాలు వేగవంతం చేశాం”.

మహారాజు మనసులో ఒకటి అనుకున్నా రంటే అది వెంటనే అమలు అయిపోతుండని రాణి శాంతలాదేవికి తెలుసు.

కానీ, ఒక ముఖ్యమైన సమాచారం చెప్పాలి వుంది.

“దేవీ.. భయం అక్కరేదు. నీ భర్త కత్తికి

ఎదురు లేదు. అవతల ఉన్నది త్రిభువనమల్లు దైనా.. అలాంటి వారు నూరుగురు అయినా..

యుద్ధంలో జయించి, అతని శిరస్సును ఖండించి, దానిపై మా పాదపీలికను నిలు పుతాం. అఖండమైన హోయసల రాజ్యాన్ని మరింత విష్టరింప చేస్తాం. ఏ శక్తి మమ్మల్ని అడ్డుకోలేదు. నీవు చేయవలసింది ఒక్కటే. మాకు హరతి ఇచ్చి కదనరంగానికి సాగనంపడమే”

అది ఆత్మవిశ్వాసంగా కాక యుద్ధోన్నాద ప్రకటనలా అనిపించింది.

“ఈ ఆనంద సమయంలో.. మాకు నీ స్వత్యం చూడాలని ఉన్నది. ఆనాడు లక్ష్మీ మందిరంలో నీ నాట్యం చూసి సమౌద్రాతుడినైన జ్ఞాపకం ఇంకా నా మదిలో పదిలంగా ఉంది”

***

ఒకనాడు.. అనుకోకుండా ఒక ఆలయంలో

స్వత్యం చేస్తున్న ‘శాంతల’ను చూసి ఇష్టపడ్డాడు.

ఆమె ఒక యోధుని కుమార్తె. నాట్యం ఆమెకు

ఎంతో ప్రీతికరమైన వ్యాపకం.

యువకుడిగా ఉన్న విష్ణువర్ధనుడు తన

నాట్యాన్ని, తననే తదేకంగా చూస్తున్న సన్మిశ్రమ గుర్తుకొచ్చి పెదాలపైన చిరునవ్వు విరిసింది.

“ఎందుకో చిరునవ్వు” అడిగాడు రాజు.

“కత్తికి.. కశ్చు కల్యాణం జరిగిన మధుర ఘుండియలు గర్జుకొచ్చి” సిగ్గుపడింది.

“ప్రభూ! ఒక్క నిమిషం..”

“ఏమిటిది?”

“ఈ యుద్ధం ఇప్పుడు అవసరమా?”

“తప్పుదు” కలినంగా చెప్పాడు.

“కానీ..”

“ఏమిటా సందేహం. మా శక్తిపైనా?

యుక్కిపైనా?”

“అదికాదు ప్రభూ.. తెలియరాని ఏ శక్తి అడ్డుపడుతున్నద

‘నోర్లేని దయ్యమచ్చి ఉరు గాలవెట్టిందట’

కొంతమందిని చూస్తే.. ‘అరే పాపం వీడెంత అమాయకుడు. నోర్లో నాలుక లేనోడు’ అని జాలి పడుతూ ఉంటాం. అలాంటి వారిలో కొండరు పైకి అమాయకంగా నటిస్తూ లోపల కుళ్లుబుద్ధితో ఇతరుల మధ్య వైరం పెడుతుంటారు. అంతేకాదు, కుటుంబంలో, చుట్టూ పక్కల కొత్త సమస్యలు కలుగజేస్తుంటారు. ఇలాంటి వారి నుంచి ఇబ్బందులు ఎదుర్కొన్న వారు.. ‘నోర్లేని దయ్యమచ్చి ఉరు గాలవెట్టిందట’ అనే సామెతను ప్రయోగిస్తుంటారు. అప్పటి వరకూ ఎంతో అమాయకంగా నటిస్తూ, ఏమీ ఎరుగనట్లు ముఖం పెడుతూ.. నమ్మినవాళ్లను నట్టేట ముంచే వాళ్లు మన చుట్టూ చాలా మందే ఉంటారు. తాతాల కాలంలో ఏమో గానీ, ఈ రోజుల్లో ఇసొంటోళ్లతో చాలా జాగ్రత్తగా ఉండాలి.

పలుకుబడులు

మన సామెతలు

ముంతంబలి మృవడ్చా!

తాతకు ముంతంబలి మనవనికి తెడ్డంబలి

‘తాతకు ముంతంబలి మనవనికి తెడ్డంబలి’.. అంటే తనకు అందుబాటులో ఉన్నవనరులను ఉపయోగించుకొని.. తాత అంబలిని ముంతలో తాగేవాడు. అతని కొడుకు మాత్రం తండ్రి అండను చూసుకొని విష్ణుల విడిగా ప్రవర్తించాడు. ఆ ప్రభావం. వారసత్వంగా అతని కొడుకుపైనా పడింది. వెరసి అతని తెడ్డు (వంటకు ఉపయోగించే గరిటె వంటిది)లో అంబలి తాగాల్సి వచ్చింది. ప్రకృతి ప్రసాదించిన ఏ మస్తువునైనా సరే అవసరానికి మించి వాడితే ఆ ప్రభావం ముందు తరాలపై పడుతుందనే సందర్భంలో వాడే సామెత ఇది. ఇలాంటిదే మరొకటి.. ‘కల్లం ఉన్నన్నోడ్డులు గంజి’ అనేది. కల్లం లేని నాడు పస్తులు పండాలి. అందుకే, దేనినైనా చాలా జాగ్రత్తగా, అవసరానికి సరిపడా మాత్రమే వాడాలని అంటారు.

ఆనికి గాడి రొప్పుడు..

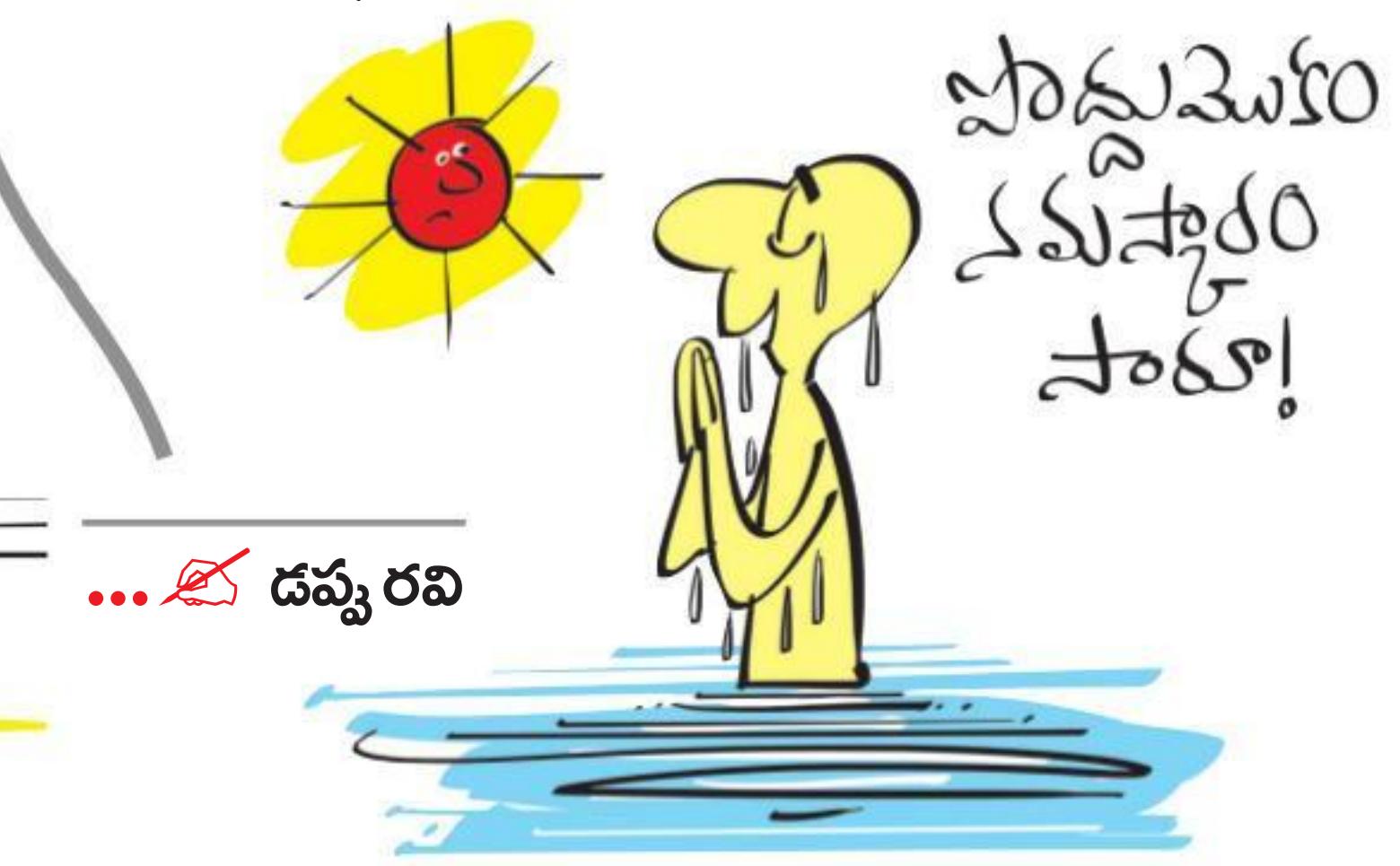
‘ఆనికి గాడి రొప్పుడు పైలి నుంచే ఎర్కు! బగ్గ రువ్వడి రొప్పుడిది గాని, గాడి కుసయితె తల్లిపైతదని తిరాం బోవట్టిండు బిడ్డ’.. లాంటి పదబంధాలు మన పలుకుబడులకు ప్రాణాలు. పల్లెమట్టి వాసనను తలపించే ఇలాంటి పదాలను నవతరం తప్పకుండా తెలుసుకోవాలి కూడా. ఈ పదబంధం అర్థమేమంటే.. ఆనికి= వాడికి, గాడి= జీపు/ కారు, రొప్పుడు= నడుపడం, పైలి నుంచే= మొదటి నుంచే, ఎర్కు= తెలుసు. బగ్గ= చాలా, రువ్వడి= వేగంగా, రొప్పుడిది గానీ=నడివేదే కానీ, గాడి =బండి, కుసయితె = ఫెయిలైతె, తల్లిపైతదని=కప్పమైతదని, తిరాం= నిదానం, బోవట్టిండు బిడ్డ = పోతున్నాడు బిడ్డ. ఎంత మాదుర్యం ..మన తల్లి భాషలో!

అర్థ వివరణ

పొద్దు మొకం

‘కొత్త బిష్ణగాడు పొద్దెరగడు’ అనేది మనందరికి తెలిసిన సామెత. సమయం, సందర్భం లేకుండా మెప్పుకోసం పాకులాడేవారిని ఈ సామెత ప్రయోగించి దెప్పిపొడుస్తారు. తెలంగాణ ప్రాంతంలో పొద్దులను దిక్కు లతో పోల్చారు జానపదులు. గంగానది ఉత్తర భారతాన ఉంది కాబట్టి.. ఉత్తరాన్ని గంగ మొకం అన్నారు. దక్కించి దిక్కు యమస్తానమని పేరుండ టంతో ఆ దిశను యమముఖం అని పిలుస్తారు. సూర్యుడు ఉదయంచే తూర్పు దిక్కుని అర్థం.

ఆకుపచ్చ) తివాచి

... బ.వి.రమణమూర్తి

ట్ల మధ్యాహ్నం.. ఎండ
మండిపోతున్న వేళ..
“రోడ్డుకు వెళ్లి పెరుగు
తీసుకురండి” అంటూ
మా ఆవిడ ఆర్దర్. విసు
క్కుంటూనే బయలుదే
రాను. నడిచి వెళ్తున్న నన్ను హతాత్తుగా ఎవరో
అపినట్టు అనిపించింది.

బక్కచిక్కి, సత్తువ తగ్గి నీరసంగా నడిచి
వస్తున్న వ్యక్తిని చూడగానే.. ఏదో గుర్తుకు వచ్చి
నట్టు ఆగిపోయాను.

‘ధర్మయ్యలా ఉందే! అవును వాడే.. ఇక్కడే
ఉంటున్నాడా ?’ కాసింత ఆశ్చర్యం.

దగ్గరకు రాగానే భుజం పట్టి ఆపాను.
నావంక తేరిపార జూశాడు. కానేపటికి గుర్తుకు
వచ్చినట్టు “బరేయ్.. సుబ్బా” అంటూ
ఆప్యాయంగా కొగిలించుకున్నాడు.

ధర్మయ్య, నేను సమకాలికులం. ఊరి
బడిలో కలిసి చదువుకున్నాం. కాలం కలిసి
వచ్చింది. నేను సర్మారు ఉద్యోగిని అయ్యాను.
ధర్మయ్యకు చదువు అబ్బాలేదు. మట్టిమనిపిగా
ఊర్లోనే మిగిలిపోయాడు. ఎప్పుడు ఊరెల్లినా
తప్పక కలిసేవాడిని. ఐదారేండ్ల త్రీతం నుంచి
సాధ్యం కాలేదు. ‘పనులు వెతుక్కుంటూ
పట్టం వెళ్లిపోయాడు’ అని చెప్పారు. ‘ఎక్కడి
కంటే? .. ఎవరూ చెప్పులేకపోయారు. నేనూ
నా పనుల్లో పడి మర్చిపోయాను. మళ్ళీ ఇన్నా
ళ్ళకు కనిపించాడు. వాడి దీనావస్త చూసి ఆశ్చర్య
పోయాను. ఒంటిమీద సరైన బట్టలు లేవు.
గొప్పింటి బిడ్డ కాకపోయినా కడుపునిండా
తిండి, కట్టుకునేందుకు బట్టకు లోటు లేని
కుటుంబం. నాకు కండ్లవెంట నీళ్ళ తిరిగాయి.

ధర్మయ్య కుటుంబానిది కప్పాన్ని నమ్ముకునే
మనస్తత్వం. అతని తండ్రి మా పొలాన్నే
కాలుకు తీసుకుని పండించేవాడు. నిజాయితీ
పరుడని నాస్తి చెప్పేవారు. రెక్కల కష్టంతోనే
కాలక్రమంలో ఓ రెండెకరాల భూమిని
సాంతంగా కొనుక్కోగలిగాడు. తండ్రి కాలం
చేశాక ధర్మయ్య కూడా అతని మార్గాన్నే నమ్ము
కున్నాడు. అందుకే.. ఇప్పుడులా చూడగానే
అమితాశ్చర్యానికి లోనయ్యాను.

“అలా నీడలోకి వెళ్లి మాటల్లడుకుండాం
రా” అంటూ ఓ బహుళ అంతస్తుల భవనం
పక్కకు తీసుకువెళ్లాను.

“నువ్వేంటిరా ఇక్కడ.. ఇలా?” అని
ప్రశ్నించా. శాస్వంలోకి చూశాడు.

“నాయనా!
వద్దురా.. నా మాటిను.
భూమిని నమ్ముకోవాలి.
అమ్ముకోకూడదు. నేల
తల్లి బీడు వారితే ఊరికి
అరిష్టం” ధర్మయ్య కొడుకును
మందలించాడు.

సూరీడు చిరాగ్గ చూశాడు.
“ఎంత చెప్పినా నీ చాదస్తం నీదేనా. అమ్ము
నోళ్ళంతా అమాయకులా” తండ్రిపై
గయ్యమన్నాడు.

“ఒకరితో పోలికిందు
కురా. భూమి
బంగారు బాతు
లాంటిది.
రోజుకో
గుడ్డ

నమస్తే తెలంగాణ,
ముల్కునూరు ప్రజా
గ్రంథాలయం సంయుక్తంగా
నిర్వహించిన ‘కథల పోటీ-
2020’లో తృతీయ
బహమతి రూ. 10 వేలు
పొందిన కథ.

ఈవారం కథ

కోసం వేచిచూసే ఓపిక
ఉండాలి. కడుపుకోసి మొత్తం
తీసుకుండామన్న దురాశ
వద్దు. అనుభవంతో చెబుతు
న్నాను. నా మాటిను. ఆ సైతాను
గాడి మాయలో పడకు. భూమి బేరం
పెట్టకు” ధర్మయ్య కొడుకును ప్రాధీయ
పడుతున్నాడు.

“ఎహేయు.. ననపెట్టకు. ధర వచ్చినప్పుడు అమృకపోతే ఆ తర్వాత బాధ పడాలి. లక్ష రూపాయలు కూడా పలకని ఎకరానికి రెట్టింపు ఇస్తానంటున్నాడు. తీసుకోవడానికి నోప్పా. చుట్టూ ఉన్న భూములు అమ్మేస్తున్నారు. మద్యలో మనమేం వ్యవసాయం చేస్తాం” తండ్రిపై సూరీడు చిరాకు పడ్డాడు.

ధర్మయ్య మంచం ఘేముంచి లేచే ప్రయత్నం చేశాడు. లేవలేకపోయాడు. వారం రోజుల నుంచి జ్వరం. మంచం పట్టాడు. ఈ లోగా కొడుకు భూమి బేరం పెట్టాడు. చెప్పినా వినేలా లేదు. కొడుక్కు నచ్చజేపేందుకు తల్లి లేదు. ఐదెండ్ల క్రితమే కాలం చేసింది.

మొగుడి ఎదుట మాట్లాడాలంటేనే వాడి పెళ్లానికి భయం. మూర్ఖడు.. మీదపడిపోతాడని. ‘భగవంతుడా! నాకేది దారి’ ధర్మయ్య కన్నటి పర్వతమవుతున్నాడు.

‘ఒక్కగానొక్క కొడుకు. ఉన్న భూమి పోతే వాడి భవిష్యత్తు ఏమిటో? వీడికి ఈ పాడు ఆలోచన ఎందుకు వచ్చిందో? ఎవరు ఉనిగొలి పారో?’ ధర్మయ్యకు బెంగ పట్టుకుంది.

తండ్రి వేదనను పట్టించుకునే స్థితిలో లేదు సూరి. కండ్లముందు లక్ష్మల నోట్ల కట్టలు మెదులుతున్నాయి. అగ్రిమెంట్స్‌పై తండ్రి వేలిముద్రబలవంతంగా వేయించి వెళ్లిపోయాడు.

ధర్మయ్య కొడుకువైపు నిస్సహయంగా చూస్తూ ఉండిపోయాడు.

సుఖుప్యాణ్యం కలవడంతో ఆ సంగితిని గుర్తు చేసుకుని ఎద్దేశాడు ధర్మయ్య.

“ఎక్కడినుంచి వచ్చాడో ఓ సైతాను. రెండు రెట్ల ధర ఆశ చూపాడు. నోట్ల కట్టలు చూసి ఒక్కొక్కరే వాడి మాయలో పడ్డారు. రెండు పంటలు పండి భూమి వాడి చేతుల్లో పెట్టారు. రెండేండ్లలో వండకరాలు ప్లాట్లుగా మారి పోయింది. ఊరి కుర్రాళ్లకు కమీషన్ ఎరవేశాడు. వాడిచేచ్చి చిల్లర డబ్బులకు ఆశపడ్డారు. కొన్నాళ్ల అందరికి అదే వ్యాపకం. ఎక్కడెక్కడి వారో వచ్చారు. వేలం వెరిగా ప్లాట్లు కొన్నారు. పచ్చని నేల తల్లి శృంగానంలా మారిపోయింది. ఇప్పుడు అక్కడ రాళ్ల హద్దులు, వాటిమధ్య పిచ్చిమొక్కలు తప్ప మరేమీ లేవు”

ధర్మయ్య తలదిం చుకునే మాట్లాడు

తున్నాడు.

“పంటభూమితోపాటు ఉపాధి పోయింది. సాగుకాలంలో మన ఊరి కూలీలు మరోవైపు చూడాల్సి వచ్చేది కాదు. లేఅపుట్లు అయ్యాక అందరికి పని లేదు. ఆశ చావక కొందరు పక్కడ్లకు వెళ్లారు. అక్కడా అదే పరి

బి.వి.రమణమూర్తి

ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని విశాఖపట్టం నగరానికి చెందిన బి.వి.రమణమూర్తి, ఎం.ఎ, బీకుడి చేశారు. 1995లో అనుకోకుండానే పాత్రికేయరంగంలోకి అడుగుపెట్టారు. ఎడాది పాటు శిక్షణ తీసుకున్న తర్వాత డెస్క్ జర్నలిస్ట్‌గా వృత్తి జీవితాన్ని ప్రారంభించారు. 26 ఏండ్లగా జర్నలిస్ట్‌గా విధులు నిర్వహిస్తున్నారు. అభిరుచితో 2016 నుంచి కథలు రాయడం మొదలుపెట్టారు. ఆ ఎడాది నవ్య వారపత్రిక నిర్వహించిన కథలపోటీకి రెండు కథలను పంపించగా, రెండూ ఎంపికయ్యాయి. దీంతో, రెట్టించిన ఉత్సాహంతో కథారచనను కొనసాగిస్తున్నారు. 2018లో రమణమూర్తి రాసిన ‘గోమాలచ్చిమి’ కథ అచ్చుయింది. ఇప్పటి వరకూ వివిధ పోటీల్లో 18 కథలు బహుమతులు గెలుచుకున్నాయి. 2021లో టీబీకే బాలకృష్ణారెడ్డి కథల పోటీల్లో రెండో బహుమతి, సాలూరు సాహిత్య బృందం వారు నిర్వహించిన వ్యంగ్య కథలపోటీల్లో ప్రోత్సాహక బహుమతి అందుకున్నారు. తాజాగా, నమస్తే తెలంగాణ, ముల్గుసూరు ప్రజా గ్రంథాలయం సంయుక్తంగా నిర్వహించిన కథల పోటీలో తృతీయ బహుమతి గెలుపొందారు.

సెల్: 9848987239

స్థితి. పదిమందికి పని ఉంటే వందమంది పోటీ. కష్టానికి ఫలితం లేదు. కడుపునిండా తిండి లేదు. డబ్బు చూశాక సూరీడు వ్యసనాలకు బానిసయ్యాడు. మద్యం మత్తులో ఉన్నవాడిని ఒరోజు ప్రమాదం రూపంలో దేవుడు తీసుకుపోయాడు. కోడలు, మనవడి బాధ్యతకూడా నామైనే పడింది. ఊరిలో బతుకు తెరువు పోయింది. ఇదిగో ఇలా పట్టుంలో బతుకీడుస్తున్నాం. ఇక్కడా అంతంతే జీవితం. కాక పోతే ఏదో ఒక పని దొరుకుతుందన్న ఆశ నడిపి స్తున్నది” ఆవేదన నిండిన స్వరంతో ధర్మయ్య చెబుతున్నది వింటున్న సుబుహ్యాణ్యం.. అంతు లేని ఆవేదనకు లోనయ్యాడు.

అతనికి నోటుమాట రాలేదు. ఎప్పుడో ఉసారి సాంతూరు వెళ్లి వస్తుంటాడు. ప్లాట్లుగా మారిన భూముల్ని చూసేవాడు. తనలాగే అవసరాలకు అమ్ముకున్నారనుకున్నాడు. వెనుక ఇంతటి విషాదం దాగుందని అనుకోలేదు.

ఏదో ఏల్లులో కూలీకి పనిచేస్తున్నాన్నాడు ధర్మయ్య. వెంటనే జేబులోంచి ఒ వెయ్యి తీసి అతని చేతిలో పెట్టాను. ఏదైనా అవసరమైతే తనతో మాట్లాడాలని ఒ కాగితంపై నా పోన్ నంబర్ రాసిచ్చాను.

డబ్బు వద్దన్నాడు. ఒత్తిడి చేస్తే తీసుకు న్నాడు. ఆ సందర్భంగా ఒ మాటన్నాడు.

“ఇలా ఎంతమందికి, ఎన్నాళ్ల ఇవ్వగలవు సుబ్బా. మన ఊరివాళ్లే ఇక్కడ ఒ వందమంది ఉంటారు. అందర్నీ పోషించగలవా?”

ధర్మయ్య ప్రశ్నకు అవాక్కుయ్యాను. ఎవరో చెంప చెష్టు మనిపించినట్టుయింది.

అక్కడికి వారం తర్వాత రెండు రోజులు సెలవు పెట్టి సాంతూరుకు వెళ్లాను. నిజమే!

ఊరి చుట్టూ శృంగానంలా ఉంది.

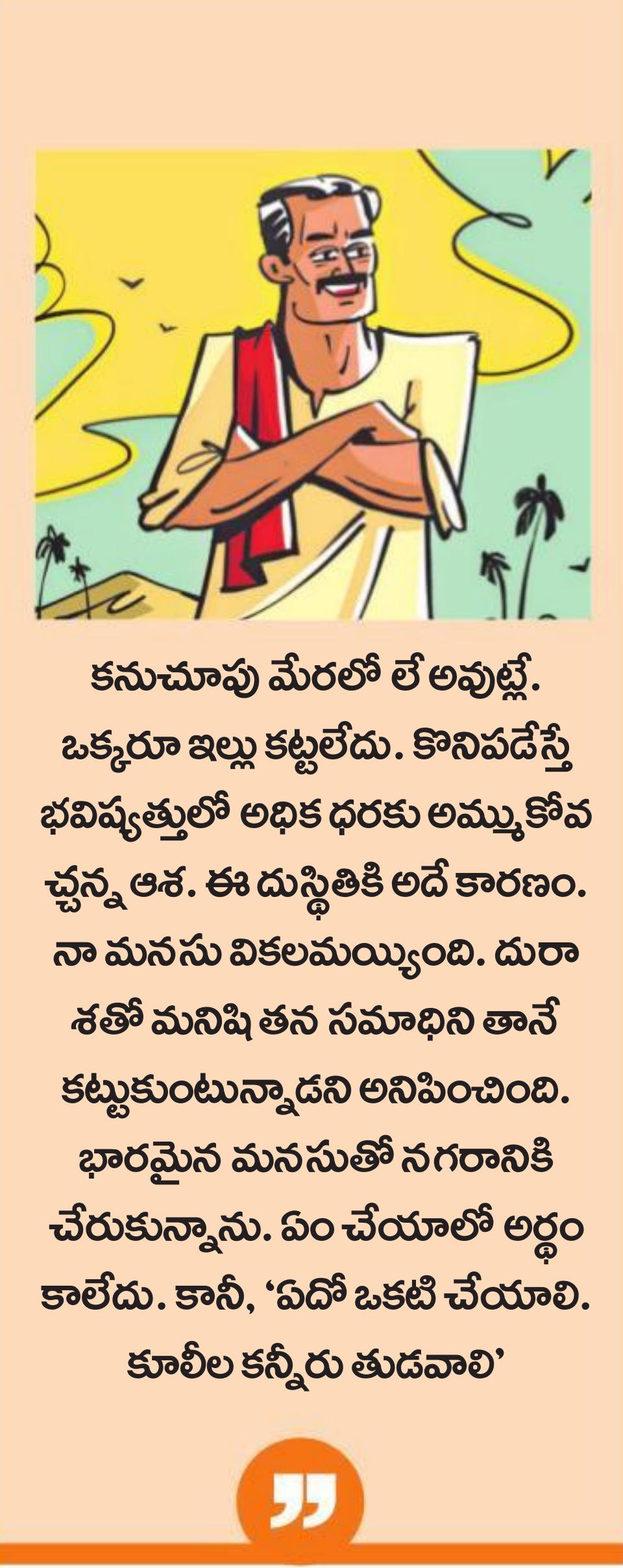
పొలిమేరల్లోనే విషాదం స్వాగతం పలికినట్టుయింది. అప్పటికే ఆ విషాదాన్ని ఎన్నోసార్లు చూసిన నా కండ్లు దాన్ని పసిగట్టులేకపోయాడు. ఊరిలో పెద్దగా వ్యాపకాలు లేవు. ఇలావచ్చి చెల్లెని చూసి, అలా వెళ్లిపోయేవాడిని. అందుకేనే దొరుకున్న కలిశాకే నేను ఈ లోకంలోకి వచ్చాననిపించింది. ఎక్కడో మెరక పొలాల్లో కనిపించే ఇటుక బట్టీలు సుబ్బాయ్య పల్లుం భూమిలో దర్శనమిస్తున్నాయి. ఎక్కడినుంచో వచ్చిన మేస్తే ఊరివాళ్లను పెట్టుకుని ఇటుక బట్టీ నదుపుతున్నాడట.

ఖరీఫ్ సీజన్కు రెండు నెలల ముందు మొదలు, పంట ఇంటికి చేరేవరకు రైతులకు అన్ని వీధాలా ఉపయోగపడే నాటుబండ్లు మాత్రం చెట్టుకింద విశ్రాంతి తీసుకునే ఊరివాళ్ల వాటిని చూస్తూ ఏదో ఒక వ్యాఖ్య చేయడం, దానిపై చర్చ సాగడం నాకు తెలుసు. ‘వ్యవసాయమే లేదు. వాటిని ఉంచుకుని ఏం పెట్టి పోషించగలమని అమ్ముశారట’. ఆరా తీస్తే ఎవరో చెప్పారు. ఖరీఫ్ సీజన్కు రెండు నెలల ముందు మొదలు, పంట ఇంటికి చేరేవరకు రైతులకు అన్ని వీధాలా ఉపయోగపడే నాటుబండ్లు మాత్రం చెట్టుకింద విశ్రాంతి తీసుకున్నట్లు పడ

సంక్రాంతికి నెలముందు ప్రారంభమయితే ఉగాదివరకు ఉదయం ఆరునుంచి రాత్రి పదిగంటల వరకు ధాన్యం పడుతూ కళకళలాడేదా మిల్లు. అలాంటి మిల్లు ఏదో పార్టీ కార్యాలయంలా మారినట్టుంది. మిల్లు కూలీలు చాలావరకు వల సపోయారు. ఉన్నవాళ్ల ఎప్పటి బియ్యం అప్పుడు ఊర్లో శెట్టి షాపులో కొనుక్కుంటున్నారట. మోతుబరులు పట్టుంలోని పెద్దమిల్లులకు ధాన్యం ఇచ్చి, బదులుగా బియ్యం తెచ్చుకుంటునారట. వడ్లు పట్టించడం లేక మిల్లు మూతప డింది. పక్కనే ధాన్యం ఆరబోసే కాంక్రీట్ గచ్చుపై పిల్లలు క్రికెట్ ఆడుకుంటున్నారు. విషయం తెలిశాక ఊర్లోకి వచ్చిన నాకు, వంద విషాదాలు ఒకేసారి స్వాగతం పలికిన అనుభవం కలిగింది. ఊరికి ఇంతకుముందు వచ్చినప్పుడు కూడా వీటన్నిటినీ చూసినవాడినే. కానీ, నా కండ్లు, మనసు వాటి వెనుక ఉన్న విషాదాన్ని అప్పట్లో గుర్తించలేకపోయాయి.

❖ ❖ ❖

కనుచూపు మేరలో లే అప్పట్లే. ఒక్కరూ ఇల్లు కట్టలేదు. కొనిపడేస్తే భవిష్యత్తులో అధిక ధరకు అమ్ముకోవచ్చన్న ఆశ. ఈ దుస్థితికి అదే కారణం. నా మనసు వికలమయ్యంది. దురాశతో మనిషి తన సమాధిని తానే కట్టుకుంటున్నాడని అనిపించింది. భారమైన మనసుతో నగరానికి చేరుకున్నాను. ఏం చేయాలో అర్థం కాలేదు. కానీ, ‘ఏదో ఒకటి చేయాలి. కూలీల కన్నిరు తుడవాలి’

కనుచూపు మేరలో లే అప్పట్లే.

ఒక్కరూ ఇల్లు కట్టలేదు. కొనిపడేస్తే భవిష్యత్తులో అధిక ధరకు అమ్ముకోవచ్చన్న ఆశ. ఈ దుస్థితికి అదే కారణం. నా మనసు వికలమయ్యంది. దురాశతో మనిషి తన సమాధిని తానే కట్టుకుంటున్నాడని అనిపించింది. భారమైన మనసుతో నగరానికి చేరుకున్నాను. ఏం చేయాలో అర్థం కాలేదు. కానీ, ‘ఏదో ఒకటి చేయాలి. కూలీల కన్నిరు తుడవాలి’

❖ ❖ ❖

సుబ్రహ్మణ్యం చెప్పింది విన్నాక, గోపాలానికి బుర్ర తిరిగిపోయింది.

‘మా బావకు వయసుతోపాటు చాదస్తం ఎక్కువైనట్టుంది. కొంపదీసి పిచ్చి పట్టలేదు కదా! లేకపోతే ఈ ఆలోచనలేంటి. రిటైర్యూక ఎవడైనా ప్రశాంతంగా ఉండాలనుకుంటాడు. ఈయనేంటి.. ఈ వయసులో లేనిపోనివి మెడకు చుట్టుకుంటున్నాడు’ చిరాకు పడుతూ వచ్చి కుర్చీలో కూర్చున్నాడు.

దూరం నుంచి మొగుడిని గమనిస్తున్నది గోపాలం భార్య విశాలాక్షి.

‘అసలేమయ్యంటుంది’.. అని ఆమె ఆలోచనలో పడింది.

‘ఏమయ్యంది.. ఉదయాన్నే మా అన్నను ఆడిపోసుకుంటున్నావు’ మొగుడి తీరు చూసి వ్యంగ్యంగా అన్నది.

గోపాలం ఆమెవైపు చిరాగా చూశాడు.

‘ఎందుకలా టెస్సన్ పడిపోతావు. విషయం చెప్పు’ మొగుడివైపు చూస్తూ అంది విశాలాక్షి.

బావ చెప్పిన విషయాన్ని భార్యకు వివరించాడు గోపాలం. అది విన్నాక విశాలాక్షి కూడా ఆశ్చర్యపోయింది. కానేపు నోట మాట రాలేదు.

‘ఇప్పుడ్రమయ్యండా మీ అన్నకు పిచ్చి పట్టి నట్టుందని ఎందుకన్నానో?’ అన్నాడు కనిగా.

‘ఇదిగో వంకర టింకరగా మాట్లాడకు. నోరు పారేసుకోకు. మా అన్న బాగా ఆలోచించిగానీ ఏ నిర్మయానికి రాడు. వాడి నిర్మయాలను తప్పుపు టేంత సీను నీకు లేదు. సాయంత్రం మా అన్నతో మాట్లాడుతాను. అప్పటి వరకు నిమ్మ శంగా ఉండు’ గయ్యమంది విశాలాక్షి.

‘అన్నకు తగ్గచెల్లెలు’.. అనుకుంటూ విను రుగా బయటకు వెళ్లిపోయాడు గోపాలం.

సుబ్రహ్మణ్యానికి ఊరిలో వారసత్వంగా వచ్చిన పదికరాల భూమి ఉండేది. కూతురి పెండ్లి సమయంలో బేరం పెట్టాడు. ఊర్లో వాళ్లే కొనుక్కున్నారు. ఆ తర్వాత వాళ్లూ అమ్మేశారు. ప్రస్తుతం రియల్ ఎస్టేట్ వారి పరమైంది. పచ్చని పైరుతో కళకళలాడా ల్పిన భూమి, బీడులా మారింది. ఎప్పుడు ఆ భూమి మీదుగా వెళ్లినా విశాలాక్షి మనసు గాయపడేది. అన్న వచ్చినప్పు డల్లా ఇదే మాట అనేది. ‘ఏం చేస్తాం. మనకు ప్రాప్తం లేదు’ అనేవాడు.

‘కొడుకు చేతికొచ్చాక అన్న బాగానే వెనకేసాడంటారు. కానీ, ఎప్పుడూ ఊరివైపు చూడలేదు. మరిప్పుడెందుకీ ఆలోచన’ విశాలాక్షికి ఏమీ అర్థం కాలేదు.

సాయంత్రం అన్నతో మాట్లాడింది. సుబ్రహ్మణ్యం చెప్పిన విషయం వినగానే ఆమె మన సుపై పన్నీరు చిలుకరించినట్టుయింది.

‘నిజమే కొండరి డబ్బుపిచ్చికి పచ్చని నేలతల్లి బీడువారింది. ఊరివాళ్లకే పనుల్లేని దుస్థితి తెచ్చి పెట్టారు. అన్న నిర్మయం వల్లయినా మంచి జరిగితే అదే చాలు. కానీ, జరుగుతుందా?’ విశాలాక్షిలో ఏదో అనుమానం. అన్న విజయం సాధించాలని మనసులోనే కోరుకుంది.

గోపాలం ద్వారా విషయం ఊరిలో పిచ్చని నేలతల్లి పెండ్లి వారింది. రెండు మూడు రోజులపాటు రాత్రి రచ్చబండ వద్ద ఇదే కాలాక్షేపం. వ్యంగ్యాలు, విమ ర్యాల్లు, ఊహాగానాలు, పెడర్లాలు.

సుబ్రహ్మణ్యం అనలు ఉద్దేశాన్ని మాత్రం వారెరూ గ్రహించలేకపోయారు.

బావ చెప్పాక గోపాలం ఊర్లో నలుగుర్దెదుగురి వద్ద విషయం ప్రస్తుతం కాలాక్షేపం. వ్యంగ్యాలు, విమ ర్యాల్లు, ఊహాగానాలు, పెడర్లాలు. గోపాలం ఏర్పాటు చెప్పింది. అది సాధ్యం కాని పని’ అన్నారు. మరో ముగ్గురు ‘కష్టమే అయినా ప్రయత్నిస్తాం’ అని చెప్పారు. వారం తర్వాత ముగ్గురూ జట్టుగా వచ్చారు.

‘మొత్తం వ్యవహరం మాకు వదిలేయండి. నెలరోజుల్లో సెటిల్ చేస్తాం’ అన్నారు.

గోపాలం ఆశ్చర్యపోయాడు. పని పూర్తయేస్త రికి తలప్రాణం తోకు వస్తుండనుకున్నాడు. వారి మాటలు వింటే రెండు నెలల్లోనే వ్యవహారం తేలిపోయేలా ఉంది. అతనికి చాలా సంతోషం అనిపించింది.

‘బావ దగ్గర మాట దక్కుతుంది. అది చాలు’ పెద్ద భారం దిగినట్టు ఫీలయ్యాడు గోపాలం.

అక్కడికి వారంరోజుల తర్వాత వీరబాటు నుంచి పిలుపోచింది.

‘విషయం తెలిసుంటుంది. వివరాల కోసం పిలుస్తున్నాడు’ అనుకున్నాడు గోపాలం.

వీరబాటు గ్రామ మాజీ సర్పంచ్. ముప్పై ఏండ్లముండి సర్పంచ్ గీరి ఆ కుటుంబానిదే. రేపు ఎన్నికలైటే మట్టి అతనే ప్రైసెంట్.

‘లిటిగెంట్’ అన్న పేరుంది.

సుబ్రహ్

ఇప్పుడెందుకు పునరాలోచన చేస్తున్నట్టు' వీర బాబు తత్వమే అంత. ఎవరినీ ఓ పట్టాన నమ్మడు. ఏ అవకాశాన్ని ఇతరులకు వదులుకు నేంత పెద్ద మనసూ లేదు.

'వాడనలే పట్టుంలో పదిమందితో పరిచయాలున్నోడు. ఇప్పుడ్డి ఆలోచన చేస్తున్నాడంటే ఏదో మతలబు ఉండే ఉంటుంది. వాడిని తక్కువగా అంచనా వేయకూడదు' వీరబాబు తనలో తానే తర్వించుకుంటున్నాడు.

సుబ్రహ్మణ్యం రాకను రాజకీయ కోణం లోనూ చూస్తున్నాడు. ఊర్లో తనతో సమానంగా బంధుగణం ఉన్నోడు. కొడుకు విదేశాల్లో స్థిరపడ్డాడు. బాగా సంపాదిస్తున్నాడు. అల్లుడిది మంచి పరపతి ఉన్న ఉద్యోగం. భవిష్యత్తులో ఏరూపంలోనైనా పోటే కావచ్చు. అదీ అతని భయం. అందుకే ఏదోలా మోకాలడ్డే ప్రయత్నాలు మొదలెట్టాడు.

పిలిచాక వెళ్కపోతే బాగోదని వీరబాబు ఇంటికి వెళ్లాడు గోపాలం. వసారాలో కూర్చున్న వీరబాబు అతన్ని చూడగానే ఆప్యాయంగా పలు కరించాడు. ముఖంలో నవ్వు పులుముకున్నాడు.

విషయం తెలియనట్టు మాటల్లాడాడు. చిన్న పెచ్చరికలాంటి హింటిచ్చాడు.

"మా బావకు మన ఊరంటే ప్రాణం వీరబాబు. ఇక్కడైతే అంతా మనవాళ్లుంటారని ఎప్పుడూ అనేవాడు. ఉద్యోగంలో ఉన్నప్పుడు సాధ్యం కాలేదు. రిటైర్పుతున్నాడు కదా. సాంతూరుకి వచ్చేద్దామనుకుంటున్నాడు. ఏదో వ్యాపకం పెట్టుకోవాలి కదా. అందుకే ఎంతో కొంత భూమిని కొనమన్నాడు. ఆ పని చేసిపెట్ట మని మనోళకు పురమాయించాను అంతే" నింపాడిగానే చెప్పాడు గోపాలం.

తాను చెప్పింది వీరబాబు నమ్మడని తెలిసినా ఏదో ఒకటి చెప్పాలని చెప్పాడంతే.

'బావా, బావమరుదులు ఇద్దరూ ఘుటికులే. భూమి కొనమని చెప్పాడంటున్నాడు. కానీ, తాను అమ్మునిన భూమే కొనమన్నడని చెప్పడం లేదు. ఇక్కడే ఏదో మతలబు ఉంది'.. మనసులోనే అనుకున్నాడు వీరబాబు.

"సరేలే గోపాలం! మనోడు మనూరికి వస్తున్నాడంటే నాకూ అనందం కాదా. నా అవసరం ఏదైనా పడితే మొహమాట పడకు. మనోడికి సాయం చేయకపోతే ఇంకెవరికి చేస్తాను" నాటకీయంగా మాటల్లాడుతూ 'ఇక వెళ్లిరా' అన్నట్టు కుర్చీలోంచి లేచాడు.

సుబ్రహ్మణ్యం కొనాలనుకుంటున్న భూమిలో ప్లాట్టున్న యజమానులతో వారం తర్వాత వీరబాబు ఊర్లో సమావేశం ఏర్పాటు చేశాడు.

"మీటింగ్ ఉంది. మీ బావను కూడా రమ్మును" అంటూ గోపాలానికి కబురుపెట్టాడు. ఏదో పితలాటకానికి పిలుస్తున్నాడని గోపాలం అనుమానించాడు. విషయం సుబ్రహ్మణ్యానికి చెప్పాడు.

"కంగారు పడకు, నేను చూసుకుంటా" అని సుబ్రహ్మణ్యం ధైర్యం చెప్పాడు.

అనుకున్న రోజు వీరబాబు చావిడీలో మీటింగ్ మొదలుయ్యంది. యాభై శాతం మంది

ప్లాట్ ఓనర్లు వచ్చారు. మిగిలిన వారుకూడా 'అందరి నిర్ణయమే మా నిర్ణయం' అంటూ మధ్యవర్తులకు సమాచారం పంచించారు. అక్కడ ఎవరిలోనూ ఆ డీల్పై వ్యతిరేకత లేదు. ఏదోలా సెటిల్ మెంట్ అయిపోవాలని కోరుకుంటున్నారు. ఏదో ఒక రాదాంతం చేయాలని చూస్తున్నది వీరబాబు మాత్రమే.

ఎదురుగా ఉన్న కుర్చీలో వీరబాబు కూర్చున్నాడు. కాస్త దూరంగా సుబ్రహ్మణ్యం, గోపాలం కూర్చున్నారు. అప్పటికే పదారుసార్లు లేచి ప్యాంటు సర్రుకున్నాడు. అంటూ ఇటూ తిరిగాడు. కానేపు తలపంకించాడు. లేనిపోని చిల్లర చేప్ప లన్నీ చేస్తున్నాడు.

వీరబాబు తీరుచూసి అక్కడి వారు చిరాకు పడుతున్నారు.

"బావా ఎందుకు అలా కాలుగాలిన పిల్లిలా తిరుగుతున్నాడు మన వీరబాబు" ఊరిలో వరసైన వీరేసు పక్కనే ఉన్న ఈరేసుతో అన్నాడు.

"బుర్కెది తోచనప్పుడు వాడు అలాగే బిల్లప్ప ఇస్తాడురా. మనకేం బోయింది. నలుగురితో

ఆ రోజు భూమి అమ్మకానికి పెట్టినప్పుడు మీనాన్నే పెద్దమనిషి. ఇప్పుడు లేదు. నా భూమి నాకు కావాలి. నా ప్రయత్నం నేను చేసుకుంటున్నాను. ఇందులో పితలాటకం ఏముంది" సుబ్రహ్మణ్యం నింపాడిగానే చెప్పాడు.

"ప్రాధీయపడటం అంటే ఇదా. పదేండ్ల క్రితం మీ అవసరానికి భూమి అమ్మకున్నారు. ఇప్పుడినే భూమి నాకే అమ్మాలంటున్నారు. ఇది పితలాటకం కాదా. ఆ భూమి అమ్మలో, వద్దోచెప్పడానికి మీరెవరు. ఇలా బలవంతం చేయేచ్చా" వీరబాబు కోపం నటిస్తున్నాడు.

"నేనూ ఈ ఊరి వాడినే వీరబాబు. ఊరిపై మమకారం పోలేదు. రిటైర్ అవుతున్నాను.

సాంతూరిపై ధ్యాస కలిగింది. ఎలాగూ వచ్చేస్తున్నాను. నా భూమి నా చేతుల్లో ఉండాలనుకున్నాను. అందుకే ఈ ప్రయత్నం. ఇప్పడానికి ఇష్టం లేకపోతే చెప్పమను. బలవంతం లేదు"

కూర్చున్న వారిలో కలకలం మొదలుయ్యంది. సుబ్రహ్మణ్యం నప్పుకున్నాడు. 'తమలో తాము గొఱుక్కుంటున్నారు తప్ప

పచ్చని పంటభూమిని నేను అమ్మాను. ఇప్పుడి

శ్రుశానంలా ఉంబి. కొన్నవాళ్లంతా స్థలాలపై పెట్టుబడి పెట్టిన వారే. సాగుకోసం కాదు. ఇల్లు కట్టుకున్న వారూ లేరు. వాలికి కావాల్సింబి లాభం. ఆ లాభమేదో నేనే ఇస్తానంటున్నాను. ఇప్పుడు ఎంత ధర ఉందో అంతే చెల్లిస్తాను. కొన్నవాళ్లను నేను తప్పు పట్టడం లేదు. ఎందుకు ఇప్పరని అడుగడం లేదు. నా భూమిపై నాకున్న మమకారాన్ని చెప్పాను.

నారాయణ" అన్నాడు ఈరేసు.

'సెటిల్ మెంట్ త్వరగా తేలిపోతే బాగుండు' అని కోరుకుంటున్న వారే అక్కడున్నరంతా.

'మంచి పార్టీ వచ్చింది. కొన్నదానికి మూడు రెట్లు ధర ఇస్తామంటున్నారు. ఇప్పుడు అదే ఎక్కువ. అటువంటప్పుడు లేనిపోని ఈ పంచాయతీలు ఎందుకు' అన్నది వారి ఉద్దేశం.

అందుకే వీరబాబు ఈ విషయాన్ని సాగది యడం వారికి నచ్చడం లేదు. అయినా ఆ విషయం చెప్పులేకపోతున్నారు. ఏం పితలాటకం పెడతాడో అని భయం.

వీరబాబు ఈసారి సుప్రాణ్యం వైపు తీక్క ఉంగా చూశడు. ముఖం చిట్టించాడు. చిరాగ్ ముఖం పెట్టాడు.

సుబ్రహ్మణ్యం అవేవీ పట్టించుకోవడం లేదు. వీరబాబును కేర్ చేస్తున్నట్టే కనిపించలేదు.

"ఏటండీ సుబ్రహ్మణ్యం గారు. ఈ పంచాయతీ ఏంటి? ప్రశాంతంగా ఉన్న ఊర్లో ఈ పితలాటకాలేంటి?"

నోరు విప్పిన వీరబాబువైపు అదోలా చూశడు సుబ్రహ్మణ్యం. ఆ చూపునకు అర్థం ఏంటో తెలియక కాస్త జంకాడు వీ

ఆ తర్వాత ప్లాట్లు ఓనర్లకు పోస్టు చేసి మరో సారి ఎగదోశాడు.

“వద్దండి వీరబాబు గారు. ఇప్పటికే నష్ట పోయాం. ఏదోలా సెటీల్ చేసేద్దురూ” అని అనడంతో గాలి తీసేసినట్టయింది.

అమాంతం భూమి ధర పెరుగుతుందని కొనే శారు. అనుకున్నట్టేమీ పెరగలేదు. బ్యాంకు వడ్డీకూడా వచ్చేలా లేదు. ఈ పరిస్థితుల్లో ఎవరో కొంటున్నారనగానే ఎగిరి గంతేశారు. ‘వచ్చిందే మహద్వాగ్యం’ అన్నట్లు ఉంది వారి పరిస్థితి. వీరబాబు మాటల్ని అందుకే వారు పట్టించుకో వడం లేదు. ప్లాట్ ఓనర్లు వినడం లేదని, మధ్య వర్షులను బెదిరించాలని చూశాడు వీరబాబు. వాళ్లకేర చేయలేదు. దీంతో లీగర్లగా ఏదైనా పాయింట్ దొరుకుతుందేమోనని వెదకడం మొదలు పెట్టాడు.

అతనికి లేఅవుట్లలోని రోడ్లు గుర్తుకు వచ్చాయి. ‘నిజమే.. ప్లాట్లు కొంటాడు. మరి రోడ్లు పంచాయతీవి కదా’ ఈ ఆలోచన రాగానే వీరబాబుకు వెయ్యేనుగల బలం వచ్చినట్ట యింది. ఎగిరి గంతేశాడు. అదే విషయాన్ని గోపాలానికి చెప్పాడు.

‘గాడిద కొడుకు.. కొర్లి కోసం చూస్తున్నాడు. అయినా మా బావ భూమి కొనుక్కుంటే మీడికి వచ్చిన బాధేమిటి. కుళ్లు నాయాల’ అంటూ మనసులోనే తిట్టుకున్నాడు గోపాలం.

“విషయం బావ దృష్టికి తీసుకువెళ్లా” అని చెప్పాడు.

గోపాలం విషయం చెప్పగానే సుబ్రహ్మణ్యం నేరుగా వీరబాబుకే పోన్ చేశాడు.

సుబ్బు పోన్ అనగానే వీరబాబుకు ఏదో సాధించేసినంత ఆనందం కలిగింది.

పోన్లో బింకాలకు పోయాడు.

“అవును.. కర్కో కదా.. అదెలా అవుడ్ది. పంచాయతీ ఒప్పుకోదు కదా” అంటూ అడ్డగోలుగా మాటల్లాడాడు.

“చూడు వీరబాబు.. అది ప్రైవేట్ లే అవుట్. వెంచర్ వేసినవాడు రోడ్లకు కేటాయించిన స్థలం విలువకూడా ప్లాట్లు ఓనర్ల నుంచే వసూలు చేస్తాడు. అందువల్ల రోడ్లకూడా ప్లాట్ ఓనర్ వే అవుతాయి. అంటే మొత్తం ప్లాట్లు ఎవరివైతే రోడ్లకూడా వారికి చెందుతాయి. కావాలంటే తెలిసిన వాళ్లను అడుగు” సుబ్రహ్మణ్యం అటు నుంచి నింపాదిగా చెప్పడంతో వీరబాబు నీరుగా రిపోయాడు. చాలాసేపు లిటిగేపున్ మాటలు మాటల్లాడాడు. సుబ్రహ్మణ్యం ఏ మాత్రం దిగిరాలేదు.

“నువ్వులా వాదిస్తే నేనేం చెబుతాను సుబ్బా. సరేలే.. రూలు ఎలా వుంటే అలాగే జరుగుతుంది” అంటూ పోన్ పెట్టాడు.

తెలిసిన లాయర్కి పోన్ చేశాడు. విషయం విపరించాడు. రిజిస్ట్రేషన్ నంబర్లు, సర్వే నంబర్లు చెప్పాడు. రెండురోజుల తర్వాత అతను చెప్పింది విని మరింత నిరుత్సాహ పడిపోయాడు.

“సార్.. అది ప్రైవేటు లే అవుట్. ఎవరో అనా మకంగా రాళ్లు పాతేసి ప్లాట్లకింద విభజించి అమ్మేశారు. రిజిస్ట్రేషన్లన్నీ సాగుభూమి కింద జరిగివున్నాయి. ప్రభుత్వం దృష్టిలో అది ఇంకా

ఎక్కువేటర్లు, ట్రాక్టర్లు పెట్టి మొత్తం భూమిని విదారు కమతాలుగా మార్పించాడు. రెండు బోర్డులు వేయించాడు. ఖురీఫ్ కలిసి రావడంతో నారు పోయించాడు. భూమిని నాటుకు సిద్ధం చేయించాడు. జీడు భూమి పంటభూమిగా మారిన దృష్యం చూడగానే సుబ్రహ్మణ్యం మనసు పులకించి పోయింది. తన కల నెరవేలందనుకున్నాడు.

సాగుభూమే. ఎటువంటి కొర్లీలు వేసినా ప్రయోజనం ఉండదు. విషయం తెగేవరకు లాగితే జరిగిన మోసం బయట పడుతుంది. ప్లాట్లు కొని సాగుభూమి కింద రిజిస్ట్రేషన్ చేశారని తేలుతుంది. రిజిస్ట్ర్యూర్ ఫిర్యాదు చేస్తే కేసు పీకకు చుట్టుకుంటుంది. జరిమానాతో తేలిపోతే పర్వతేదు. అప్పుట్లో సర్వంచగా మీ బాధ్యత ఉందని తేలితే డైలుకు వెళ్లాల్సి వస్తుంది. ఆ తర్వాత మీ ఇప్పం” ఆ మాటలు వినగానే వీరబాబుకు ఒక్కంతా చెమటలు పట్టాయి.

‘వాడు అన్ని చూశాకే పితలాటకం పెట్టాడు. ఎంతయా పట్టుంలో తిరిగిన బుర్రకదా’ వీరబాబుకు కుతకుతలాడిపోయాడు.

‘ఇక తానేమీ చేయగలిగింది లేదు. రాజీ పడి ఎంతోకొంత దక్కించుకోవడమే బెటర్. కాకపోతే అలా కనిపించకూడదు. లోకువైపోతాను. తానే వ్యవహారం సెటిల్ చేసినట్టుండాలి’. ఈ ఆలోచన రాగానే గోపాలానికి పోన్ చేసి కూర్చుని మాటల్లాడుకుండామని చెప్పాడు.

వీరబాబు ఉద్దేశం ఏమిటో సుబ్రహ్మణ్యం, గోపాలానికి తెలుసు. తన పెద్దరికానికి ఎక్కడ ముసలం వస్తుందో అన్న భయం ఒకటి. తన చేతిలో ఏమీ పడకుండా వ్యవహారం ఎలా సెటిల్ అవుడన్నది రెండోది. అందుకే నాటకాలుడుతున్నాడని వారికి తెలుసు.

‘మరో పది రోజుల్లో తన రిటైర్మెంట్. అక్కడికి పక్కం రోజుల్లో చేతికి డబ్బు వస్తుంది. అప్పటి లోగా అన్ని అడ్డంకులూ తొలగించుకోవాలి. చిన్న లిటిగేపున్ వచ్చినా వీరబాబు దాన్ని పెద్దది చేస్తాడు. అతని భయం, ఆశ తెలుసు. వాడి భయాలతో మాకు పనిలేదు. ఎంతోకొంత చేతిలో పెడితే రాజీకొస్తాడు. బ్రోకర్లకు ఎలాగూ కమీషన్ ఇస్తున్నాం. వీరబాబును కూడా ఓ బ్రోకర్ అనుకుంటే సరి.. ఈ ఆలోచన రాగానే వీరబాబు వద్దకు గోపాలాన్ని పంపించాడు సుబ్రహ్మణ్యం. విషయం విని వీరబాబు మహా నంద నంద పడిపోయాడు.

‘పైసామే పరమాత్మ’ అని అనుకుంటూ అక్కడినుంచి వచ్చేశాడు గోపాలం.

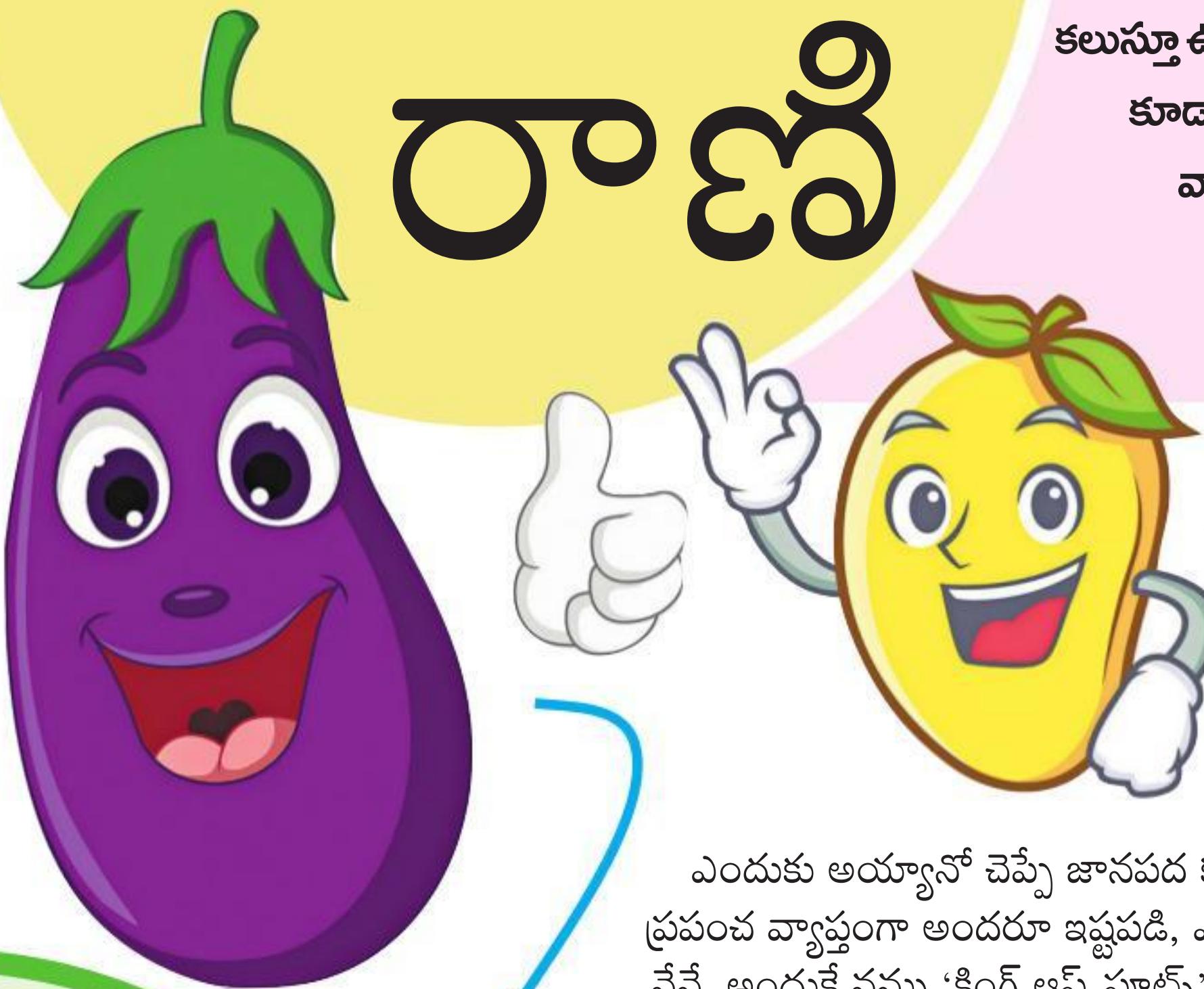
మరో రెండు మూడు సిటింగ్లకు మొత్తం వ్యవహారం తేలిపోయింది. రిజిస్ట్రేషన్లు పూర్తి య్యాయి. పడెకరాలు సుబ్రహ్మణ్యం సాంతము

య్యాంది. ఈ విషయం తెలిసి చట్టపక్కల లేతపు ట్లలోని ప్లాట్ ఓనర్లు కూడా తమ భూమి ఇచ్చే స్తామంటూ ముందుకు వచ్చారు. లెక్కేస్తే దాదాపు ఇర్టై ఎకరాలు తేలింది. అంతా ఒక్క చోటుదే. ‘ఇది శుభసూచకమే’ అనుకున్నాడు సుబ్రహ్మణ్యం. కానీ, ‘పెద్దమొత్తం డబ్బు కావాలి. రిటైర్మెంట్ వల్ల వచ్చిన డబ్బు అయిపో యింది. అలాంటపుడు ఇంత పెద్ద ప్రయత్నం చేస్తే అత్యాశకు పోయినట్టువ్వద్దమే’.. తర్జనభర్జన పడ్డాడు. ఈసారి కొడుకుతో మాటల్లాడి చూడాల్సి మని పోన్ చేశాడు. విషయం వివరిస్తే అతను వెనుకడుగు వేయేద్దన్నాడు. కావాలనుకుంటే లోన్ తీసుకుంటానన్నాడు. మరికొంత తాను సర్వతానన్నాడు. సుబ్రహ్మణ్యానికి దైర్యం వచ్చింది. నగరంలో ఉన్న నాలుగు ప్లాట్లలో రెండు ప్లాట్లు అమ్మకానికి పెట్టాడు. ప్లాట్లు అమ్మగా వచ్చిన మొత్తం, కొడుకు సమకూర్చిన దానితో వ్యవహారం సెటిలైపోయింది. మొత్తం ముప్పై ఎకరాలు సుబ్రహ్మణ్యం సాంతము య్యాంది. శృంగారంలా మారిన భూమిలో దాదాపు మూడోవంతు చేతికి ర

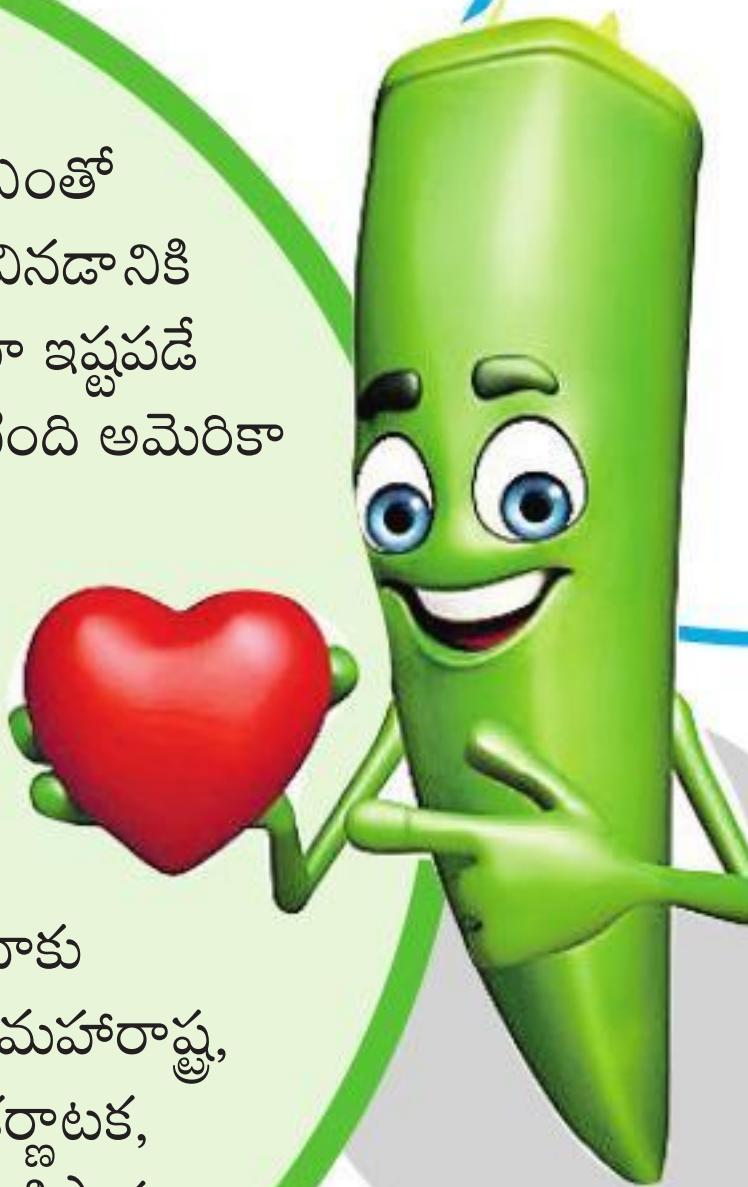
కూరగాయల్లో రాజు

పిల్లలూ.. నా గురించి కొత్తగా మీకు పరిచయం చేయాల్సిన పస్తేదు కదా! నన్న రోజు చూస్తుంటారు. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా నేను చాలా ఫేమస్. అందుకే నన్న కూరగాయల్లో 'రాజు' అంటారు. తెలుగు ప్రాంతంలో నన్న ఎక్కువగా పండిస్తారు. నేను రకరకాలుగా కనిపిస్తాను. చిన్నగా, పొడుగ్గా, తెల్లగా, ఎర్రగా ఉంటాను. నేను పుట్టింది భారతదేశంలోనే అని చాలామంది అంటారు. నాలో విట మిస్టు, ఖనిజాలు, కీలకమైన ఫైట్ పోషకాలు ఉంటాయి. నా పొట్టులో ఉండే తెల్లటి గుజ్జను 'న్యాసునిన్' అంటారు.

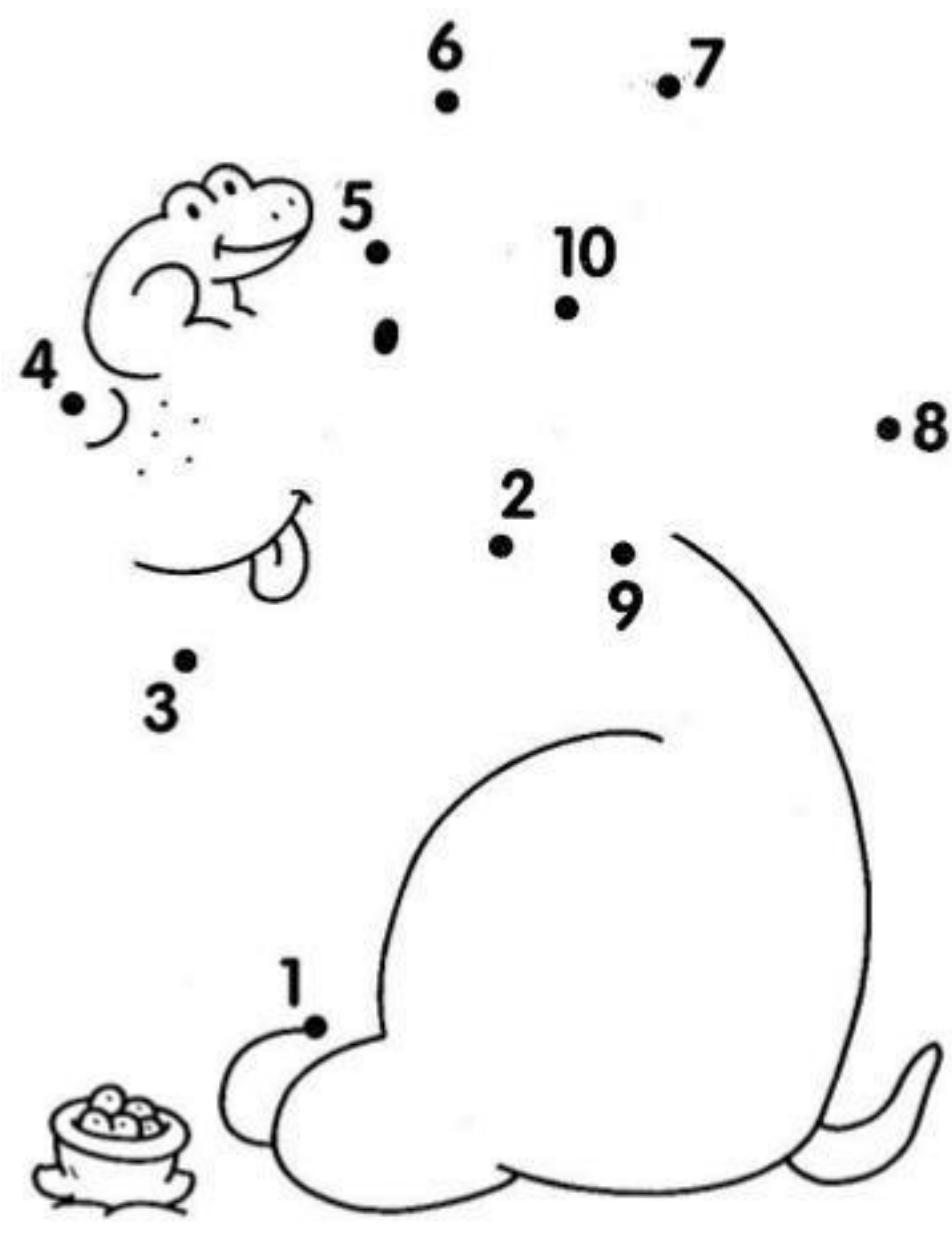

హాయ్

పిల్లలూ! నేను బెండకాయను. వంకాయ, మామిడి కాయలాగే నాకూ ఎంతో ఖ్యాతి ఉంది. నేను కూరగాయల్లో రాణిని. వినడానికి ఆశ్చర్యంగా ఉండా? అవును మీరు ఎప్పుడూ ఇష్టపడే కూరల్లో నేను కనిపిస్తా ఉంటాను కదా! నేను పుట్టింది అమెరికాలోని ఉష్ణమండల ప్రాంతాల్లో. నన్న ఫ్రెంచ్లో ఉండ్రూ అని, ఇంగ్లీష్లో లేడీస్ ఫింగర్ అనీ అంటారు. నాలో ఎ, బి, సి – విటమిన్లు, పోషక పదార్థాలు, అయిడిన్ ఎక్కువగా ఉంటాయి. నన్న ఎండబెట్టి వరుగులను తయారుచేస్తారు. నాకూ కాండాన్ని కాగితపు పరిశ్రమలో ఉపయోగిస్తారు. నాకూ గల్గు దేశాల్లో మంచి గిరాకీ ఉంది. గుజరాత్, మహారాష్ట్ర, ఆంధ్రప్రదేశ్, ఉత్తరప్రదేశ్, తమిళనాడు, కర్ణాటక, హర్యానా, పంజాబ్లలో నన్న ఎక్కువ పండిస్తారు. నా పచ్చడికి తిరుగులేదు. నన్న నేరుగా కూడా తినేయవచ్చు.

చుక్కలు కలుపండి

జరనవ్వుకి!

టీచర్: భూమి గుండ్రంగా ఉండనడానికి ఏపైనా కారణాలను చెప్పు సన్నీ. సన్నీ: ఒకటి.. మా నాన్న చెప్పాడు, రెండు.. మా అమ్మ చెప్పింది. ఇప్పుడు మీరు కూడా చెబుతున్నారు.

❖ ❖ ❖
టీచర్: ఏంటమ్మా.. సుశీలా! ఈ మధ్య సుగ్గలుకు సరిగా రావడం లేదు. ఎందుకని?

సుశీల : మీరే కదా మాస్టారు ఇంటి వద్ద కష్టపడి చదవమని చెప్పారు. అందుకే బడికి రావడం మానేసి ఇంటి దగ్గరే కష్టపడి చదువుతున్నాను.

జనరల్ నాలెడ్జ్

- ప్రపంచంలో అతి పెద్ద లిభిత రాజ్యాంగం ఏ దేశానికి చెందింది?
- '1' లేదా '0' తో కనిపించే డిజిట్ కంప్యూటర్ పరిభూత పేరు?
- అసియాలో అతి పెద్ద మంచి నీటి సరస్వ ఏది?
- రోమన్లు అభివృద్ధి పరచిన భాష?

ట్రాఫిక్ . 4 లైలాల్ క్రొఱ్జ్ . 3
ఇంజె . 2 క్రియి . 1 :ఇంఘాజ

హాయ్ బుడుగులూ!
మన చుట్టూ ఎంతోమంచి రాజులు, రాషులు ఉంటారు తెలుసా? మీరెప్పుడూ వాళ్ళను కలుస్తా ఉంటారు. ఇష్టపడతారు కూడా? ఆశ్చర్యంగా ఉండా? వారెవరో తెలుసుకోవాల నుండా? అయితే చంపివేయండి మరి.

హాయ్ పిల్లలూ!
నేను మామిడి పండును. ఎండాకాలం వచ్చిం దంటే నాతో మీకు పండగే పండగ. పండ్లన్నిటిలో రాజును నేను. నేను రాజును ఎందుకు అయ్యానో చెప్పే జానపద కథలు అనేకం ఉన్నాయి. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా అందరూ ఇష్టపడి, ఎక్కువ పండిచే పండును నేనే. అందుకే నన్న 'కింగ్ ఆఫ్ ప్రాట్స్' అంటారు. నేను కేవలం దక్కిణాసియాకే చెందిన ఒక మధురఫలాన్ని. ఇండియా, చైనా, ధాయిలాండ్, ఇండోనేషియాలలో విస్తారంగా పండిస్తారు. దేశదేశాలకు ఎగుమతి అవుతూ ఆదరణ పొందాను. భారతీలో 16 లక్షల హెక్టార్లలో, చైనాలో 4 లక్షల హెక్టార్లలో సాగు చేస్తారు. నాలో కెరోటిన్, విటమిన్ నీ, కాల్షియం ఎక్కువగా లభిస్తాయి. ఫిలిప్పెన్స్లో ప్రీమ్స్ అనే చెపల గుజ్జతో చేర్చి తింటారు. ధాయిలాండ్లో భోజనం తర్వాత తినడం అలవాటు.

మీకు తెలుసా?

- ఒంటే పది నిమిషాల సమయంలోనే 135 లీటర్ల నీటిని తాగుతుంది.
- 'నీటి రసాయన నామం ఏమిటి?' అని అడగ గానే అందరూ H2O అని చెపుతారు. కానీ అది తప్పా. H2O అనేది పార్చులా. నీటి రసాయన నామం.. దై హైడ్రోజన్ మోనాక్సిడ్.

రాశిఫలాలు

7.3.2021 నుంచి 13.3.2021 వరకు

గుడి ఉమా మహేశ్వరశర్ధ సిద్ధాంతి

ఎం.ఎస్.ఎ., నిర్మల పంచాంగకర్త

నల్కుంట, హైదరాబాద్., ఫోన్: 040-27651530

ఈ మెయిల్ : nirmalsiddhanthi@yahoo.co.in

మేషం

తలపెట్టిన పనులు అనుకున్న సమయానికి పూర్తి చేస్తారు. సమాజంలో మంచి వ్యక్తులతో స్నేహం ఏర్పడుతుంది. వారివల్ల పనులు అనుకూలిస్తాయి. స్నేహితులు, ఆత్మియుల కలయికలో సంతృప్తి ఉన్నాభర్యులు పెరుగవచ్చు. కుటుంబపెద్దలు, సమాజంలో ఉన్నత స్థానంలో ఉన్నవారి సహాయ సహకారాలు లభిస్తాయి. నలుగురిలో గౌరవ మర్యాదలు పెరుగుతాయి. మంచి ఆలోచనలను సరైన సమయంలో ఆచరణలో పెడతారు. సత్కరితాలు పొందుతారు. నలుగురికి మేలు చేసే కార్యక్రమాలు చేస్తారు. సాంస్కృతిక, సేవా కార్యక్రమాలకు హాజరవుతారు. గుర్తింపు పొందుతారు. విద్యార్థులు చదువులో శ్రద్ధ కనబరచడం వల్ల అనుకూల ఘరీతాలు పొందుతారు.

వృషభం

బంధువులు, అన్నదమ్ములతో పనులు నెరవేరుతాయి. ప్రారంభించిన పనులు వేగంగా పూర్తి చేస్తారు. పనులపై మనసు నిలిపి శ్రద్ధతో చేస్తారు. ఆహార నియమాలను పాటించడం, ఆరోగ్యంపై శ్రద్ధ చూపడం అవసరం. సంతోషంగా, సంతృప్తిగా ఉంటారు. బంధువులతో చిన్నచిన్న మనస్వర్ధలున్నా వారి సహకారం లభిస్తుంది. సమయానుకూలంగా నిర్ణయాలు తీసుకోవడంతో పనులలో కార్యానాఫల్యత ఉంటుంది. సంతృప్తికరమైన ఘరీతాలు ఉంటాయి. సమాజంలో మంచి వ్యక్తులతో పరిచయాలు ఏర్పడతాయి. నలుగురిలో మంచిపేరు సంపాదిస్తారు. చాలా రోజులనుండి పెండింగ్లో ఉన్న పనులు పూర్తవుతాయి. ఆస్తుల తగాదాలు పరిష్కారమవుతాయి.

మిథునం

పనిలో బాధ్యతలు పెరుగుతాయి. అయినా ఘరీతాలు సంతృప్తిగా, అనుకూలంగా ఉంటాయి. ఆరోగ్యం నయమవుతుంది. బంధువులు, స్నేహితులతో సంతోషంగా ఉంటారు. ఖర్చులు పెరుగుతాయి. సమయానుకూలంగా ఆలోచనలను ఆచరణలో పెడతారు. కొన్ని విషయాలలో నిర్ణయాలు ఆలస్యంగా తీసుకోవడంతో ఘరీతాల్లో జాప్యం ఉండవచ్చు. విద్యార్థులకు శ్రమ అవసరం. ఘరీతాలు సంతృప్తిగానే ఉంటాయి. శుభకార్య ప్రయత్నాలు అనుకూలిస్తాయి. కొన్ని అనవసరమైన ప్రయాణాలు చేయవలసి రావచ్చు. వాటిమూలంగా ఖర్చులు భారం పెరుగుతుంది. కుటుంబ పెద్దల సహకారం లభిస్తుంది. సలహాలను స్వీకరిస్తూ అమలు చేస్తారు. విశ్వాసంతో పనులు చేస్తూ ముందుకు వెళతారు.

కర్మాంశుకం

సమస్యలను అధిగమిస్తారు. ప్రారంభించిన పనులు పూర్తవుతాయి. కొత్త వ్యక్తుల పరిచయాలతో పనులు నెరవేరుతాయి. స్నేహితులు, బంధువుల సహకారం లభిస్తుంది. గృహనిర్మాణ పనులలో కొంత ఆలస్యమైనా పూర్తి చేస్తారు. దేవతా గురుభక్తి పెరుగుతుంది. వివాహా, ఉద్యోగ ప్రయత్నాలు కలిసి వస్తాయి. డబ్బుచేతికి అందుతుంది. వ్యాపారం లాభదాయకంగా ఉంటుంది. భార్యాపిల్లలతో సంతోషంగా ఉంటారు. పిల్లల చదువు విషయమై చేసే ప్రయత్నాలు కలిసి వస్తాయి. అన్ని విధాలుగా అనుకూల ఘరీతాలు ఉంటాయి. అందరింపుకారం లభిస్తుంది.

సింహం

సమయానికి నిర్ణయాలు తీసుకుంటారు. ఘరీతాలు అనుకూలంగా ఉంటాయి. కాలం కలిసి వస్తుంది. తలపెట్టిన పనులు అనుకున్న సమయంలో పూర్తి చేస్తారు. కొన్ని విషయాలలో తగాదాలు, మనస్వర్ధలు రావచ్చు. జాగ్రత్తగా పరిపూరించుకోవాలి. వివాదాలకు దూరంగా ఉండటం మంచిది. స్నేహితులు, బంధువులతో పనులు నెరవేరుతాయి. శ్రద్ధతో పనులు చేస్తారు. పట్టుదల, విశ్వాసం పెరుగుతుంది. భక్తి భావనలతో సంతృప్తిని పొందుతారు. ప్రయత్నాలు ఫలించి, ఉద్యోగం లభిస్తుంది. డబ్బు అనుకున్న సమయంలో చేతికి అందుతుంది. ఆదాయం స్థిరంగా ఉంటుంది. కొత్త పనులు ప్రారంభించడానికి అనుకూలమైన వారం.

కన్య

తలపెట్టిన పనులు సకాలంలో పూర్తవుతాయి. స్నేహితులు, ఆత్మియుల సహకారం పొందుతారు. సమాజంలో గౌరవ మర్యాదలు పొందుతారు. ఉద్యోగస్తులు పై అధికారుల ప్రశంసలను పొందుతారు. నిర్మాణాత్మక పనులు చేపడతారు. గృహ నిర్మాణం, భూముల వ్యవహరం అనుకూలిస్తాయి. ఆర్థిక సమస్యలవల్ల కొన్ని పనులలో ఆలస్యం, ఆటంకాలు ఉండవచ్చు. కుటుంబపెద్దల సహకారం లభిస్తుంది. అందరితో సరదాగా ఉంటారు. ఆహార నియమాలను పాటిస్తూ, ఆరోగ్యంగా, సంతృప్తిగా ఉంటారు. విద్యార్థులు అనుకూల ఘరీతాలను పొందుతారు. చదువులలో రాణిస్తారు. పనులు కలిసి వస్తాయి. వృత్తి, వ్యాపారాలు లాభసాటిగా ఉంటాయి. వ్యాపారస్తులకు భాగస్వాములతో సంబంధాలు పెరుగుతాయి.

తుల

గత పెట్టుబడులవల్ల కొంత ఆదాయం రావడంతో సంతృప్తిగా ఉంటారు. ఆదాయంలో హెచ్చుతగ్గులు ఉన్నా సంతోషంగానే ఉంటారు. స్నేహితులు, ఆత్మియులతో స్నేహభావం ఉంటుంది. రావలసిన సామ్య ఆలస్యంగా అందడంతో పనులు ఆలస్యంగా, శ్రమతో పూర్తవుతాయి. అందరితో స్నేహభావం పెంపొందించుకోవడం, సామరస్యంగా ఉండటం ఈ వారం అవసరం. పరిచయాల వల్ల కార్యానాఫల్యత ఉంటుంది. మిత్రులతో కలయిక సంతృప్తికరంగా ఉంటుంది. వృథా ఖర్చులు కూడా ఉండవచ్చు. నియంత్రణ అవసరం. వివాహాది శుభకార్య ప్రయత్నాలలో నలుగురి సలహాలు తీసుకుంటూ ముందుకు వెళతారు. ఇంటికి కావలసిన వస్తు, వస్తువులను కొనుగోలు చేస్తారు.

వృశ్చికం

చిన్ననాటి మిత్రులను కలుసుకుంటారు. సంతృప్తిగా ఉంటారు. ఖర్చులు పెరుగుతాయి. ఆర్థిక పరిస్థితి స్థిరంగా ఉంటుంది. రావలసిన డబ్బు చేతికి అందుతుంది. కొత్త పనులు చేయడానికి ఆలోచిస్తారు. వృత్తి, ఉద్యోగాలలో ఆదాయం పెరుగుతుంది. కొన్ని పనులను పూర్తి చేయడంలో శ్రమించవలసి రావచ్చు. ఆస్తుల తగాదాలు పరిపూర్తమవుతాయి. ఆధ్యాత్మిక, సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలలో పాల్గొంటారు. రచయితలకు, సంగీత కళాకారులకు మంచి అవకాశాలు వస్తాయి. పొదుపు చేయడానికి అనుకూలమైన సమయం. కొత్త పనులు ప్రారంభిస్తారు. మొండి బాకీలు వస్తాయి. విద్యార్థులు చదువులలో రాణిస్తారు.

ధనుస్సు

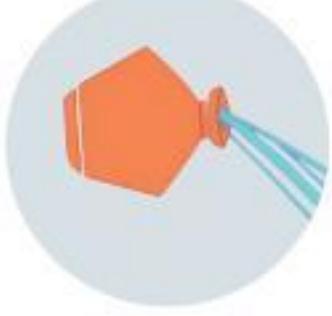
వివాహది శుభకార్య ప్రయత్నాలు అను కూలిస్తాయి. శుభకార్యాలు చేస్తారు. రావల సిన డబ్బు ఆలస్యంగా చేతికి అందవచ్చు. ఆహార నియమాలను పాటిస్తూ, ఆరోగ్యంగా ఉంటారు. ఉత్సాహంతో పనులు చేస్తారు. కొత్త పనులు ప్రారంభించే విషయంలో సఫలీకృతుల పుతారు. ఆదాయ మార్గాలను అన్వేషిస్తారు. చేసే పనులలో మార్గులు చేపడతారు. పొదుపు, కొత్త పనులకు అనుకూలమైన వారం. అనవసరమైన ఖర్చులు ముందుకు రావచ్చు. నియం తత్తు అవసరం. నిత్య వ్యాపారం అనుకూలంగా కొనసాగుతుంది. ఉద్యోగస్తులు ఆఫీసులో సహాద్యోగులతో సామరస్యంగా ఉంటూ మంచిపేరు సంపాదిస్తారు. పని భారం పెరుగవచ్చు. కొన్ని పనులు వాయిదా పడే అవకాశం ఉంటుంది.

మకరం

స్నేహితులు, బంధువులతో సంబంధాలు పెరుగుతాయి. ఆరోగ్యం పట్ల జాగ్రత్తలు తీసు కుంటారు. సంతృప్తిగా ఉంటారు. ఈ వారం చేపట్టిన పనులను పూర్తి చేయడంపై మనసు నిలుపుతారు. సలహాలు తీసుకుంటూ పట్టుదలతో ముందుకు వెళతారు. నలుగురిలో గౌరవ మర్యాదలు, మంచిపేరు పొందుతారు. ఉద్యోగం, వ్యాపారం, వివాహది శుభకార్య ప్రయత్నాలలో తాత్కాలిక ఘర్షితాలు ఉంటాయి. శ్రమ అవసరం. నిత్య వ్యాపారం లాభసాటిగానే ఉంటుంది. తగాదాలను చాకచక్కంతో పరిష్కరించుకుంటారు. ఉద్యోగ అన్వేషణలో ఉన్నవారికి తాత్కాలిక ఉద్యోగం లభిస్తుంది. సిబ్బందితో మనస్సురథలు ఉండవచ్చు. చాలా రోజులనుండి నలు గుతున్న సమస్యలు పరిష్కారమవుతాయి.

కుంభం

సమయానుకూలంగా పనులు చేస్తారు. సత్కారితాలు పొందుతారు. స్నేహితులు, ఆత్మియులు సహకారాన్ని పొందుతారు. భార్యాపీల్లలతో సంతృప్తిగా గడుపుతారు. అభివృద్ధి కార్యక్రమాలపై పట్టుదలతో ఉంటారు. నూతన పరిచయాలు కార్య సాఫల్యాన్నిస్తాయి. ఆహార నియమాలను పాటిస్తూ, ఆరోగ్యంగా ఉంటారు. కొన్ని విషయాలలో ఖర్చులు పెరుగవచ్చు. రియల్ ఎస్టేట్, నిర్మాణ వ్యాపారాలలో అప్రమత్తతతో ఉండాలి. ఆర్థిక లావాదేవీలు, ఒప్పందాలలో జాగ్రత్త అవసరం. శుభకార్య ప్రయత్నాలు ముందుకు సాగుతాయి. శుభకార్యాలు చేయడంతో ఖర్చులు పెరుగవచ్చు. అలస్యంగా డబ్బు అందుతుంది. వాహనాలు, భూముల కొనుగోళ్ల వాయిదా పడవచ్చు.

మీనం

క్రయ విక్రయాలవల్ల రావలసిన సామ్య అందుతుంది. కొత్త పనులు చేయడానికి ప్రయత్నిస్తారు. పనులు సకాలంలో పూర్తపుతాయి. వ్యాపార విస్తరణపై మనసు నిలుపుతారు. దీఘ కాలిక పనులు చేపడతారు. అన్వదమ్ములు, ఆత్మియులతో ఉన్న తగాదాలు పరిష్కారమవుతాయి. ఆస్తుల వివాదాలు ఒక కొలిక్కి వస్తాయి. విద్యార్థులు అనుకూల ఘర్షితాలను పొందుతారు. ఉన్నత విద్యకు అనుకూలమైన వారం. సేవా కార్యక్రమాలలో పాల్గొంటారు. ధార్మిక, సాంస్కృతిక పనులు నిర్వహిస్తారు. భూములు, వాహనాలు, వస్తువులను కొనుగోలు చేస్తారు. సమాజంలో మంచిపేరు సంపాదిస్తారు. పనులను మనసు నిలిపి శ్రద్ధతో పూర్తి చేస్తారు.

పెండ్డయ్యక సమస్య వస్తుందా?

నావయసు 26 ఏండ్రు. ఇటీవలే పెండ్డి కుదిలంబి. నాకింకా ‘ప్రైన్యాలమ్’ కట్ కాలేదు. బీనివల్ల పెండ్డి తరువాత ఏమైనా సమస్యలు వస్తాయా?

- ఓ సాందర్భుడు, మిర్యాలగూడ

ప్రైన్యాలమ్ కట్ అయితేనే దాంపత్య జీవితానికి అర్థత ఉంటుందన్నది కేవలం అపోహి! ప్రైన్యాలమ్ అనేది అంగం కింద చర్చం మడత మాత్రమే. ఇది దాంపత్య జీవితంలో ఫీలింగ్స్ కలగడానికి పనికొస్తుంది. కొన్నిసార్లు ఇది కట్ అయి రక్కప్రావం జరుగుతుంది. అప్పుడు మామూలు గాయాలకు ఉపయోగించే యాంటీ బయాటిక్ మందులు వాడితే తగ్గిపోతుంది. ఇది కట్ కాక పోయినా ఏం పర్యాలేదు. మీరు నిరబ్యంతరంగా పెండ్డి చేసుకోవచ్చు. దాంపత్య జీవితంలో సుఖం పొందవచ్చు.

సెక్స్‌లజీ

ముందుగానే తెలుసుకోవచ్చా!

స్త్రీలలో వక్షీజ క్యాన్సర్ రాకుండా ‘సెల్ఫ్ ఎగ్జామినేషన్’ ప్రక్రియ ఉంటికండా! అలాగే పురుషుల్లో వృషణాల క్యాన్సర్, కణతులు ముందుగానే పసిగట్టాలంటే ఏవైనా ప్రక్రియలు ఉన్నాయా తెలియజేయండి?

- ఓ సాందర్భుడు, వరంగల్

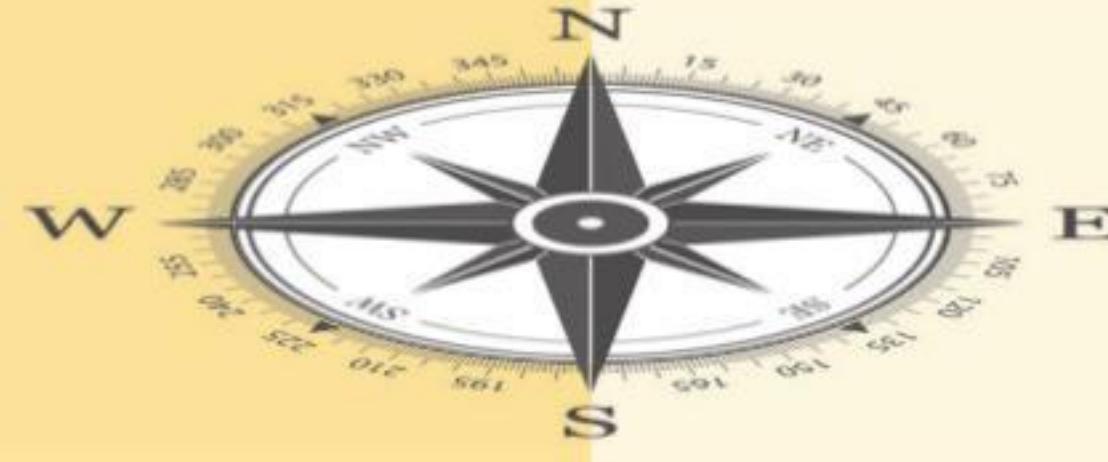
‘టెస్టోక్యులర్ సెల్ఫ్ ఎగ్జామినేషన్’ ద్వారా ప్రతి నెలా పురుషులు స్వయంగా వృషణాలను పరీక్షించుకోవచ్చు. దీనివల్ల క్యాన్సర్ కణతులు, వేరికోసీల్ వెయిన్స్ లేదా వరిబీజాలు, పోలీప్స్ బయటపడతాయి. దీనివల్ల వృషణాల్లో క్యాన్సర్ను ప్రారంభ దశలోనే.. అంటే గ్రేడ్-1లలోనే గుర్తించవచ్చు.

డాక్టర్ భారతి

సెక్స్‌లజీస్ట్, సైకోథరపిస్ట్, రైన్ హాసిటాల్, హాస్పిటాల్, ప్రైవేట్ రాబాద్. ఫోన్: 9849770409

ఈ మెయిల్: bharathid506@gmail.com

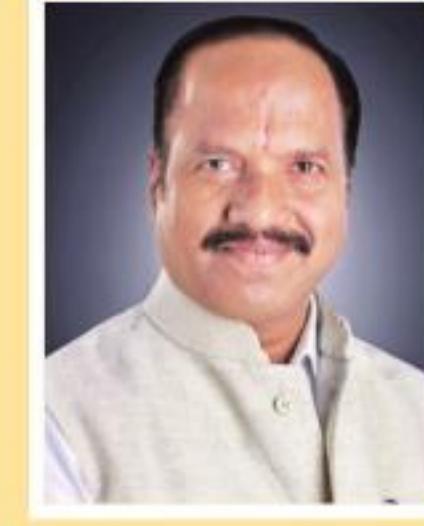
వంస్ము

సుద్దాల సుధాకర్ తేజ్

suddalavasthu@gmail.com

Cell: 7993467678

రోడ్స్ ఎత్తుగా ఉంటే దాని ప్రభావం ఇంటిమీద ఉంటుందా?

మాబి పడమర రోడ్స్ ఇల్లు. ఫల్లిలంగ్ ఎంత పెట్టాలి?

● దానం లక్ష్మి సుకుమార్, చేర్యాల

ఇంటికి ముఖ్యమైంది రోడ్స్.. తప్పకుండా దాని ఎత్తుపల్లూలు ప్రభావం మన నివాసం మీద ఉంటుంది. కొందరు దక్షిణం రోడ్స్ ఎత్తుగా ఉంటే మంచిదని ఇంటి ఫ్లోరింగ్ తక్కువ పెట్టుకుంటారు.

అలాగే ఫ్లోరింగ్ ని ఇతరుల ఇంటి కన్నా ఎక్కువ చేసి కడుతుంటారు. అవన్నీ వదిలి ముందు మన రోడ్స్ హెచ్చు తగ్గులు చూసుకొని దానికన్నా కనీసం మూడున్నర అడుగులు ఎత్తు ఉండేలా ఫ్లోరింగ్ వేయాలి. ఇంటి ఈశాన్యం వైపు ఉన్న రోడ్స్ ఎత్తును ప్రధానంగా తీసుకొని తూర్పు ఇల్లు కట్టాలి. పడమర రోడ్స్ అనేది.. స్థలం కన్నా ఎత్తు ఉంటే పడమర నుంచి వెళ్లే విధంగా కూడా సెల్లారు ప్లాను చేసుకోవచ్చు. అప్పుడు తప్పక ఇంటి ఫ్లోరింగ్ రోడ్స్ కన్నా ఎత్తుగానే వస్తుంది. సెల్లారు పెట్టుకున్నా పడమర రోడ్స్ కన్నా ఇంటి ఫ్లోరింగ్ ఎత్తుగానే ఉండాలి. అలాగే దక్షిణం వైపు కూడా.. ‘ఇల్లు ఎప్పుడు రోడ్స్ ను మింగినట్టే ఉండాలి’. రోడ్స్ మన ఇంటిని తలెత్తి చూసినట్టు కూడా ఉండ కూడదు. అన్నీ జాగ్రత్తగా చూసుకొని కట్టుకోవాలి.

మెట్లును గ్లాస్ తో చుట్టూ మూయవచ్చా?

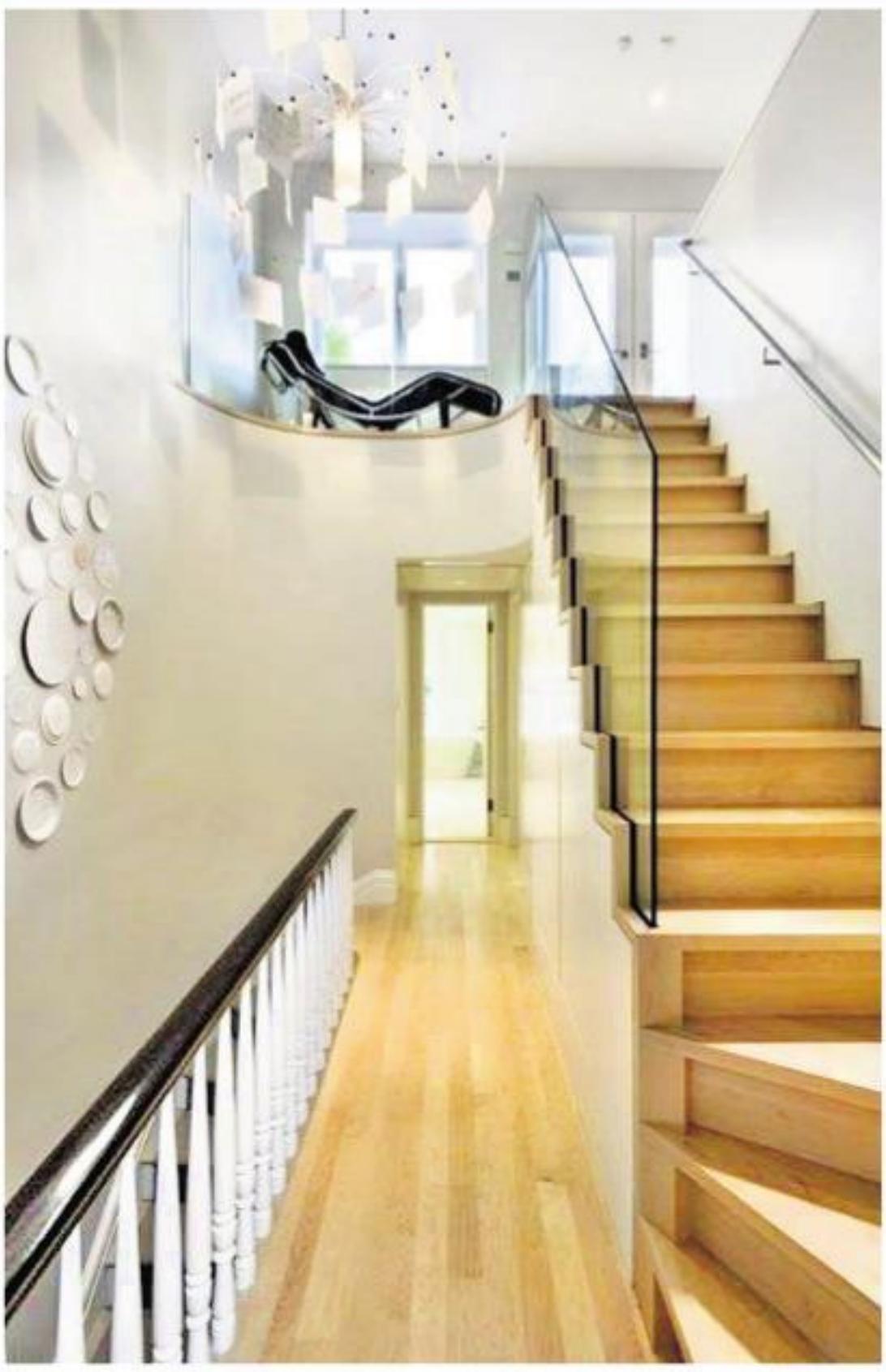
● మన్మం సౌమశంకర్, వీర్జాలిగూడ

ఇంటికి వచ్చే మెట్లు ఓపెన్‌గానే ఉండాలి. సాధారణంగా ఇంటి మెట్లు ఆగ్నేయం లేదా వాయవ్యంలో అధికంగా కడుతారు. ఆయా దిశల్లో దానిని చుట్టూ అద్దాలతో మూయటం వల్ల ఇంటికి ఒక మూల.. అది వైరుతి, ఆగ్నేయం ఏదైనా సరే మూసుకు పోతుంది.

తద్వారా దానికి వెనుక ఉన్న గది కిచెన్ కావచ్చు బెడ్‌రూమూ కావచ్చు. చీకటిగా మారిపోయి ఆ మూల నెచర్కి దూరంగా మారమ వుతుంది. కొంతకాలం బాగానే అనిపించినా.. ఆ మూల మూత వల్ల కొన్ని కొన్ని సమస్యలు తలెత్తుగాయి.

కాబట్టి ‘ఎలివేషన్’, విషయంలో గాలి, వెలుతురును అడ్డుకొనే విధంగా కాక, ఓఎపె న్గా ఉండాలా చూస్తూ ఆ మూల చీకటి కాకుండా చూడాలి.

ముఖ్యంగా మెట్లు భాగాన్ని నేల మీద నుంచి పై వరకూ అద్దాలతో మూయవద్దు. పై నుంచి పైకి ఎలవేషన్ చేసుకోవాలి.

అపార్ట్‌మెంట్ ప్లాన్‌లో సర్వోంగ్ గబి ఎక్కడ ఉంటే మంచి?

● ఆకుల చంద్రశేఖర్, రామేశ్వరం, షాండనగర్.

ఇంట్లో భాగమైన అన్ని మూలలూ ఉండాల్సిందే. అప్పుడు ఏ దిక్కును కూడా ‘సహాయకుల గది’గా ఇవ్వలేం. చాలా అపార్ట్‌మెంట్లలో ఈశాన్యం, సైరుతి మూలలు సర్వోంగ్ రూమ్ అని కట్టి దానికి బయట నుంచి, లోపలినుంచి ద్వారాలు పెట్టి ఇస్తున్నారు. ఇది చాలా దోషం. తద్వారా ప్రధాన గృహం దెబ్బతింటుంది. ప్లాట్ నిర్మాణాల ప్లానులోనే యజమాని నివాసం జోలికి వెళ్లకుండా.. ‘మెట్లు వద్ద, లిప్పుల వద్ద’ కొంత స్థలం సర్వోంగ్ కేటాయించాలి. ఒక అపార్ట్‌మెంట్ కట్టిటప్పుడు జిమ్ రూమ్, ఆటస్టలం, పార్టీహలు ఏర్పాటు చేసినట్టే స్టాప్ రూమ్లను కూడా ఏర్పాటు చేయాలి. అవి నివాసాలను బట్టి కట్టించాలి. మీ ప్లాట్లో ఏ స్థానాన్ని ఇచ్చినా అది మీ గృహ వ్యవస్థను దెబ్బతి స్థంది. లేదా మీ ఇంట్లో సభ్యులుగా పెట్టుకోగలిగితే ఒక చిన్నగదిని ఇంట్లోనే ఏర్పాటు చేసి ఇవ్వండి వైరుతి, ఈశాన్యంలో కాకుండా.

మీ ప్రశ్నలు పంపాల్స్ చిరునామా

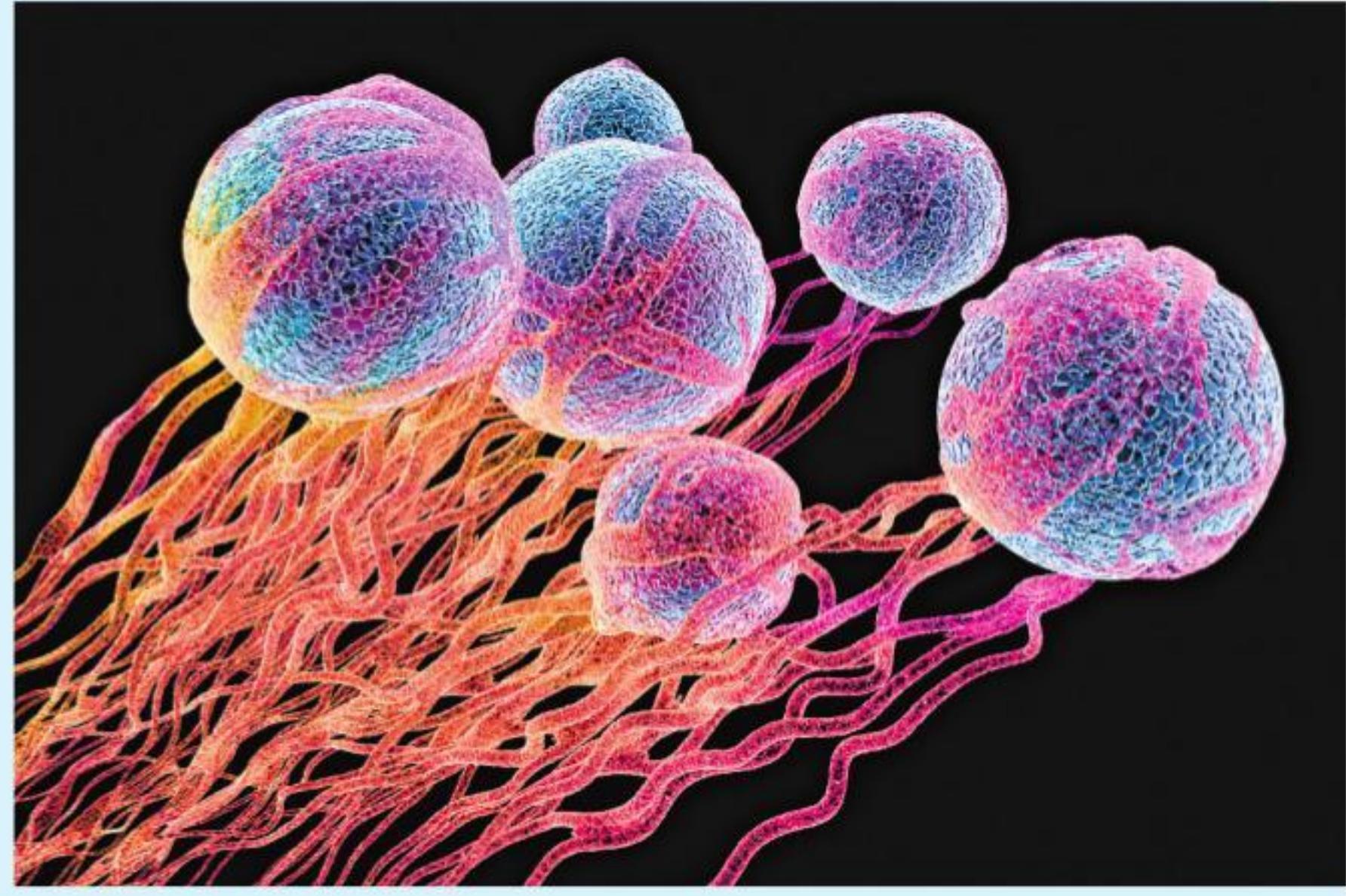
‘బతుకమ్మ’, నమస్తే తెలంగాణ దినపత్రిక,

ఇంటి.నం: 8-2-603/1/7,8,9, కృష్ణాపురం, రోడ్ నం: 10, బంజారాపీఅల్స్, హైదరాబాద్ - 500034.

రొమ్మ క్యాన్సర్ రహస్యం!

రొమ్మ క్యాన్సర్కు చికిత్స తీసుకున్న తరువాత కూడా, వ్యాధి మళ్లీ ఎందుకు తిరగబడుతుందో తెలిసిపోయింది. కొన్ని క్యాన్సర్ కణాలు, స్టీపర్ మొడ్ లోకి వెల్లిపోయి, కొన్నేండ్ తరువాత మళ్లీ యూకీవ్గా మారడమే ఇందుకు కారణమని కనుగొన్నారు లండన్ పరిశోధకులు. రొమ్మ క్యాన్సర్ చికిత్సలో ఉపయోగించే హర్షోన్ థెరపీ మందుల గురించి అధ్యయనం చేసినప్పుడు ఈ విషయం బయటపడింది. రొమ్మ క్యాన్సర్ చికిత్సలో హర్షోన్ థెరపీ చాలా సమరపంతమైంది. అయితే, క్యాన్సర్ కణాలను ఒకవైపు చంపు తూనే మరోవైపు కొన్ని కణాలను చేతన్య రహితంగా చేసి స్టీపర్ స్థితిలోకి చేరుస్తున్నాయి ఈ మందులు. ఈ కణాల నిద్రాణ స్థితి వెనుక ఉన్న రహస్యాన్ని ఛేదించగలిగితే క్యాన్సర్ మళ్లీ రాకుండా నివారించడం సాధ్యమవుతుందటున్నారు లండన్లోని ఇంపీ రియల్ కాలేజ్ క్యాన్సర్ విభాగానికి చెందిన డాక్టర్ ల్యాక్ మాగ్నాని. నిద్రాణ స్థితిలోకి వెల్లిన క్యాన్సర్ కణాలను శాశ్వతంగా అదే స్థితిలో ఉంచడం లేదా, వాటిని యూకీవ్ చేసి చంపడం ద్వారా ఈ సమస్యకు పరిష్కారం దొరుకుతుందటున్నారు.

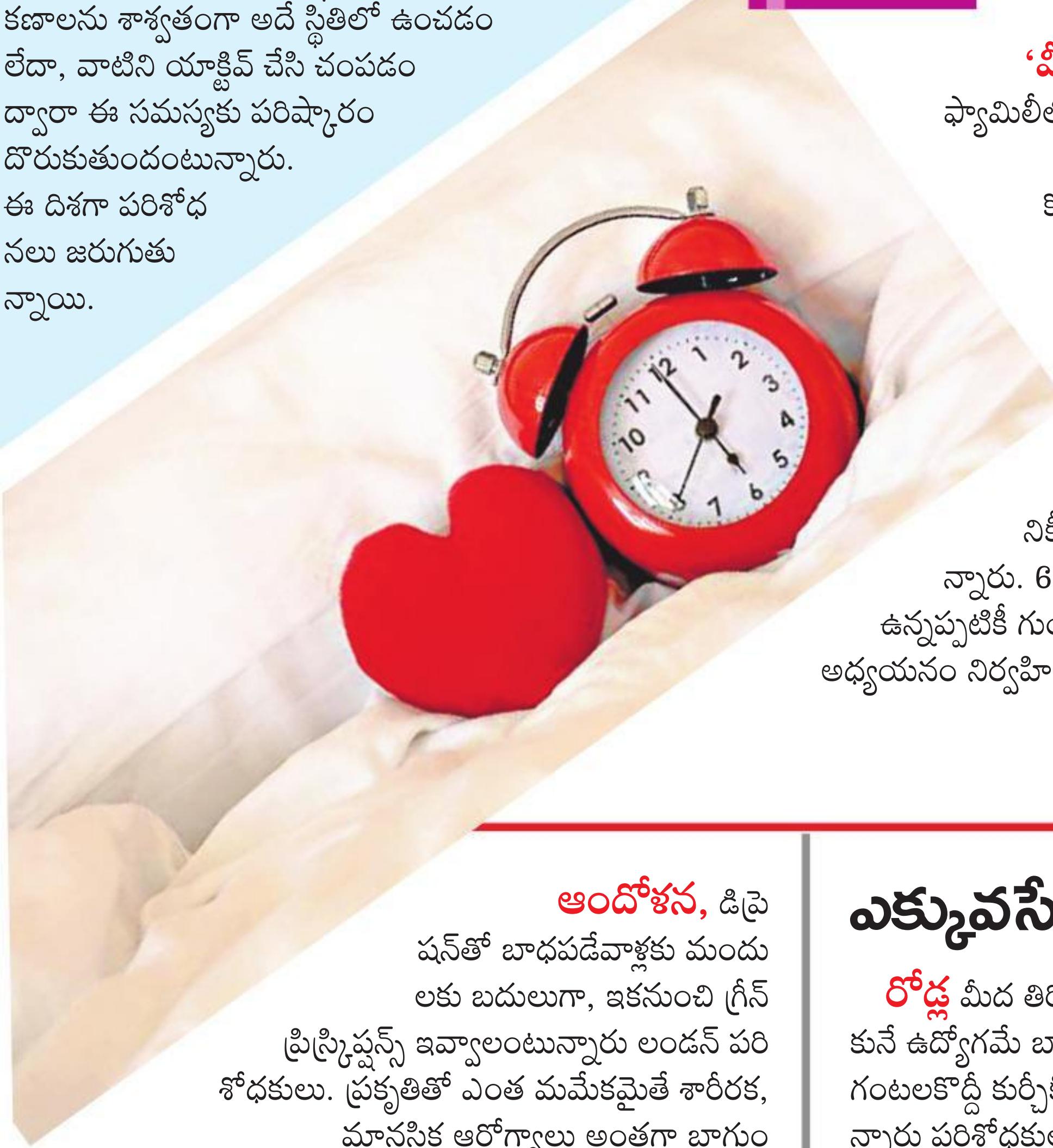
ఈ దిశగా పరిశోధ నలు జరుగుతున్నాయి.

పోల్ బిట్స్

తక్కువైనా.. ఎక్కువైనా..!

‘మీరు సిగరెట్లు తాగరు, రెగ్యులర్గా ఎక్కువైజులు చేస్తారు, మీ ప్లౌమిలీలో కూడా గుండెపోట్లు రిస్కు లేదు. అయినా మీకు హర్షోన్ ఎటాక్ వచ్చిందా? అయితే తగినంత నిద్రపోతున్నారా లేదా చెక్ చేసుకోండి..’ అంటున్నారు పరిశోధకులు. తగినంత సమయం నిద్ర పోకపోయినా, అతిగా నిద్రపోయినా గుండెపోటు వచ్చే అవక్కం ఎక్కువ అవుతుందని కొలరాడో యూనివర్సిటీకి చెందిన పరిశోధకుల అధ్యయనంలో వెల్లడైంది. జన్మపర మైనిస్క్యూ ఉండి, ఆరు గంటల కన్నా తక్కువగా, 9 గంటలకు పైబడి.. నిద్ర ఉన్నా గుండెను రిస్కులో పడేస్తున్నట్టేనని అంటున్నారు అధ్యయనకారులు. నిద్రించే సమయానికి, గుండె ఆరోగ్యానికి దగ్గరి సంబంధం ఉందని వాళ్లు చెబుతున్నారు. 6 నుంచి 9 గంటల నిద్ర పాటించే వాళ్లలో జన్మపరమైన రిస్కు ఉన్నప్పటికి గుండెపోట్లు వచ్చే ఆస్కారం 18 శాతం తగ్గుతుందటున్నారు ఈ అధ్యయనం నిర్వహించిన ప్రోఫెసర్ సెలీన్ వెట్టర్. అయితే, నిద్ర గుండె ఆరోగ్యంపై ప్రభావం చూపడం వెనుక గల కారణాలను మరింత లోతుగా అధ్యయనం చేయాల్సి ఉంది.

అందోళన, డిప్లో

ఘన్తో బాధపడేవాళ్లకు మందులకు బదులుగా, ఇకనుంచి గ్రీన్ ప్లిస్టిప్పన్ ఇవ్వాలంటున్నారు లండన్ పరిశోధకులు. ప్రకృతితో ఎంత మమేకమైతే శారీరక, మానసిక ఆరోగ్యాలు అంతగా బాగుంటాయని సూచిస్తున్నారు. పచ్చదనంలో విహారించడం, జంతువులు, మొక్కలతో గడపడం మనసుకు ఆహారాన్ని ఇస్తుంది. దాంతోపాటు ఆరోగ్యాన్ని కూడా ఇస్తుందని ఇటీవలి అధ్యయనాలు చెప్పున్నాయి. పెంపుడు జంతువులతో ఆడుకోవడం, తోటపని చేయడం, మొక్కలతో కాలక్షేపం వల్ల మానసిక ఆందోళన తగ్గుతుందని, డిప్రైవ్ బారినుంచి తప్పించుకోవచ్చని ఈ అధ్యయనాలు సూచిస్తున్నాయి. వారంలో రెండు గంటల సేపైనా ప్రకృతితో గడిపితే ఆరోగ్యం బావుంటుందని చెప్పున్నారు అధ్యయనకారులు.

డిప్రైవ్ నా? తోటపని చేయండి..!

ఎక్కువసేపు కూర్చుంటే మతిమరుపు!

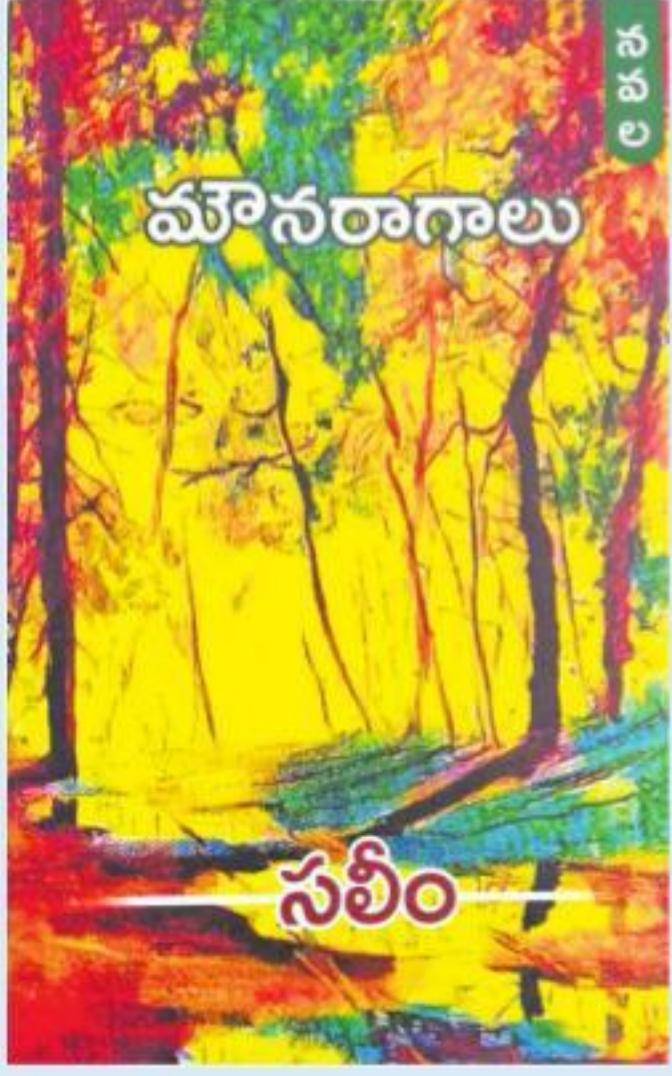
రోడ్డు మీద తిరిగి చేసే ఫీల్డ్ వర్క్ కన్నా రోజింతా కుర్చీలో కూర్చుని పనిచేసుకునే ఉడ్యోగమే బాగుంటుందని అనుకుంటారు చాలామంది. కానీ, ఇలా గంటలకొద్దీ కుర్చీకి అతుక్కుపోయేవారి జ్ఞాపకశక్తి క్రమంగా తగ్గిపోతుందటున్నారు పరిశోధకులు. అమెరికాలో జరిగిన పరిశోధనలు ఈ విషయాన్ని నిర్ధారిస్తున్నాయి. ఎక్కువ సమయం కూర్చుని ఉండేవారు డయాబెటీస్, గుండెపోటు వంటి సమస్యల బారిన పడటమే కాదు, వాళ్లకు మతిమరుపు కూడా వస్తున్దంటున్నారు. రోజింతా కూర్చునే ఉండడం వల్ల మెదడులో జ్ఞాపకశక్తికి సంబంధించిన విభాగం దెబ్బతింటుందని ఈ పరిశోధనల్లో తేలింది. ఎప్పుడూ కూర్చుని ఉండేవాళ్ల మెదడులోని మీడియల్ టెంపోరల్ లోబ్ (ఎంఆర్ఎల్) పొర పలుచబడుతున్నట్టు ఎంఆర్ఎల్ పరీక్షల్లో నిర్ధారణ అయింది. ఈ పొర దెబ్బతినడం వల్ల మతిమరుపు ఎక్కువై డిమెన్సియా వ్యాధికి దారితీనే ప్రమాదం ఉందని పోచరిస్తున్నారు. అధ్యయనకారులు. ఒకసారి ఎంటిఎల్ పొర దెబ్బతిన్న తరువాత, ఎంత వ్యాయామం చేసినా తిరిగి యథాస్థితికి రావడం లేదు. దీన్ని నిర్ధారిస్తున్నాయి. నిద్రక్షం చేసే అల్జీమర్ వ్యాధికి కూర్చు కారణమవుతుందట. ఈ సమస్య రాకుండా ఉండాలంటే తగినంత వ్యాయామం చేయాలి. గంటకోసారి లేచి అయిదూ పడి నిమిషాలు అటుంచి ఇటుంచి నడవాలని సూచిస్తున్నారు పరిశోధకులు.

పుస్తక సమీక్ష

లోకాన్ని అర్థం చేసుకోవాలంటే ప్రతి
మనిషినీ పరిచయం చేసుకోవాల్సిన
పనిలేదు. నాలుగు మంచి పుస్తకాలను
చదివి, అందులోని విషయాల్ని సరిగ్గా
అర్థం చేసుకుంటే చాలు!

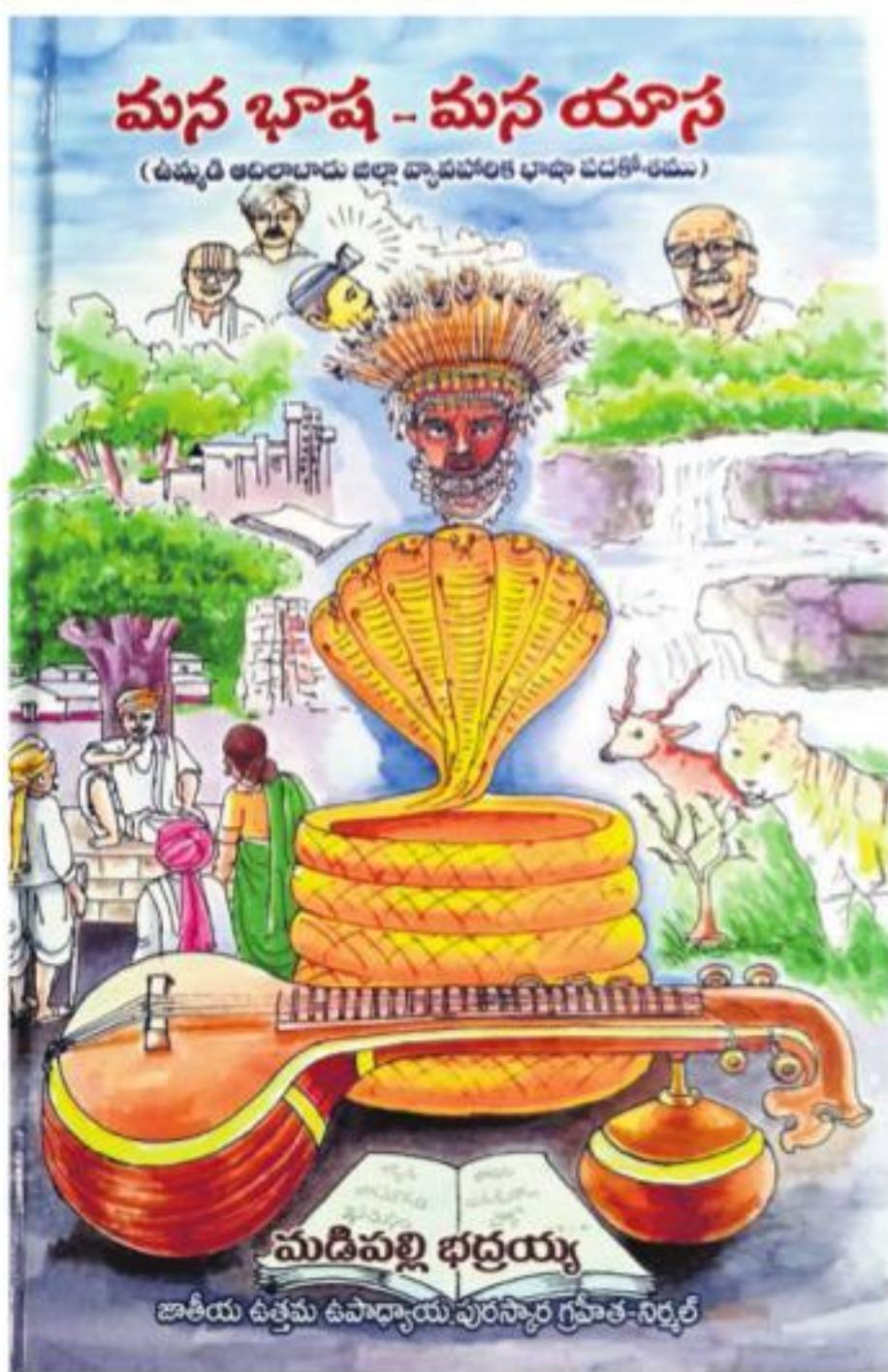
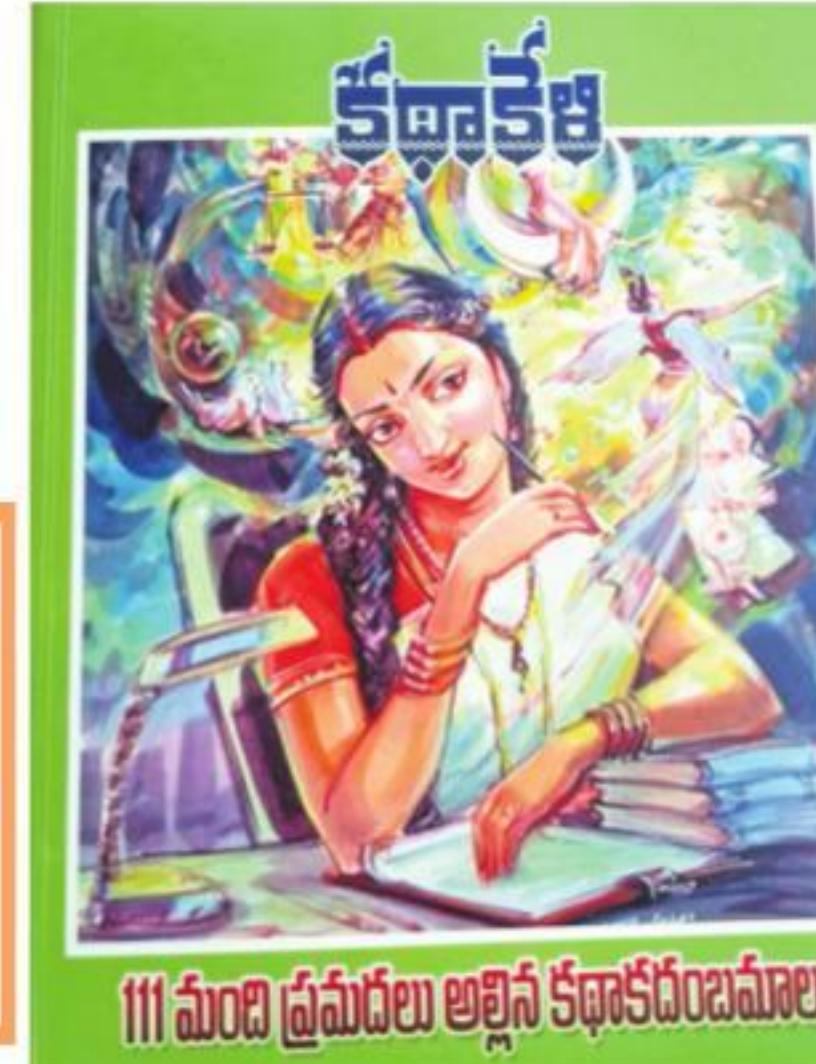

మానరాగాలు

రచన: సలీం
పేజీలు: 148 ధర: రూ. 150
ప్రతులకు: నవోదయ బుక్ హాస్ట్,
books.acchamgatelugu.com

నిజంగా జరుగకపోవచ్చు. కానీ, కథనంలో సహజత్వం మనసును కట్టిపడేస్తుంది. ‘మానరాగాలు’లో ఓ తల్లి పోరాటం కనిపిస్తుంది. ఓ తండ్రి ఆరాటం ఉంది. ప్రియుడి నివేదన ఉంది. అంతమంగా ఓ ఆడకూతురు విజయం అందరికి సూటి నిస్తుంది.

కథాకేళ
సంకలనం: జేపీ పల్లికేషన్స్
పేజీలు: 456, ధర: రూ. 300
ప్రతులకు: నవోదయ బుక్ హాస్ట్,
books.acchamgatelugu.com

మన భాష - మన యాన

రచన: మదిపల్లి భద్రాయ్
పేజీలు: 976 ధర: రూ. 450
ప్రతులకు: అన్ని ప్రముఖ పుస్తక కేంద్రాలు,
madi.pally.bhadraiah1943@gmail.com

వినిపించని రాగాలే..

మొదట పాత్రల పరిచయం, వాటి తీరితెన్నులను తెలియపరుస్తా సాగుతుంటాయి కొన్ని నవలలు. కథనంతో పాటు పాత్రలను అందంగా ఆవిష్కరించే నవలలు కొన్నుంటాయి. అలాంటి నవలలకు పారకాదరణ తప్పకుండా లభిస్తుంది. ‘మానరాగాలు’ నవల అలాంటిదే! కథానాయిక పాత్ర చుట్టూ సాగే అందమైన రచన ఇది. వినికిడి శక్తి లేని నాయిక, ఆమె కనబడితే గానీ మనసు కుదుటపడని నాయకుడు.. నవల చదువుతున్నంత సేపూ మన కండ్ల ముందు కనిపిస్తా ఉంటారు. వీరిద్దరి ప్రేమకావ్యంగా మొదలయ్యే ‘మానరాగాలు’ చివరకు వచ్చేసరికి ఓ అద్వితీయమైన లక్ష్మ్యాన్ని చేరుకుంటుంది. కథలోకి వెళ్లే లాస్యకు వినికిడి శక్తి ఉండడు. అయితేనేం, తల్లి ప్రోత్సహింతో ఎదుటివారి పెదాల కదలికతో వాక్యం మాట్లాడుతుంటారో తెలుసుకోగలు గుతుంది. మరన్నో అద్వ్యతాలు ఆవిష్కరిస్తుంది. తనకు వినపడని రాగాలను అందమైన రూపాలుగా చిత్రీకరించే నేర్చును సంపాదిస్తుంది. ఇదంతా కథే కావచ్చు,

అందమైన
కథ చదివినప్పుడు మన సుకు ఊరట కలుగుతుంది. నాలుగైదు మంచికథలు చదివితే,

కథాకదంబం

ప్రతి కథలో ప్రత్యేకత పలుకరిస్తే పారకుడికి పండుగే! అలాంటిది ఒకే సంకలనంలో వండకుపైగా వైవిధ్యమైన కథలు అందుబాటులో ఉంటే, పుస్తక ప్రియులకు ఆడబోయిన తీర్థం ఎద్దైనట్టు ఉంటుంది. ‘కథాకేళి’ ఓ అద్వ్యతమైన ప్రయోగం. 111 మంది మహిళా రచయితలు కలిసి చేసిన కథాయజ్ఞం ఇది. డి.కామేశ్వరి, జ్ఞానప్రసూన, శారదా అశోకవర్ధన లాంటి మొన్నటి తరం రచయిత్రులు, పొత్తురు విజయలక్ష్మి, మధ్మా భాను మతి, రాజేశ్వరి శివుని వంటి నిన్నటి తరం రచయిత్రులు, ఈ తరం కొత్త రచయిత్రులు ఇలా తరతరాలకు చెందిన కథకుల మనోఫలకంపై కదలాడిన మరపురాని గాథల సమాపోరంగా రూపుదిద్దుకున్న అందమైన సంకలనం ‘కథాకేళి’. ఫేన్సబుక్లో ‘ప్రమదాక్షరి’ వేదికగా కలిసిన రచయిత్రులు తమ కలాలు విదిల్చి చక్కని కథలను అందించారు. ఈ విన్నట్టు ప్రక్రియ ‘తెలుగు బుక్ ఆఫ్ రికార్డ్స్’ గుర్తింపు పొందింది. ఇచ్చేవల విడుదలైన ఈ ప్రయోగాత్మక సంకలనం పారక లోకంలో సంచలనం సృష్టిస్తున్నది. విభిన్న రచయిత్రులు రాసిన కథలు కావడంతో దేనికదే ప్రత్యేకమైందిగా అనిపిస్తుంది.

అదవి కాచిన యాన

నెమనెము (అనుమానం), గిదగిద (తొందర), జినజిన (ఆగకుండా).. తెలంగాణ యాసలో ఇలాంటి ప్రయోగాలెన్నో. తెలుగు భాష అక్షయ పాత్రయితే అందులో అమృత గుళిక తెలంగాణ యాన. యాసతో భాషకు ప్రత్యేక సౌందర్యం వస్తుంది. మారుతున్న కాలం అన్ని భాషలనూ కలగాపులగం చేస్తున్నది. కానీ, ఇప్పటికే తెలంగాణ పల్లెల్లో ఆ తరం మనుషుల నోట అందమైన యాన కదం తొక్కుతూనే ఉంటుంది. కాల పరీక్షకు తట్టుకొని, పట్టుం పోకడలకు తలొగుని అందమైన ప్రాంతం ఉమ్మడి ఆదిలాబాద్ జిల్లా. అడవుల నెలవుగా పేరున్న ఆదిలాబాద్లో వాతావరణం కలుపితం కాలేదు. ఈ ఆడవితల్లి ఒడిలో పుట్టి పెరిగిన బిడ్డల భాష, యాన కలుపితం కాలేదు. వారు పలికే మాటలు, వాటి అర్ధాలను ఏర్ప కూర్చు ‘మన భాష - మన యాన’ (ఉమ్మడి ఆదిలాబాద్ జిల్లా వ్యాపారిక పదకోశం) నిఘంటువును తీర్చిదిద్దారు రచయిత, జాతీయ ఉత్తమ ఉపాధ్యాయ పురస్కార గ్రహీత మడిపల్లి భద్రయ్. దాదాపు వెయ్యి పుటల్లో పదివేల పదాలను నిక్కిప్పం చేశారు. వాటికి అర్ధాలు, ప్రయోగించే తీరునూ కృషి అభినందనీయం. మన భాషను, యానను భవిష్యత్త తరాలకు అందజేయాలనే ఆయన సత్కారం ఈ నిఘంటువుతో తప్పక నెరవేరుతుందని ఆశిద్దా.

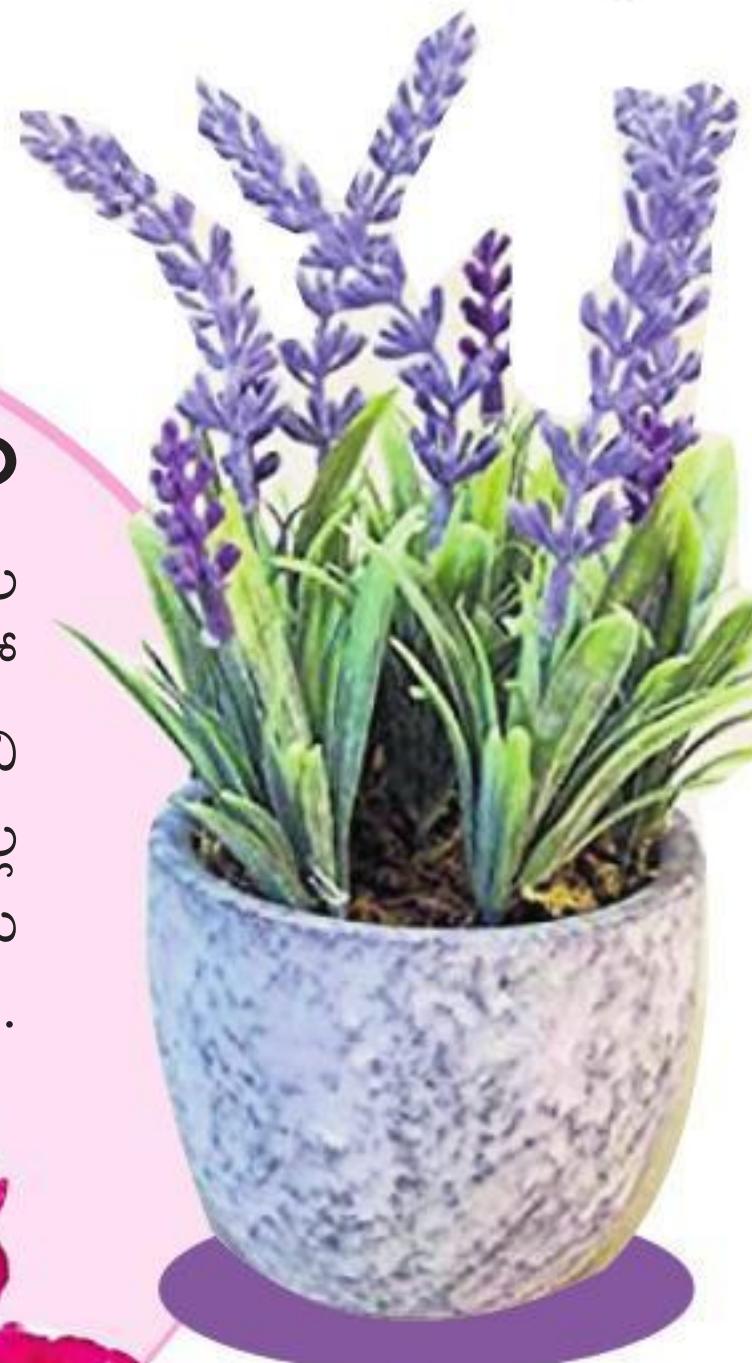

మీ పామ్

అష్టంగా పామ్ చెట్లను పోలిన ట్యూండే ఈ మొక్కలను ఎక్కువగా హోటళ్లు, ఆఫీసుల కారిడార్లలో చూడవచ్చు. ఇవి ముదురు రంగులో పెద్దపెద్ద ఆకులతో కంటికి ఇంపుగా కన పడతాయి. చిన్నకుండీల్లో బాల్గునీల్లోనూ వీటిని పెంచుకోవచ్చు. కాస్త సూర్యకిరణాలు పడే చోట్టెతే మంచిది.

లావెండర్

పర్పుల్ కలర్లో కంటికి ఇంపుగా కనిపించే పూల మొక్క లావెండర్. చాలా అరుదుగా కనిపించే ఈ మొక్క ఖరీదు కూడా చాలా ఎక్కువే. ఇది వెడజల్లో సువాసనలు మనలోని మానసిక ఆందోళనల్ని దూరం చేసి మనసుకు ప్రశాంతతను చేకూరుస్తాయి.

జెరానియం

ఎర్రని జెరానియం పూల మొక్కను చూస్తే మనసు ఆహ్లాదంతో నిండిపోవడమే కాదు.. దాని నుంచి వెలువడే సువాసనను పీల్చడం వల్ల మనసులోని ఒత్తిళ్లన్నీ హల్పుకాకి అయి పోతాయంటే నమ్మండి.

పూల మొక్కలు పెరట్లో పెంచుకుంటే ఇలంతా నందనవనంలా కనిపిస్తుంది. పలసరాలన్నీ ఆహ్లాదకరంగా మారిపోతాయి. పచ్చదనం ఒత్తిడిని దూరం చేసి మనసుకు ప్రశాంతతని కలిగిస్తుంది. అందుకే నగరాలు, పట్టణాల్లో చాలామంచి స్థలం లేకపోయినా టెర్రస్, బాల్గునీల్లో కుండీల్లో రకరకాల మొక్కలను పెంచుకుంటున్నారు. ఆన్‌లైన్‌లో కొంటున్నవారిలో ఎన్బోశాతం మంచి ఈ మొక్కలనే ఎంచుకుంటున్నారట..

ఆన్‌లైన్‌లో..

హట్ కేకులే!

క్యాలెండులా

అలంకరణ మొక్కలలో కలర్సుల్ క్యాలెండులా ఒకటి. దీన్ని కుండ బంతి, ముద్దబంతి అని పిలుస్తారు. ఈ మొక్కలకు బంతిలాంటి పూలు పూస్తాయి. ఏడాదిలో ఒకసారి మాత్రమే పూలు పూసే ఈ మొక్క పెంపకం సులభం. అందుకే టెర్రస్ గార్డెన్‌లలో దీని ప్రాధాన్యం ఎక్కువ. క్యాలెండులాను చర్చసంరక్షణ ఉత్పత్తులలో కూడా విరివిగా ఉపయోగిస్తుంటారు.

రోజ్ మేర్

ఇంటీలియర్ డిజెనింగ్‌లో భాగంగా ఉపయోగిస్తుంటారు. ఇంటి అందాన్ని రెట్టింపు చేసే ఈ మొక్క మానసిక సమస్యల్ని కూడా దూరం చేసి సానుకూల దృక్ప్రథాన్ని పెంచుతుందట. దీన్నుంచి వెలువడే సువాసనకు ఆ శక్తి ఉండట. అంతేకాదు, రోజ్ మేర్ నూనెను సౌందర్య సాధనాల తయారీలో, వంటకాల్లో వాడతారు. ఇటు ఆరోగ్యాన్నీ, అటు అందాన్ని కూడా పెంపాందిస్తుందీ మొక్క.

ప ర క ళ క

అడ్డం

1. ఉపవాసాల పర్వదినం (4)
4. వ్యవహారంలో భాషాంతరం చేసేవాడు (3)
8. జీతం ఆద్యంతాలతో ముబ్బు (3)
9. దళసరి - అటుగా (2)
10. ఒక దేవసర్కి (2)
13. తెలంగాణ జాగృతి నిర్వహణలోని పక్షపత్రిక (3)
15. భూముల బలవంతపు స్వాధీనం (2)
16. సుద్ధముక్క; పలక జంట (3)
18. పెద్ద కడవ (2)
19. పశువుల సమూహం (2)
20. వాడుకలో శమీపృష్ఠ (2)
23. పోవలసింది పోగా మిగిలింది! (3)
24. జంట (2)
25. రాతి స్తంభాలపైని శిల్పం (5)
28. రంధ్రం (3)
29. తీగ (2)
30. చొంగ;
- అనవసరపు వాగుడు (2)
31. ఒక తెలుగు సంవత్సరం (4)
33. కంఠభాగం (2)
34. దోష (3)
35. అబద్ధాలు (3)

1		2	3	*	4	5	6	*	7
	*	8			*	9		*	
10	11	*		*	12	*	13	14	
*	15		*	16		17	*		*
18		*	19		*	20		*	21
	*	22	*	23			*		24
25	26	27			*	*	28		
29		*		*	*	*	30		*
*		*	31		32		*	33	
34		*	*	*	*	*	35		

నిలవు

1. ఆకురాలు కాలం; ఒక రుతువు (3)
2. సమృతి (2)
3. బ్రహ్మ, విష్ణు, మహేశ్వర మిత్రమ నామం (3)
5. శక్తినిచ్చే ఖరీదైన పప్పు (2)
6. గర్భాణికి చేసే వేడుక (3)
7. రాముడి కాలపు బోయరాజు (3)
11. సంకీర్తన (3)
12. నువ్వు గింజ; కర్కుల్లో చేసే దానం (2)
14. వీధి (2)
16. చెట్టుపై మొలిచే మొక్క (4)
17. పక్కల పాలిటి బైదు (3)
18. నామకరణ మహాత్మవం (4)
21. పాదముద్రలు మరోలా (6)
22. మంగళప్రదం (2)
24. వాడుకలో చర్చ (2)
26. మేనక పుత్రిక - కిందనుండి (4)
27. తెలుసుకోవాలనే కోరిక (3)
28. చెట్టు కార్బే మద్యం (2)
30. పొత్తు కాదు, ఆస్తి (2)
32. దురద (2)
33. గుడ్డికంటే మేలైనది? (2)

తల్లులందించే సుఖ్యాల్, ప్రేమ, త్యాగాలపైనే దేశ గొప్పతనం ఆధారపడి ఉంటుంది.

-సరోజిని నాయుడు

నిర్వహణ : విశ్వజ

గతవారం సమాధానాలు

క్ర	1	క	నీ ²	*	బొ ³	ధ	ప్య ⁴	ము ⁵	*	రా ⁶
పు	*	7	8	9	బు	*	వ ¹⁰	ర	క ¹¹	ట్టం
*	11	మా	యా	వి	*	12	హో	*	ధ	*
చి	13	లి	*	*	పా ¹⁴	వు	రం	*	క ¹⁵	ల్లా
సా	ఏ	ఏ	*	17	వె	రు	*	బె	జ్ఞ ¹⁸	*
ప్య	*	19	ల	క	*	20	అ	ల్లం	*	గ ²¹
స	22	ప్ప	ప	ది	*	23	ప్ప	*	దో ²⁴	మ
*	*	రా	*	25	శ్రీ	*	మే	27	*	రా
స	28	మా	ధి	*	30	వ	సుం	ధ	ర	*
ఫ	32	యం	*	33	మా	ర	కం	*	హ ³⁴	ర

1	2		4
3			
5		6	
	7		
8			

సిసమ్మా ఏజెల్

అడ్డం

1. శోభన్బాబు తొలిచిత్రం ‘భక్త - - - ’ (3)
5. పాము ప్రాముఖ్యతతో వచ్చిన ఒక చిత్రం (2)
6. దెబ్బ వంటి ఆర్.జి.వి. చిత్రం (2)
8. ‘గోరింటాకు’ నాయక (3)

నిలవు

1	2	3	4
వి	సు	పు	అ
సో	ము	జ్యో	తి
దం	జ్యో	పు	ధి
అ	సు	పు	

2. పవనకల్యాణ చిత్రాల్లో ఒకటి (2)
3. మంచ వంటి ‘బిందాన్’ హీరో (3)
4. ‘చందన’ (1974) సినిమా నాయక (3)
7. ‘అలవైకుంఠపురంలో’ని హెడ్జె?! (2)

చిట్టె కద

సైనికుడి
కూతురు

కాలింగ్ బెల్ మోగింది.
సైన్యంలో పనిచేస్తున్న నాన్న
సెలవులకు వచ్చిన ప్రతిసారీ
మంచి గిష్ట్ తెస్తాడు.
తనను సర్ప్లైజ్ చేయడానికి
చేతిని వెనకాల దాచుకుంటాడు.
ఈజాల కూడా,
పరుగు పరుగున వెళ్ల
తలుపు తీసింది చిన్నాలి.
ఎదురుగా నాన్న.
గిష్ట్ లేదు.
అసలు చెయ్యేలేదు.
వీల్ చెయిర్ మీద నీరసంగా!

‘ఫలానా నాయకుడు
కోట్లకు కోట్లు కూడబెట్టాడు.
ఏ ప్రమాణానికైనా సిద్ధం’
‘ఫలానా నాయకుడు దేశాన్ని
అమ్ముకుంటున్నాడు.
దేవుడి ముందైనా ఈ మాటే
చెబుతాను’
మీడియాను వెంటబెట్టుకుని,
ఇద్దరు నాయకులూ ఆలయానికెళ్లరు.
పూజాలి గర్భ గుడి తలుపులు
తెలచేలోగా..మూల విరాట్లు మాయం!
అక్కడో లేఖి..
‘మనిషి మీద ప్రమాణం చేసి చెప్పున్నా..
ఇద్దరు నేతలూ నిజమే చెబుతున్నారు’

మరో ఊరికి బధిలీ అయ్యంది.
మేడమీది గది ఖూళీ చేశాడు.
ఇంటి యజమాని
చేతికి తాళం చెవి ఇచ్చాడు.
‘ఐమైనా మరిచిపోయావా?
నీతో తీసుకెళ్లాలినవి
ఇంకేం లేవు కదా?’
అడిగాడాయన.
‘ఉన్నాయి. మళ్ళీ వస్తాను
అంకుల్!’
ఆ యువకుడు..
షినర్ కూతురివైపు చూస్తా
చెప్పాడు.

మౌనం

అమె ఓ రేడియో జాకీ.
తన మాటలు వినేవారు
చాలామంది ఉన్నారు.
కానీ, ఓ ఫంక్షన్లో
తన మౌనాన్ని వినేవాడు
దొరికాడు!

స్వీట్ నేష్ట్

‘క్యాంపస్ ఎలా ఉంది? కొత్త ప్లైండ్స్ పీర్టేమటి?’
సెలవులకు వచ్చిన మిత్రుడిని అడిగాడు
బాల్య స్నేహితుడు. ‘రాజ్, మేలీ, ఇరావున్,
బల్బీర్, సమంత, వకుళ, స్వాతి..’
‘నీకు వకుళ అంటే ఇప్పం కదూా?’
‘నీకెలా తెలుసురా?’
‘అ ఫేరు చెబుతున్నప్పుడు నీ కండ్లలో మెరువు!’

సంతానలేమికి మగవాళ్ళలో

కూడా కారణమని మీకు తెలుసా?

- ఆడవాళ్ళలో 33% • మగవాళ్ళలో 33% • ఇద్దలలో ఆరోగ్య సమస్యలు - 33%
- పైన తెలిపిన అన్ని సమస్యలకు దుష్టితాలు లేని అత్యుత్తమ
"కాన్సెట్టుఓఫస్ హోమోయోకెర్" చికిత్స.

*అంతిమ దశల ప్రకారం వ్యక్తిగత ఖండము/గుణములు మారచబడు.

*Conditions apply.

టోల్ ఫో కొరకు 1800 108 1212 డయల్ చెయండి.

homeocare.in

స్పష్టాలిటీ చికిత్సలు

బుతు సమస్యలు | PCOD | పైబ్రాయిడ్ యుట్స్ | తరచు గృఘ్నస్త్రావాలు
లైంగిక బలహీనత | వీర్యకణాల లోపం | పైపోథైరాయిడ్
స్నీ & పురుషుల హర్స్తోన్ సమస్యలు | ట్యూబల్ బ్లాక్

హోమోయోకెర్® ఇంటర్నేషనల్

వరల్డ్-క్లాస్ హోమోయోపథి

ప్రాచీనాద్వారా : (ఆయుష్మాన్ | బీగంవేల్ | కూతటప్పల్ | విలీసుథీనగర్ | జాట్లీపాల్ | మానిఅట్ట్యాంక్ | మియూప్సార్) వాసుములిండ | కలీంసగర్ | నికామూబాద్ | మహాబుబ్‌నగర్
అమ్బుం | విజయవాడ | విశాఖపట్టం | ఆరుపతి | కాలినాడ | రాజమండ్రి | గుంటూరు | జంగెలు | నెల్లూరు | కర్నూలు | కర్నూలు | తమిళనాడు | పుదుళ్లు